

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Vol. 9.

చెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ ఏప్రిల్ 11 వ తేది మంగళవారము

No. 9.

సంపుటము ౯

దుండు భినా మ సంవత్సరము, చైత్ర మాస శుద్ధ పౌర్ణమి గా.

సంచిక ౯

ఇమిటేషన్

	రూ.	ఆ.	పై.
రవ్వల కమ్మలు	4	0	0
గజెల వడ్డణము	3	0	0
కట్టకాసుల పేరు	8	0	0
నాగరము	2	0	0
నాను, జరిసి సహ	4	0	0

మైలాపూరు - మదరాసు

విక్టోరియా డిపో,

బొంబాయి, ఆధరణముల, గ్రంథముల
క్యాటలాగు ఉచితము.

అహమదాబాదు

సభలు

36 వ దేశీయ మహాజనసభ

ప్రతి 1-కి రు 0-4-0 (3541)

వర్తకులకు 100-కి 25-కి కమిషనియ్యబడును
ములుగు- వెంకటరమణయ్య, సర్కిలుపేట, బందరు.

"తెలుగు సంక్షిప్తలేఖనము."

మీరు ఇల్లుకదలకనే తెలుగు పాఠ్యశాలను నేర్చుకొని
భాషాసేవచేయవచ్చును. దినమున కొక గంట పని. వివరముల
క్రింది చిరునామాకు కార్డు వ్రాయండి!

(13) ఇకాఫర్వేషక్ బ్యూరో, కాకినాడ.

సర్వవృత్తిక విషసంజీవిని (రిజిస్టరు)

తెలుగులకి తమిళులకి ఈ బొంబాయి
వాడిన విషమును తీసివేయుటయేగాక భాధ
నువూరిగా పోగొట్టును. నెల పాకెట్టు
రు. 0-8-0 పోస్టేజి 0-6-0, 4 పాకెట్టు కొను
వారికి పోస్టేజి ఇనాం. 1 డబ్బా ప్యాకెట్టు
5-0-0. పోస్టేజి ఇనాం.

చిరునామ: రాజ్యలక్ష్మి కంపెనీ,

(6) నెం. 44 నంబులయ్యూరు వీధి, మద్రాసు.

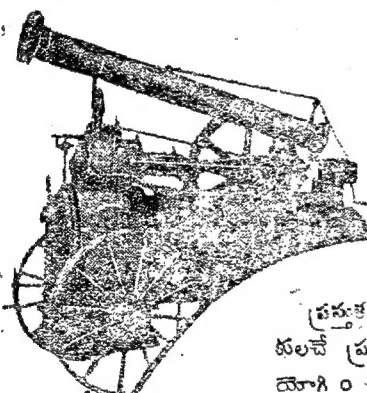
BOOK TO SUFFERERS! CURE GUARANTEED!!
SOVEREIGN HYSTERIA PILLS.

మూర్ఖనివారణ మూత్రలు

tin of 20 pills per Rs 1-0-0

Startling results in 24 Hours. Chronic Cases Undertaken
& cured on contract system as well No fees until relief
observed. (B)

M. V. R. RAMACHANDRA RAO, Market Tank, COCONADA.

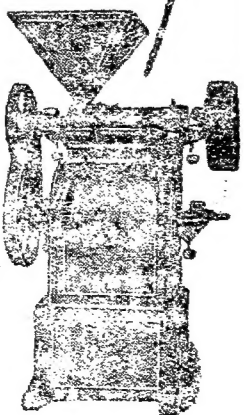
Portable
Steam
Engine

ప్రస్తుతము అసంఖ్యా
కులచే ప్రతిదినము ఉప
యోగించబడుచున్న

మార్కెట్ ఫోర్టబుల్ స్టీముఎంజీను గలిగినట్టి
మేల్తైన ఎంగల్ బర్గ్ రైస్ మెషిన్లచాల త్వరిత
కరముగా నున్నట్లు అందరును తెలుసుకొని
యెన్నరు.

హిందూదేశమునందు ఆ నేక హల్లరులున్నవి
(Hullers) వాటినికూడ "ఎంగల్ బర్గ్" అను
పేరుతో పిలుచుచున్నారు. అయినను అవి మిక్కిలి తక్కు
వగా పనిచేయుచున్నవి. కొనదలచినవారు వారి లాభము
కొరకై ఎంగల్ బర్గ్ అనునది ఒక్కటిమాత్రమే యున్నదని
జ్ఞప్తయిం దుంచుకొనవలెను. వాటిలో మొదటిదియు, శ్రేష్ఠ
తరమైనదియు నైనవాటికి మేము ఇండియా, బర్మా, సిల్హన్
దేశములకు ప్రధాన ఏజెంట్లుగా నున్నాము. హిందూదేశము
నందు మా ప్రాంచి ఆఫీసులలో విక్రయించ
బడు శ్రేష్ఠతమైన ఎంగల్ బర్గ్
హల్లరులనే కొనుటయందు ఆసక్తి
గలిగి యుండవలెను.

మా స్టాకు లిస్టుకు
వ్రాయవలెను.

Genuine

Engelberg Huller

"బియ్యపు ప్యాక్టరీల
సామాగ్రులను
నిలువ సామాను
లలో నుండి కొను
వారికి ఒప్పగించ
బడును."

మా స్టాకు లిస్టుకు
వ్రాయవలెను.

Send for our
Stock List:-

MARSHALL
SONS & Co.,
(INDIA) LTD,

CALCUTTA,

BOMBAY,

MADRAS,

LAHORE,

BEZWADA

TANJORE.

సవరంబంగారుకు మంచివెండికి గ్యారంటీ

మానవ సవరము బంగారుతో కయారుచేయబడిన
సకలవిధసగలు, వెండిసామానులు అత్యుత్తమునకు కీర్త
ముగా నున్నవి. ఆర్డరు యిచ్చినవారి యిష్టప్రకారము
వారు కోరుకాలమునకు తయారుచేసి యియ్యబడును.
నగలు శృంగీకరముగా లేనిచో వాపసు తీసికొని వైకి
మియ్యబడును.

నక్కపాపు 158 } మరపు శ్రీనివాసులు
టాక కాలవీధి మద్రాసు, } నాయుడు, మునిరత్నం
తెలిపాను నెం. 330 } నాయుడు అందుసన్న
నగలవర్తకులు 87 చైనాబజారు మద్రాసు.

మలయచందనము

గనేరియా అను నెగరోగమునకు రుకాము

పథ్యము లేదు. పిచికారీతో పని లేదు.
ఎలుపు, తెలుపు, పచా, అను మూడు
విధముల నెగరోగమును మూడు
పూటలలో మాన్యును. శ్రీలకునుమ
వ్యాధులకు కూడ ఇది రాజబాధము.
(1251) డబ్బీ 1 కి నెల 2-4-0

గంధర్వ ఫార్మసీ, రాయవరం. (గోదావరిజిల్లా)

(3081) "కత్తికట్టలు"

కత్తికత్తి గిరి గిరిలో పాడుకు గలది. పొగ నైనది.
1-కి రూ 4-8-0.
దేశము కొనుటానికి 1 టి ఉచితము పోస్టేజీఖర్చులు లేవు.
కుయ్యతారు అర్ధరూతో ఒకరూపాయి
అదాన్సు వంతులెను. టి. వెంకటేశ్వర్లు అందు కొ
కట్టు అందే లాక్ కుక్క etc.
కత్తికత్తి, (గోదావరిజిల్లా)
కత్తికత్తి అదను: ఇంద్రప్రస్థం కత్తికత్తి

బ్రిటిషు గయనా

భారత ప్రతినిధులు

ఇంగ్లాండు నుండి వచ్చిన ఇంగ్లాండులోని నుండి దిగిన ప్రయాణికులలో మద్రాసు కానన్ సభ ఉపాధ్యక్షుడు డా॥ బి॥ పి॥ కేశవపెట్టెగారు, భారత సేవక సంఘ సభ్యుడు డా॥ కేశవ పేరారావు లెవారి గారు డి॥ ఎఫ్. కేశవంపై డి॥ సి॥ ఎస్. గారునుండి. వీరు భారత ప్రభుత్వమువారిచే బంపబడిన ప్రతినిధులు. రాయబార సంఘాధ్యక్షుడు డి॥ బి॥ పి॥ గెల్లెగారితోపాడే ఆరేని తమారుడు పి॥ గోవిందరాజు పి॥ గెల్లెగారు వచ్చిరి. బ్రిటిషు గయనా యిమ్మిగ్రేషన్ కౌన్సిల్ ముఖ్య గుమాస్తాయగు ఆర్థర్ హిలు గారు స్థానిక ప్రభుత్వమువారిచే రాయబారులను సన్మానించుటకు నియోజితులైరి. భారతదేశము మహాసభ (బ్రిటిషుగయనా వాలోనిది) అధ్యక్షుడుగుటకు గాయనా కార్యదర్శియగు జె॥ పి॥ వీరాస్వామిగారు ఒడవై వద్ద వచ్చియుండిరి.

హిలు గారు పీఠియైరి డి॥ బి॥ పి॥ గెల్లెగారిని, ఆతని యనుచరులకును పరిచయము జేసిరి.

ఒడ లాపెని టెన్సురేవువద్ద ఆగవలసియుండెను. తమతోడి దేశీయులను జూడటకు ఆసేతులు వచ్చియుండిరి.

బాట్టిటవులలోని తూర్పు ఇండియనుల పక్షమునను బ్రిటిషు గయనా యొక్క ఇండియనుల సభయు పక్షమునను సన్మానకరము జరుగుననియు, అసభకు ప్రతినిధులు రావలెననియు డాక్టర్ వార్తను ఆహ్వానించెను. గవర్నరు అగు ఎర్ విల్ఫ్రెడ్ కాలెటే. కే॥ సి॥ ఎం॥ జి॥ గారు కూడ సభకు వచ్చుట కంగీకరించిరి.

తమిళును తమ సోదర ప్రతినిధులను సన్మానించుటకు కడు ప్రయత్నముండి వచ్చినందులకు పి॥ గెల్లెగారు బ్రిటిషు గయనా యొక్క స్టుయిండియా సంఘాధ్యక్షులకు కృతజ్ఞత జెలిపిరి. తానును, తన సోదర ప్రతినిధులను పర్యటనము గావించి అన్ని విషయములను స్పష్టముగ వివరించుచు పి॥ గెల్లెగారు చెప్పిరి.

ఈ కు ఇండియన్ సంఘము తమకు క్రొత్తగాదనియు, దానిని గూర్చి యిదివఱకే చాలవిచింతించు లెవారి గాను చెప్పిరి. అధిక సంఖ్యాకులు తమకు స్వాగత మొసగుటకై వచ్చి నందులకై కేశవపెట్టెగారు ప్రేక్షకుల లెల్లరకును మంతనముజనపించి మనస్సులను సంతోషపరచుటకు పరిచయములు జరిగిన పిమ్మట నాటికి ఆదిమయ యథాస్థానములకుం జనిరి.

రాయబారుల ఉద్దేశ్యము

దెయిలీ క్రానికలు ప్రతినిధియొక్క ఏప్రిల్ 4 వ తేదీ నాటికి వీరిని కలవర్చించుటకు వారి బంధువులు వెళ్లెను. పి॥ గెల్లెగారు, లెవారి గానును దయతో కంగీకరించిరి. బ్రిటిషు పరిపాలనకు ప్రతికూలముగ గాంధీగారు ప్రారంభించిన నుద్యమమును గూర్చియు, భారతదేశ ఆకాంతిని గూర్చియు వీరు తమ యభిప్రాయముల నొసగుట కంగీకరింపరైరి.

బ్రిటిషు గయనాకువచ్చుటకు గల కారణములను పత్రికాపత్రికకుడు కోరెను. భారతదేశమునుండి యెవరైనను రాగోరినవా రిచ్చటికి వచ్చుట యనుకూలముగ నుండునా? అనుకూలము నుండునో, వారు వ్యవసాయము చేసికొని యిచ్చటనే నివాసమేర్పరుచు కొనులాగునను, ఇతరు లింకను నిచ్చటికి వచ్చి నవాటిని, బ్రిటిషు గయనా ప్రభుత్వమువారు సౌకర్యముల నేర్పాటుచేసెదరా? ఇంతయు - భారతీయు లిచ్చటికివచ్చి భూములను స.పాడించుకొని నేత్యము చేసికొనుటకు అనుకూలముగ నుండునా యను విషయములను అన్నిటిని చక్కగ గమనించి తమ యభిప్రాయములను భారత ప్రభుత్వము వారికి నివేదించుట కిచ్చటకు వచ్చితిమని వారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి బాట్టిటవులకే అందమైనపట్టణము. ప్రతినిధులు తమ కొనగబడిన సన్మానమునకును, అక్కడ జూచిన విషయములకు సంతోషించిరి.

కాలనీగో జనసంఖ్య హెచ్చనలెనని కోరువారు గాని సునియముల గాని శివుకు స్వయముగ గాని, ఉత్తరముల మూలముగ గాని తమ యభిప్రాయములను తెలిపిన కృతజ్ఞతతో దైకొందులను ఆభ్యుదయకు పి॥ గెల్లెగారు చెప్పిరి.

రాయబారులకు నీసమురెండునెలలైనను ఇచ్చటనుండును. ఈ కాలనీలో పనిముగిసిన తరువాత వారు బ్రిటిషుదేశము వెళ్లెదరు.

పిమ్మట భారతదేశమునకు వెళ్లిరి. భారతకు తన నివేదికను సమర్పించును. ఇంగ్లాండు, ఫ్రాన్సు, జర్మనీ, అమెరికా, ఆస్ట్రేలియా, కాన్టినెంటులను పర్యటించునని నిశ్చయించుకొని యాధికారిపడియుండును.

ఏప్రిల్ 15 వ తేదీనాడు పురమండమునందు రాయబారుల సౌరవార్తము బ్రిటిషు గయనా యొక్క ఇంగ్లాండు సం

ఘమువారు సన్మానము నొసగి గొప్పసభగావించిరి. సభకు ముఖ్యుడు భారత ప్రతినిధులు వచ్చిరి. మండిరము ప్రేక్షకులతో క్రీకెటింగ్ పోయెను. గవర్నరు ఎర్ విల్ఫ్రెడ్ కాలెటే. కే॥ సి॥ ఎం॥ జి॥ గారును, సభ్యులను కథ్యక్షుడు డా॥ కేశవ పేరారావు వార్తనుగాను వచ్చిరి. డాక్టరు వార్తను ఆగ్రాసాధికర్యము జరిపించెను. ఆగ్రాసాధికర్య యిట్లుపన్నుసించెను.

భారతదేశమునుండి యేలెంచిన రాయబారులను సన్మానించుటకు వారు సభ గావించుచుండిరి. రాయబారులు దేశమునకు క్రొత్తవారు. ఆందులకు వారికి సన్మాన మొసగుట తమ విధి. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములోని యితర యధిపతీరాజ్యములలోవలెగాక అచ్చట భారతజాతి సమానగౌరవము గలిగియుండెను. కొంతకాలము క్రిందటికంటెపెక్కువ ప్రాధికారముతో లింపబడిన. రాయబారుల శిష్యుల ననుసరించుచుండిరి కాలవైషమ్య విధానములను బ్రిటిషుగయనాకు లాభము గలుగునని ఆరెడు తలంచెను. అంతట సన్మానపత్రమును చదువుడని అధ్యక్షుడు వాసుగాని కోరెను.

సన్మానపత్రమునందలి ముఖ్యాంశము లిట్లున్నవి బ్రిటిషు గయనాలో నిరత బాతులవాటికన్న భారతీయులు అధిక సంఖ్యాకులగు నుండిరి. మొత్తముమీద 135,000 మంది అనగా నూటికి 75వదియైదు మంది భారతీయులు లుండిరి.

వారు సామాన్యముగ నేత్యముచేసికొని జీవించుచుండిరి. కొందరు న్యాయవాదులుగ నుండిరి. పలువురు పలువిధములగువృత్తుల నుండిరి. కొన్ని సంవత్సరములనుండి భారతపిల్లలు ప్రాథమిక విద్యయేగాక, మాధ్యమిక విద్యగూడ నభ్యసించుచుండిరి. తాము ఇతరులపాటు సమానస్వర్యములు గలిగి గౌరవముగ నుండిరి; తరసాంఘికవిషయములలో సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము గలిగియుండిరి. వారి నెవరును అధ్యంతరపెట్టువాడ తలంచెరి. అచ్చట చక్క-పరిశ్రమతరువాత మంతరిత్రమయధికము. మరెవరికీమకు తగినంత నీటిపారుదల వసతులు లాగుగ లేకుండెను. ఈరెండు పరిశ్రమలు లాగుగ నుండిన తమజీవనముగూడ లాగుగ నుండును. భారతదేశమునకు సంపూర్ణ స్వరాజ్యము రాగానే, తన హక్కులు గూడ లాగుగ ప్రతిపింపబడుటకు వీలుండును.

అంతట తివారిగారు హిందూస్థానిభాషయందు పన్నుసించిన తరువాత కంటింకగారు ఆంగ్లమున నుపన్యసించిరి. తివారిగారి హిందూస్థాని యుపన్యాసమును వినినతరువాత ప్రేక్షకులకు తన ఆంగ్లయుపన్యాసము రసపహిముగ నుండునని ఆతడు తలంచెను. సన్మాన పత్రమునందు ముఖ్యమగు విషయము లనేక ములుండెను. వా రాద్విషమునందు మాడదినములు మాత్రమే ఉండిరి. (ఒకరు:-వీధిమేళా, కాలనీ.) తాము అనేకదీప్తములకు వెళ్లినందుగ బ్రిటిషుగయనాగూడ ఒకదీప్తముగ నుండి నట్లే న్నురించెను. (నల్ల) పాతకాలలో క్రొత్తపిల్లలకు ఒకమంచియనుకూలమగు నిబంధనయుండెను. క్రొత్తపిల్లవానిని చూడవలసినదేగాని, క్రొత్తయెనందున, ఆతని మాటలాడుమని కోరిగూడదు. (నల్ల) తిరువిచారణలను కాలనీలోని యొక్క ఇండియన్ సంఘమువారి కేమైన లాభింకెడినో, రాయబారులు సంతోషించురు. ఆరెడు భారతదేశమున భారతీయులమధ్య సుమారినవది యేడువత్సరములు పనిచేసినందులకు ఆనందించుచుండెను ఆరెనికి మిత్రులు భారతీయు లనేకులుండిరి.

మాతృభాష.

డి. బి. పి. కేశవపెట్టెగారు అంతట నుపన్యసించిరి. దక్షిణ హిందూస్థానమునందు దక్షిణాఫ్ఘానమునందలి తమిళమునందు పన్నుసించుట కారణమెట్లుగ నుత్తరములకు నుండెను. కాని వ్యవధిలేదు. ఆతడు గయనాగవర్నరును మొదట చూచినపుడు, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమును నిర్మించిన ఆంగ్ల శాసనాంతరాలు జ్ఞాపకమిచ్చిరి. అట్టి ఆంగ్ల బుండ్లబట్టియే బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము నుత్థిరముగ నుండెను. భారత ప్రభుత్వమువారు బ్రిటిషుగయనా శిష్యులను స్వయముగ తెలిసికొనుటకై ప్రతినిధులనువచ్చుటకు బంపిరి. కాలనీలో అన్ని బాతులపజలును సమానముగ నుండుటజూచి పి॥ గెల్లెగారు సంతోషించిరి.

వసతులు లాగుగ నుండిననో యావనములు కుటుంబసహితము కాలనీకి వచ్చుటకు వీలుండును. అనేక విషయములను కాలనీయందు సవరించవలసియుండెను. భారత దేశమున హిందూ వివాహము లొకవిధముగ నుండెను. హిందూవులకు వివాహము ఒక సంస్కారముగ నుండెను. భారతీయ రైల్వేలోరలను బడవాడుటకు వీలు లేకుండెను. మహమ్మదీయచాము లొక విధముగ నుండెను. ఆయాచారములు పి॥ గెల్లెగారికన్న గవర్నరుకు లాగుగ తెలిసియుండెను. గయనాకాలనీలోని యొక్క ఇండియనులు మాతృభాషను వరచిరి. ఒకవిధమగు చిత్రమైన యాంగ్లమును మాట్లాడుచుండిరి. అది పి॥ గెల్లెగారికి బోధపడకుం

డెను. భారతదేశము లని చెప్పుకొని గవ్వపడుటకు భారతదేశ కావ కనీసము ఒక్కటియైనను వారికి వచ్చియుండుట యనున రమని ఉపన్యాసమునకు తోచెను. ఈ కు ఇండియనులు ఒకరి జోలికి బోవువారుకారు. కాని స్థానికులు అశరణముగ వారి మూకీభావమును మాంద్యముగ కలచి బాధపెట్టుకుండుటగాక యని పి॥ గెల్లెగారు ప్రార్థించిరి.

పి॥ గెల్లెగారి కొకవిషయమై ముఖ్యముగ వాయాసము కలిగెను. తమను 'మాతృ'ని వ్యవహరించుటకు ఉన్న ఇండియను లేక గించినటులు ఆయనకు తోచెను. 'మాతృ' అనుపదమే అచ్చటి ప్రజలకు బోధపడినట్లుండలేదు. అందువలన వారి గౌరవమునకు హాని కలుగలేదు. కాని యితర వలసరాజ్యములలోకన్న బ్రిటిషుగయనాలోని భారతీయులనీటి బాగుగ నుండెను. అచ్చటివారు అభివృద్ధి చెందుచుండిరిని వినిన భారతదేశ వాసు లెల్లరు హేళిగనురు.

డి. బి. పి॥ గెల్లెగారి యుపన్యాసాంతరము గవర్నరుగారు మాటలాడిరి. బ్రిటిషుగయనా భారతీయులనీటి కనుగొనుటకు భారతదేశమునుండి యధికారతరులు వచ్చినందులకు గవర్నరు గారు సంతోషించిరి. రాయబారులు స్వయముగ ప్రజలలో మాటలాడుటకై పన్నుగ నుండెను. 'మాతృ' యనుపదమే బాగుగింపబడుచుండెనని చెప్పు బడెను. మాతృ యను పదము తప్పుగ నందరకును తోచియుండెను. ఆయనను అందరకును ఆ పదము నువయోగింపవలదని కోరుటకు గవర్నరు సిద్ధముగ నుండెను. ఈ కు ఇండియనులు మాతృభాషలను వరల నేర్చుకొనుచుండిరి. అంతట ప్రత్యేకముగ నుపాధ్యాయులు గూడ నియమింపబడిరి. ఒకభాషలోనే తృప్తిపడక అనేకభాషలను నేర్చుకొనుట వాంఛనీయుముగ నుండెను. పాతకాలలలో ఈ కు ఇండియనుల సంఖ్య యధికమగుచుండెను. కనుక కేంద్రట నీయబడిన గ్రాంటులు చాలతేదని విద్యార్థిభాగిభాగి గవర్నరుకు తెలుపుకొనియుండెను. ఈ కు ఇండియను లింకను గయనాకు వచ్చినను రాకుండినను, అభివృద్ధిమాత్రము జరుగుచుండునని గవర్నరు చెప్పెను. కాని, యొక్క ఇండియనులు వచ్చిన అభివృద్ధి శీఘ్రముగ గన్పి పనుండెను. బ్రిటిషు గయనా ప్రదేశము ఇంగ్లాండు సామ్రాజ్యండులను కలిపిన నెంత యందునో అంత విస్తీర్ణముగ గలిగియుండెను. రెండుకొట్లమంది ప్రజలు నివసించుటకు దర్శింపనంత వికాలముగ నుండెను.

డాక్టరు వార్తను రాయబారులకును, గవర్నరుకును, క్రింద వసుల నల్పించుచు రెండమాటలను మాటలాడిన. కాలమే ధర్మ నఉద్యమము లేకుండెన, కాలనీకి రాయబారులను భారతీయుల త్యమువారు పంపియే యుండరు. బ్రిటిషుగయనా స్వర్ణచక్ర తాను భారతదేశ ప్రజలలో చెప్పిట్లు ఆహ్వానింపబడెను. కరిం ఈ కు ఇండియనులు కాలనీకి వచ్చిననో, దానిని స్వర్ణముగ తేదీని ర్చుటకు తోడ్పడుదురని మాత్రమే డాక్టరు వార్తను చెప్పిసలిపి డెను.-దెయిలీ ఆర్గోసి.

సరిహద్దులు.

సరిహద్దు రాష్ట్రముల ఫిక్సుమిషనుగారు పిమారునము. 7 వ తేదీన రాజప్రతినిధికి యాక్రింది తంతివార్త పంపిరి:-

"మారుపంపిన సందేశమునకు యారాష్ట్రమునందలి పిమ్మను మిలిటరీ ఉశ్యోగలక్షమున వందనము లర్పించుచున్నాను. ఎదు రాష్ట్రాభివృద్ధి కొరకు మారుచేయుచున్న కృషి ప్రకటించుచున్నా సానుభూతి మా ఉత్సాహమును ఇనుమడించుచున్నవి." డు.

ఈ మాతృదీక్షలు కోరికలను జలవరములు బ్రిటిషు సా భుత్వమువారికి తంతివార్త పంపించుటకు రాజప్రతినిధిగారు వందనము లర్పించుచు, మారేగుగారిరాజీనామకు చింతించు సరిహద్దుల రాష్ట్రమునందలి మహమ్మదీయులు పెసావరునం సభ గావించి తీర్మానముల గావించిరి. ఈ తీర్మానములు కమిషనరు, రాజప్రతినిధి గార్లకు తెలుపబడెను.

బర్మా లెప్పి నెంటు గవర్నరు ప్రసంగము పుట్టి. ఏప్రిల్ 8 వ తేదీని బర్మా కానన్ సభలో ఆయనకు పత్రము మిది చర్చ ముగియగానే లెప్పి నెంటు గవర్నరు ముగ లో ప్రవేశపెట్టబడెనున్న సంస్కరణ విధాన ముఖ్యమైన నూతన ప్రభుత్వవిధాన మనియు, తత యే మత్తె స్వపరిపాలనమును గోరుట మహాపరాధమనియు చెప్పి, నా భక్తి కష్టములను తొలగించుటకు స్వపరిపాలనము దివ్య రాజ్యము నభిప్రాయము నతడు ఖండించెను. స్వపరిపాలనారాజ్యము గావలసిన పరిస్థితు లేర్పడే టప్పటికి బర్మా రాష్ట్రము తగిగట్లు కాలము పట్టును. భారత రాజకీయాంశోపయోగ విద్యార్యము సర్వవలకు అత్యధ్యము కలిగించుటలో విషయము లకు పను బర్మా రాజకీయాంశోపయోగ లట్టి తప్పును చేయరాదు. నివలెను.

హిందూ ధియలాజికలు హైస్కూలులు

వాఙ్మయసంఘ వార్షిక సమావేశము

వేమవరపు రామదాసు పంతులుగారి యువన్యాసము

హిందూ ధియలాజికలు హైస్కూలులు వాఙ్మయసంఘ వార్షిక సమావేశము సందర్భములో 'డెయిలీ యెక్స్ ప్రెస్' పత్రికా సంపాదకులగు ఆర్. డబ్లియూ. బ్రాక్ గారి యధ్యక్షతక్రింద శనివారము సాయంత్రము జరిగెను. పాఠశాల విద్యార్థులను ఆహ్వానపత్రిక లందినవారు కొందఱును ఆ సభకు విచ్చేరిరి.

కార్యక్రమము చాల చక్కగనుండెను. అందు కార్య దర్శియగు యస్. పి. సుందరరాజుగారు సాంకేతిక నిరేది కము జరుపుటయు, హైకోర్టు వకీలు వేమవరపు రామదాసు పంతులుగారి యువన్యాసమును, ముఖపాఠములును, 'డెయిలీ యెక్స్ ప్రెస్' అను నాటకమును ప్రదర్శించుటయు నుండెను. నాటకము చక్కగ ప్రదర్శింపబడెను. అందు డి. వి. రామనాథాచారికి రజ్యపాత్రమును ధరించి చక్కగ ప్రదర్శించినందులకు ఒక మెడలియబడెను. వ్యాసములవాసినదిలకును వక్త్యా మునకును బహుమానము లివ్వబడెను. హెడ్ మాస్టరుగారు తమ విద్యార్థులు నాటక కుశలత్యము గల్గియున్న విద్య. పట్ల నశ్రద్ధ జేయనివారిని చిప్పిరి.

ఉపన్యాసము

రామదాసు పంతులుగారు, జాతీయ జీవితమునకు పాఠశాలలలో గరవు విద్య యెట్లు తోడ్పడును? అనువిషయమును గూర్చి యువన్యాసించిరి. వివాదాంతముగ నన్న రాజ్యాంగ విషయముల నెత్తికుండ దేశములో ప్రస్తుత విద్యావిధానమును గూర్చి మా ప్రతిముఖే పుట తిమ యుద్దేశముని వారు జెప్పిరి. 60, 70 సంవత్సరముల క్రింద ప్రారంభింప బడిన విద్యావిధానము యిప్పటికి పనికిరాదని అందఱును అభిప్రాయపడుచున్నారు. ప్రస్తుత విద్యా విధానములో గృహజీవనమునకును, పాఠశాల జీవనమునకును సంబంధ మేమియు లేదు. గృహజీవనమున జాతీయ జీవనము. ప్రస్తుతము పాఠశాలలో గరవు విద్య యా గృహ జీవితమును పోషింప జేయక పోగా దానిని చెడిగొట్టెను. ప్రస్తుత విద్యా విధానమును సంస్కరించుట కిప్పుడు ప్రయత్నములు గొన్ని జేయ బడిన లోపమునకు మూల కారణ మెయ్యదియో యెవ్వరును గ్రహించలేదు. ప్రస్తుతము పాఠశాలలో వ్రాత, చదువు, లెక్కలను మాత్రము నేర్పుట జరుగుచున్నది. కాని అదిచాలదు. ఇంగ్లీషువారు తమపిల్లలకు చదువును యిండియాలో నేల చెప్పించుట వారికి తెలియనా యని ఆయన అడిగెను. తమపిల్లలు పెద్దవారృటయేగాక యింగ్లీషువారు కావలెనని వారితోరికయై యుండెను. ఇప్పుడు భారత

పాఠశాలలో జాతీయజీవితపు పంథా యేమియును లేదు. దేశములో విద్య యిప్పుడు విద్యానిపు యే చేతను, ప్రభుత్వ రాజకీయచేత చేతను నడుపబడుచున్నది. ఇట్టి విధానమున కాయన యెవ్వరినిని నిందించలేదు. భారత జీవితములోని పాశ్చాత్య విజ్ఞానమును దెచ్చుటకు ప్రయత్నములు జరిగెను. ఇది కష్టసాధ్యము. కానిములు చాలాలవు. ఇప్పుడు గరవువిద్య భారత జీవితావసరములకును పరిస్థితులకును దగినది కాదు. విదేశ విజ్ఞానమును మంచిదేదో సంస్కరించుచు, భారతాదర్శముల స్థానే విదేశాదర్శముల ప్రవేశపెట్టుటను ఆయన గర్హించెను. భారతాదర్శముల నుండనీయవలెనని కోరుట న్యాయముగనే యున్నది. ఇంగ్లీషు ఉపాధ్యాయుడు భారతీయుల జీవితమును గూర్చి రహస్యములను కనుగొనజాలడు. ఇంగ్లీషు ఉపాధ్యాయులు తమతమ సాంఘికాభిప్రాయముల సంస్కరించుకొనెదమన్న వారు దానికంగీకరింపరు. భారతీయ ఉపాధ్యాయులు యింగ్లీషు ఉపాధ్యాయుల కిష్టాలనుబట్టి వారి కష్ట నెక్కుడు చేయున దేమియునులేదు. జాతీయభావమును దేశభక్తియు భారత పాఠశాలలలో వృద్ధి జేయవలెనని ఆయనగోరినా. మాతృభూమిని గూర్చి భారతీయోద్దేశమునకును యింగ్లాడునకును భేదముగదు. భారతీయుడు భారత మాతను వివిధాలంకృత యగు నొకదేశతగ దలంచి యేకాభిప్రాయమును గల్గింపజేసెను. భారత చారిత్రిమును, కవితగా, కళాజ్ఞానమును వారికి నభివ్యక్తముగ నుండెను. ఆయితే యీ అదర్శము పాఠశాలలో వృద్ధిపరుపబడుట లేదు. సరియొక విషయ మేమనిగా విద్యను విదేశభావలో గరవుచేవారిభావ యందలి ప్రేమ తగ్గిపోవుచున్నదని ఆయన యాక్షేపించెను. మద్రాసులో పాఠశాలలముగ నిర్దేశించినందులకు యింగ్లీషులో మాటాడుచుండిరి. ఇది దేశమునకు నుంచిగారి యలనాటు. ఈవిషయములో ఆంధ్రులు తమిళ సోదరులకన్న శాల మెరుగు. ఈ యలనాటును వారు మాని వేయవలెను. ఇది వివాదనకారినిదేశ విజ్ఞానమువారి విజ్ఞానమునకును తుదివివేచనని ఆయన చెప్పెను. ప్రస్తుత పాఠశాలలలో నేర్పుచారిత్రమును తీసివేసి దేశచారిత్రమును నిజమైన దానిని దేశభక్తి నెక్కువజేయు దానిని బెట్టుటకు ప్రయత్నములు జరుగవలయును. అది కష్టమైన పనియని యాయన యంగీకరించెను. దేశచారిత్రముతోయే మరల వ్రాయవలెను. పురాతన చారిత్రక విషయముల వ్రాయుటకు తగిన పరికరము లేమియు లేమన్నను, పిదపజరిగిన చారిత్రమును వారు పోరాడిన యుద్ధములకగూర్చి వ్రాయుటకు సాధనము లేనియేనిగలవు చారిత్రము ఉభయపక్షములయందును సద్విషయములగుర్తుబట్టయై యుండవలయును. వారు ఉపన్యాసమును ముగించుచు పాఠశాల ప్రజాజాతీయ జీవితమునకు కీక్షాజాస్థానమని చెప్పెను. ప్రజాజీవనములో ప్రతిలోపమును, విద్యాఫలిత మేయనబడుచున్నది. ఇదివరకనుండుచుకొని వారియాదర్శమును బొందుటకు దేశములోని దేశభక్తులగు యింగ్లీషు వాల సహాయమునై నాధారపడవచ్చునని ఆయన ఉపన్యాసమును ముగించిరి.

ఉపన్యాసకులకును, ఉద్యోగులకును శందనములను సంఘ కార్యకర్తగా రిప్పించిన పిదప సభ ముగిసెను.

యావద్భారత కార్మిక హితంకర మహాసభ.

హితజ్ఞాంబాయి, ఏపిలు రి:— యావద్భారత కార్మిక నములను యువసభ కి దినములు సమావేశమై ఆనేక తీర్మానములను తీర్మానించిరి. ప్రభుత్వమువారి కానిటరీ ఆఫీసరులు స్టాబిలిజేషన్ కమిషన్లవలె కర్మాగారములందలి కార్మికుల ఆరోగ్యమును గురించి విచారించుచుండ వలెననియు, విశ్వవిద్యాలయముల డాక్టర్లు వృత్తికి సంబంధించిన రోగములను గురించియు, పార్లమెంటు ఆరోగ్య కమిషనును గురించి నేర్పవలెనని తీర్మానములు చేయించబడెను. కార్మికుల క్షేమాభివృద్ధికి పాటుపడుటను గురించి కమిటీకు పరిశ్రమాలయములలోను, సాంఘిక సేవా సమితులలోను మిటిలను నియమించవలెనని తీర్మానించబడెను. యావద్భారత కార్మిక హితంకర సంఘ మను పేరుట నొకదానిని స్థాపించ వలెనని జ్యోషి గారు రుపపాదించిరి. తత్సంబంధముగు నిజంధనలను తయారు చేయుటకు ఒక కమిటీ నియమించబడెను. ఎ. సి. చాటర్జీ (అధ్యక్షులు) డబ్ల్యు హెచ్ జై సర్ ఆర్. హెచ్. రాజ్ కోసక్ (కాన్వెనర్), జాన్ మోటు (నాగ్యుగము), యల్. ఎ. బ్రోకెనెర్ (కెంపెడ్వరము), జి. ఎ. పియ్యుకన్య లేక యం. డి. నేజ్ కన్య (మదరాసు), కె. ఆఫ్. లేలు (హైలావురు), హెచ్. సి. రిడు (కలకత్తా గనుల సంఘము) తేకేరియా (అహమ్మదాబాదు కార్మికవిల్లులు.) యాక్. యం. జ్యోషి బాంబాయి, యస్. బి. కుల్కార్ణి బాంబాయి, పి. జి. కనకాగృ బాంబాయి; సభ్యులుగాను నియమించబడిరి. కడపటి ఇరువురు బాయింట్లు కార్యదర్శులుగ పనిచేయుదురు. ఈ కమిటీవారు వచ్చే సంవత్సరపు సభను ఎచ్చట ఎచ్చట గరిజేడి నిర్వహింతురు. అన్ని ప్రాంతామిక సంఘము తీరదర్శమును ప్రాప్తపొంచవలెనని ప్రార్థించుచు ఒక తీర్మానము చేయబడెను. కార్మికుల విద్య గృహములు, మితసాసము సమాకారపు స్టోర్లు, సమాకారపు సంఘములు, సేవింగ్సు బ్యాంకులు, కార్మికులగు పనిచేయుచున్న తల్లులకు వైద్యసహాయముగూర్చి విషయములను గురించి తీర్మానములు గావింపబడెను. సభ అంతట అధ్యక్షునకు శందనములతో ముగిసెను. భారత సేవకసంఘమువారు నేటి సాయంత్రము సభకు వచ్చిన వారి కందరికి విడుచెరి.

బెంగళూరు వార్తలు

ప్రభుత్వపుఖర్చు తగ్గించవలయునను ఉద్దేశముతో కాన్సిలునందలి మూడవ మెంబరు పదవిని మైసూరు ప్రభుత్వమువారు గెల్చు చేసిరి తెలియుచున్నది. గురుదేశ్ సమితి రెండు జాలులు దావివెట్టె నను నేనము సార్వభౌమ పరసంగతము గాతెనై రుజువు చేయబడెను. నెమన్న జడ్జిగారు నిందితుకు 1 సంవత్సరము కీక్షాకీక్ష విధించెను. ప్రాకెర్వింగ్ యగు కృష్ణస్వామియను నతడు తప్పజేగ చెప్పి మోసపుచ్చ ప్రయత్నించెనని కేసు తెలుడెను. నెమన్న జడ్జిగారు కేసు విచారించి నిందితుడు రోషి యని తీర్మానించెను. ఇతడికితమున్న పదిపర్యాయములు కీక్షపొందెను. నెమన్న జడ్జిగారు నిందితునకు 5 సంవత్సరములు కీక్షనకీక్ష విధించెను.

పత్రికము. బీబీబింద్ పులుపువర్జితం. దురభ్యాసములకల్ల కల్గిన పురుషత్వము కిప్పుక నివారింతును. శిశుస్కలనకువారు భోజనమునకు ముందు (బీబీబింద్) ఒక మోతాగు పుచ్చుకొనిన కెంటు నే గుణము తెలియును. పురుషత్వము సంభవించినవారికి 8 రోజులు మందుచాలెను. మందు పుచ్చుకొనిన విధము దెప్పికో పంపబడును. డబ్బి 1-కి రు 2-0-0 లు కె. పి. భువ్వూర వేరు. ధన్యాతరీ బేష.భాలయము (22) 23 నవంబర్ ముత్తి మా మొదలి పీథి, ముగ్గాను.

ఆయుర్వేదవైద్యసంగ్రహము

చెరక, శుశుక, మతానుసారముగను, అనుభవ సిద్ధముగను, సులభ సాధ్యములగు 800 చికిత్సలను తెలుపు వైద్యగ్రంథము. దీనియందు సమస్తన్యాసలకును, వైద్యుని సహాయమున సాము లేకుండా చేయదగిన లభ్యతరయోగములే గలవు. ప్రతి వారసద్దనుండ దగినది. 1 కి 1-4-0 వి. పి. చార్జి 0-6-0 ఆయుర్వేదచారిత్రక వైద్య, అరోగ్యరహస్యము, కార్మి, నివాస చికిత్స మొదలగు విషయములను వ్రాయుచు మూస సంచికలుగా ప్రకటించబడును. మాదిరి యుచితము. సగ్గ చందా రు 2-8-0 కె. పి. 1-4-0 మోటానే కోరిన రు.టికిని రు 2-12-0 కు వి. పి. చేయబడును. ఆయుర్వేద గ్రంథమంతలి, పెరిదేపి నెల్లూరుజిల్లా.

అది ప్రేమయా లేక కృతజ్ఞతయా? పాఠశా! నిర్ధారణ చేయుము

భర్త: "ప్రేమనే నీవు కోరినది, యిదిగో"
భార్య: "ప్రియా, నిజముగానా! నేను నమ్మజాలను! మీరు నిన్ననే గాజులు చేయించెద నని చెప్పియుంటిరి. అప్పుడే నేడేవచ్చెనా? ఎంత అందముగా నున్నది! ప్రియా, వందనములు.
భర్త: "వద్దు, వద్దు. నాకేల వందనములు? అందరకును మిక్కిలి సమృద్ధముగ నూట ప్రకారము నగలను తయారు చేసి యిచ్చు నట్టి ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి అందు కంపెనివారిని అభినందించుము.

కర్మాగారము
62 గోవిందపునాయక్ వీధి,
జాబ్బిటవన - మదరాసు.
నగలకు మదింపు చేయబడును. ఉత్తరము వ్రాసిన క్యాలలాగు ఇనాముగా పంపబడును.
ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి అందు కో. నగలనర్తకులు.
మదరాసు 25 చైనాబజారు రోడ్డునందున మా ప్రదర్శనాలయమునకు విచ్చేయుము.

ప్రాధేనరు మోహను సి. ఆర్. డి. నాయుడుగారి బి.వి.

కారీరకమానసిక జ్ఞానాభివృద్ధి

వృత్తాంతములను సులభసాధ్యములగు
వ్యాయామ విధానములు

ప్రాధేనరుగారు ఆంధ్రులు, పేరు చెప్పుటకుండు క్రైస్తవ కళాకాలాల్లో బి. వి. పరీక్షయందు రుద్రీకలై కొంతకాలము వ్యాయకాస్త్రకళాకాలయందు వ్యాయకాస్త్రము నభ్యసించిరి బాల్య యావదవధిల యందుగూడ ప్రాధేనరు మోహనుగారు వ్యాధి, స్తుల్య గుండీరి, వారి మేధాశక్తిచేత సామాన్యముగ నే యుండెను. వారికప్పుడు వ్యాధిగమగుననుండును. ఇట్టిస్థితిలో మహానీయులగు వివేకాంధస్వాములవారు చెన్నపురికి వచ్చి యానన్యసింహుల తిట్టినచి: "మానవునియందు దివ్యశక్తులు లేనవై యున్నవి. మానవుడు వానిని వికసిత జీవనలెనని" స్వాములవా రొసంగిన గంభీరపర్యాయములను ప్రాధేనరు మోహను గారాలించుట తిట్టించినది. ప్రాధేనరు గారి జీవితసాధ్యమున కదియే కీలకము. అట్టి గురువులను డెవ టు సిద్ధించునను తీవ్రసంకల్పము కలుగుటచే ప్రాధేనరుగా రుత్తరహిందూస్థానమున దీర్ఘ కాలముసంచారముచేసిపొమ్మగ వసించును. తేగి స్వయంకృషివలనను మహానీయులసందర్శనము వలనను -భీష్మసిద్ధిని బడయుగలిగిరి. కారీరక (భీష్మకలు) మాన సిక (మెంటలు-ఎమోషనలు) విజ్ఞాన (బ్రెయిను) శక్తుల నభి వృద్ధినిొందించుటకుగల సాధనములు వారికి కరతలామలకము లైనువి. వారి నుపయోగించి వా రాశక్తులన్నిటిని బడయుగలిగిరి. వ్యాధులన్నియు పూర్తిగ తొలగి వ్యజీవరిత మేర్పడినది. వ్యా ద్రోగము మాయమైనది. భీష్మక్తి ప్రబలినది. వాంఛితంతో తృప్తి నొందక యోగవిద్యనభ్యసించి పాంశుకులైరి ప్రాజ్ఞాయా మవిధానమున పరిపూర్ణులైరి. తమకు లభించిన యామేటి లాభ మును దేవీయులకందరికిని బోధించి దేవీయులనందరిని ఆకాల మరణముల బారినండి తప్పించుటకును దీర్ఘాయురారోగ్యభరతుల జొనించుటకును ప్రాధేనరు మోహనుగారు దీక్షపహించిరి. కారీరక మానసిక విజ్ఞానశక్తుల నభివృద్ధి నొందించుటకు వలయు సాధనములను చక్కగా నాలోచించి ఆ వ్యాయామవిధాన ముల ఛాయాపటముల తీయించి ప్రకటించిరి. వారు స్వయముగ పాంచాల, వంక, సంయక్త మూర్ఖర, ఆసాము, రాష్ట్రము లందు సంచారము చేసి వేలకొలది విద్యార్థులకు బోధించిరి. ఉత్తరహిందూస్థానమునందు వీరికి వేలకొలది శిష్యులు కలరు. వా రాయాపట్టణము లందు ఆరోగ్యశ్రమముల నేర్పరచి యితరులకు బోధించు చు:దురు. వీరి విధానము శ్రీలకు పుర మలకు యజకులకు వృద్ధులకు బాలకుల గూడ సులభసాధ్యము. పేరు 25 ఏండ్లుగా నిల్లు పరిశ్రమచేసి బాగుగా పరీక్షించిన పిమ్మట నెలదినముల క్రిందట చెన్నపురికి వచ్చి బహిరం గోపస్థానములను ప్రారంభించిరి. వీరి యుపన్యాసములు వేలికమాటలతోనే తెల్ల వారిపోవునవిగావు. ప్రతివర్గాలను రెండుమాడుగంటలకేపు ప్రాధేనరుగారు స్వయ ముగ నా వ్యాయామములన్నిటిని చేసి చూపుచు ఎల్లవారికిని బాగుగా బోధపడునట్లు ప్రతి అంగచలనమును గూర్చియు చక్కగా బోధించుచు మరల మరల చేసి చూపుచుండిరి. ఈ రీతిగా పేరు పచ్చయప్ప కళాశాల, ఆద్యాయ బాతీయ కళా శాల, ఎన్. వి. పి. సంఘము అన్నవాన సమాజములు దొ కొక్కక్కసారియు, సముద్రతీరము, పోట్లలు ఆడిటు అక్కిను లందు రెండేసి సారులను సుగుణవిలాససభియందు ముహూర్త నుపన్యసించిరి. ప్రాధేనరుగారి యుపన్యాసములందు వారికింక నిరుపమాన దైవభక్తియును దేశభక్తియును దేశాధీన తత్వ భక్తియును జాతీయాభిమానమును వెల్లివిరియించుచును. వారి బాధాటి ఆపారము. వారి బోధనాసాధ్యము జ్ఞానునీయును. వారి పాండిత్యము పూర్వము. వారి కిగల కాంతము, ప్రేమ, వినయము, సుముఖత, శీల కారణ్యము, భూత దయ, మున్నగునవి ఆప్రతిమమును. "ఆరిషద్వర్గమును హతమెన రింపుడు. బ్రహ్మచర్యవ్యాయామ మొనరించి జితేంద్రియులు కండు. అన్నము పశ్రవ్యావృతాప మని భావించి పరమ భక్తితో జన్మజన్మకడగు పరమేశ్వరుడు స్వయముగ మనకు గుడువ జెట్టుచు మనచెంత గూర్చుండెను భావనతో కాంత ముగ బాగుగా నమలి భుజింపుడు. భోజనసమయమున భోధ

ము, ద్వేషము, ఈర్ష్యముగూ దుర్భావము తెంతమౌతము నుండగూడదు. దుర్భావములవలన ఆహారము విషమగును. ప్రేమ భక్తి వాత్సల్యము మున్నగు నుదారసద్భావములవలన సాహార ముత్పత్తు మనకు గాన నెప్పుడునుగూడ దుర్భావములను కలిగి యుండగూడదు." అ ప్రాధేనరుగారు నిరంతరమును బోధించు చుండును. దేశమున శ్రీ పురుషులు దుష్టులై రో. పీడితులై ఆకాలమరణమునకు పాలగుచు వ్నాడు. పా. రు. వ. ము. పూ ర్తిగా నంజరించుచున్నది. మరణసంఖ్య హెచ్చుచున్నది. ఓ జన్మతో ద్యుతివలయురాలోగ్యాదులను దివ్యశక్తులను బడ యుట కెల్లవారు నీపరిశ్రమలను దినమున కొక అరగంటకేపు చేసిన చాలును. అని ప్రాధేనరుగారు చెప్పవలసివలె దీక్షితో ప్రతివర్గాలను చెప్పిరి. ప్రతివర్గాయందును వారు ప్రేక్షకుల సమృద్ధిగలమున నొలలాడించి స్తంభిభూతులను గావించిరి. నిన్ని సాహంకాలము సముద్రతీరమున వారికడపటి యుపన్యా సము జరిగినది. కండు వారు మరల వంక రాష్ట్రమునకు పయ నముకా నున్నారు. భ. వదనగ్రహమున రెండుమాడు నెలల లోనే చెన్నపురికి రాలమని కలవిచ్చిరి. ఎన్నోలో కలవల కన్ననశ్రేష్ఠిగారివలెమున కెదుటన్ను రై త్వపాతకాలయందు ప్రధానారోగ్యశ్రమము నేర్పించిరి. అచట కొందరినంది శిష్యు లను వ్యాయామ విధానములందు సుకీర్తితుల గావించిరి. ఉద యము 6 మొదలు 9 వరకు నడచి కేగినచో వావ్యాయామ ములగూర్చి తెలుసుకొని అభ్యసించ ననకాళము గలదు. మల బద్ధమున్నగువ్యాధులను పోగొట్టు వ్యాయామములను భయ ము మున్నగు దుర్మక్షణములను పోగొట్టు వ్యాయామములను లంబోదరమును తగ్గించు వ్యాయామములను శీర్షశక్తిని హెచ్చిం చు వ్యాయామములను చూడ గలవు.

ముఖ్యములగు నుపదేశములు

1. రాత్రి ఎడవ ప్రక్కనే పరుండవలెను. అటుల 3 గంటలు కొట్టువరకు ఆనగా రోగంటలకేపు పరుండి పిమ్మట కుడిప్రక్క కు నులరి నిద్రలేమనపుడు కుడిప్రక్కనుండి లేవవలెను.
2. రాత్రిభోజనము చేసినపిమ్మట రెండుగంటలవరకైన నిద్రమేల్చిని యుండవలెను. పరుండబోవునపుడు తప్పక మూత్ర విసర్జన మొనరింపవలెను. కొంత అటునిటు నడయాడుటచుంచిరి.
3. సూర్యోదయమునకు ముందేలేచి మలమూత్రవిసర్జన మును దంతధావనమునుగావించి ఉదయభావని కట్టెదుటలచి ప్రూహాధ్యస్థానముగూడ ప్రాణ శక్తిని గ్రహింపవలెను దీనికి గట్టి నయ్యక మేచాలును. పిమ్మట కరీరపరిశ్రమల నొనరించిఆనంతరము ప్నానము చేయవలెను. ఆంతరవరకు ఏమియును తినుగూడదు.
4. కాఫీ టీ మున్నగువానిని త్రాగుటవలన ఆరోగ్యము చెడును. మద్యమాంసములను మానుట యుత్తమము. నేను కేవ లము కాభాహరిని. పగటిపూట పెరుగును చాతిపాలను భుజింప దగినను, గోధుమలు కారీరకవి జ్ఞానశక్తులను వికసితమును పరిణియ్యపు అన్నము భావనాశక్తులను (ఎమోషన్సు) వృద్ధి నొందించును గాన వీరి అన్నమును గోధుమరొట్టెనుగూడ తినుచుండుట మంచిది కంది పప్పు ఆరోగ్యకరము. చింత పండును మెరకకాయలను తగ్గింప వలెను. ఒకసారి భుజిం చిన పిమ్మట 4-5 గంటల విరామము లేకుండ మరల భుజింప గూడదు. పది పదిపాను పచ్చి శనగలను రాత్రినిశ్చల నాన వేసి అపుడే కొన్ని అల్లపు ముక్కలను కావలసిన పువ్వునుగూడ వేసి ఉదయము వ్యాయామా నంతరము వానిని బాగుగా నమలి తినవచ్చును. బహుశొద్దిగా తినవలెను. అటులే పచ్చి మినుము లను పిండివివరిగాని సూరిగాని దానిలో నెయ్యి పంచదార చేర్చి రేవ్యామువలె నివృతాయంత ముద్దను నిత్యము యజకులను జీర్ణశక్తి కలవారును తినవచ్చును. పచ్చి వేరుశనగ గింజలను కొద్దిగా నిత్యమును తినుట కడుముఖ్యము. కొద్దిగా బాదంగింజ లను నూరి పాలలో కలుపుకొని త్రాగవచ్చును. ఎండ్రాక్షా పశువు, కొద్దిగాతినవచ్చును. కాభాహరము శ్రేష్ఠము. కాయ గూరలను పండ్లను తినవగును.

ఉదయమున ఉదయించుచున్న సూర్యుని కట్టెదుట నిలచి హాసముతో కనులమూసి నిశ్చలభక్తితో ఏకాగ్ర భావన తో భూమధ్య స్థానమునందు దివ్యశక్తిని గ్రహించుచున్నట్లు నిశ్చలముగ భావించుట శక్తిని బడయుటకు కిగిన గొప్ప సాధన ములందొక్కటి. భోజనసమయమున నీరు త్రాగకుండుట మంచిది అని ప్రాధేనరుగారు బోధించిరి. ఈరీతిగా వాహనరించిన బో ధనలను ఆనుసరించిన లాభము కలుగు ననుటకు తమ స్వామ భవమే శ్రత్యక్షనిదర్శనమని ప్రాధేనరుగారు బోధించిరి "పశుల లమును పరిశ్రమింపుడు. ఆత్మబలము నిత్యశక్తి కంపన్నము. ప్రే మ శక్తికి మించిన శక్తిలేదు" అనునదియే భరతమాత మరల ప్రపంచమున కంతటికిని పరిపదగిన సందేశమని ప్రాధేనరు గారు బోధించిరి.

గౌ. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 10:— పశ్చిమ భారతజాతీయ మితవాద సంఘమువారు గౌ. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారికి విందు చేయగా, అచ్చట భోజనానంతరము శాస్త్రిగారి కిల్లుపంపించిరి. "నేను భారత దేశపు ప్రతినిధిగా వాషింగ్టనుకు సభకు వెళ్లి యుంటిని. అచ్చట నేను గమనించినంతవట్టుకు, సామ్రాజ్యపు ఇతర ప్రతినిధులతో సరిగమానముగ భారత దేశపు ప్రతినిధి మర్యాద చేయుటదెను. సర్ రాబర్టు బాడ్లెగారు కనడా దేశ మున కెట్లు ప్రతినిధిగ నుండెనో, భారత దేశమునకు నేనెట్లు ప్రతినిధిగ యుంటిని.

వాషింగ్టనుకు సభతో భారతదేశమున కేమిసంబంధమని కొన్ని వార్తాపత్రములు ప్రశ్నించుచున్నవి. భారతప్రభుత్వము వారు తమప్రతినిధిని పంపి యుండనియెడల, అంతర్జాతీయసభకు భారతదేశపు ప్రతినిధిని పంపలేదేమి అని అ. ద. ను అడిగియుం డును. భారతీయులు ఆసమానంపఃడిరగింపదు తలచియుండురు.

అచ్చట సభాధ్యక్షత వహించియుండిన సర్ డి. హ. వాచా గారు ప్రభుత్వమువారితో సహకారముతో పనిచేయని యెడల భారతీయుల కెన్నిటికి సంపూర్ణ బాధ్యతాయంత స్వపరిపాల నము లభింపదనిరి. సహకారము చాల ప్రధానమైనది. మాంటా గుగారు రాజ్యాంగ కార్యదర్శిగ ఇంక రెండేండ్లు పనిచేసి యుం డినయెడల, ఉదయసంధ్యాకాల ప్రకాశమాత్రమునే పడయగలి గిన భారతీయులకు సముత్తర పూర్వప్రాబ్యుండలభిత్ భాస్కర ప్రకాశమును బడయ గలుగునట్లు చేసియుండు నని వాచాగారు నుడివరి.

రీడింగు ప్రభువంశముల మొన్న డోగూడా నుండి మోటారుబండిలో నెక్కి మోహందు ఆరణ్యమును జూచుటకు వెల్లిరి.

సర్ మోన్రీ వీలరుగారిని గవర్నరుగ నియమించు ఆధికారపత్రమువై సాత్వశక్తిమడు చేత్రాలు చేసెనని తెలియు చున్నది. కావున సర్ వీలరుగారు 12 వ తేది ఉదయం 8 గంట లకు గవర్నరు చార్జి పుచ్చుకొనెదరు.

బొంబాయి వాంకి రెడ్డుర క్లాబ్కుగ పనిచేయుచున్న నుందరరావుగారితో చేరి దాదాపు 115000 రూప్యము లపహ రించె నను కేసు కె. జి. ఎన్. బోనెగారివై లేవడెను. న్యాయ మూర్తి కాజీబిగా రీ కేసు విచారించి నిందితులకు రెండుసంవ త్సరములు కఠినశిక్ష విధించెను.

కె. వి. బెట్టిగారు మరి మువ్వరు కలకత్తాలో జూదపు గృహము నొకటి స్థాపించియుండిరి. ప్రతిదినము అచ్చట కొం దరు జూదగాండుచేరి జూదమాడుచుండుడివారు. రెండుమాస ములక్రిందట పోలీసువారి అంజిటిలోదూర ఈ నలుగురి యజ మానులను కిరి మంది జూదగాండున ఆరెమ్మచేసి వారివద్దనున్న 5000 రూప్యములను స్వాధీనపరచుకొనిరి. కలకత్తా నాలుగవ రాజధాని మాజిస్ట్రేటు యాకేసు విచారించి బెట్టిగారికి 500 రూప్యముల జరిమాన, మిగిలిన మువ్వరు యజమానులకు చెరి 300 రూప్యములు జరిమాన విధించెను. 5000 రూప్యములు ప్రభుత్వమువారి వశము చేయబడెను.

ఆయుర్వేద వైద్యుని గౌరవించుట:— బంగ్లా రేడి డాక్టరు ఆగు ఇ. యం. నడేరియలకశ్యగారు చాలాదినముల నుండి క్షిణ్ణోష్ణలక్షణ బాధపడుచుండెను. చెన్నపురి వాస్తవ్యు లగు ఆయుర్వేద రత్న పండిత టి. ఆర్. ఎలెరాజులునాయుడు గారు బంగ్లానునకు వెళ్లి యాశెకు మఁడు ఇచ్చి రోగమును నయము గావించిరి. మిన్ నధినిశులుగారు బంగ్లాలో ఒకసభ సమావేశపరచి ఆయుర్వేద వైద్యునకు ఒక బంగారుపతకమును, వెండిపాత్రను ఇచ్చి గౌరవించెను.

వాయువిమానములు

లాహోరునుండి కాష్మీరరాష్ట్రపు ప్రధానకరమగు శ్రీనగరునకు వాయువిమానములద్వారా ప్రయాణముచేయుటకు కొందరు వర్తకులు తగు ఏరాటులు చేయుచున్నట్లు తెలియు చున్నదని పయోనియరుపత్రిక వాయుచున్నది. లాహోరునకు 200 మైళ్లదూరమున శ్రీనగరపట్టణ మున్నది. కావున రెండుగం టల కాలములో ప్రయాణికులు విమానముద్వారా ఒకనగరము నుండి మరియొక నగరము చేరవడు.

గొ. శాస్త్రిగారు

ద. ఆప్రికాకు ఎందుకు వెళ్ళారు?

రైటు ఆనంద్ బి. యస్. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు, మదరాసుకు నిన్నటి బొంబాయి మెయిలులో వచ్చిరి. డియల్ ఎక్స్ ప్రెస్సు ప్రతినిధి శాస్త్రిగారి బసవద్దకు వెళ్లిరి. శాస్త్రిగారు వెళ్లకెళ్ల ప్రశ్నలు వేసిన సమాధానములవై ఆనంద్ బసవద్దకు బయలుదేరునని చెప్పిరి. పత్రికా ప్రతినిధికిని గొ. శాస్త్రిగారికిని యీ విషయము సంభాషణము జరిగెను.

ప్ర. కాశ్యాంగ మంత్రి పదవి యందలి మార్పులను సంస్కరణములను నిర్వహించుట నాం దేదైన మార్పులుగా?

ఉ. నేనేమియు చెప్పజాలను. గొప్ప మార్పులేమైన నున్న వాకు ఆశ్చర్యకరముగ నుండును.

ప్ర. తుర్కి సంధిపరీణనుగూర్చి యెట్లున్నది?

ఉ. భారత ప్రభుత్వమువారు మహమ్మదీయులపక్షము జేరినారు. వారు అలాగుననే నిలువవలసి యుండును.

ప్ర. వైదిక వ్యయమునుగూర్చి మీ యభిప్రాయమేమి?

ఉ. వైదికవ్యయము అధికముగ నున్నదని మాత్రము చెప్పజాలను. బడ్జెటులో అధికముగ మినహాయింపులు చేయ వలసియుండును. లేకున్న ప్రజలకు చాల యాయాసముగ నుండును.

ప్ర. కాననభవారి మార్పులను రాజకీయిని యంగీకరించుటచే కాశ్యాంగ చరిత్రయును గొప్పమార్పు గలిగియుండ లేదా?

ఉ. ఇదియే ఒక గొప్పమార్పు గానున్నను కాశ్యాంగ మార్పులలోది యొకసోపానము గావచ్చును. రాజకీయిని తనకు గల అధికారమును నియోగింపలేదు. కనుక మనరాజ్యాంగ విధానము పట్టుకొని గలదని బోధపడుతున్నది. సాధ్యమైనంత వఱకు ఆవకాశముల నీయవలెననియు, వానిని అంగీకరింప వలెననియు, అధికారులు తలచినట్లున్నది. జాయింటు కమిటీవారు సయితము ఈ యధికారమును తమకు వినియోగింపగూడదని నివేదించి యుండిరి.

వసంత యాత్ర

ప్ర. కలసరాజ్యములకును, ఆమెరికాకును వెళ్లి మీరేమి చేయ నెంచి యుండిరి?

ఉ. నేను చాల చేయజలనలేంపలేదు. కాని యొక మీదట యెవరైనను వెళ్లదలచిన, వారిమార్గమును నులభము జేయ నెంచితిని. నేను మొదట రెండుపనులను జేయ ప్రయత్నించెదను. ఇదిగఱకే నీవాసముల నేర్పరుచుకొనిన భారతీయులకు ఎన్నిక స్వాతంత్ర్యము నిష్పించు విషయమై మంత్రులతోను గొప్పవారితోను సంప్రతింపెదను. నా సంభాషణల ఫలితముగ ఎన్నికాధికారము గలిగినపుడు, భారతీయులు కాననభల వ్యవారానే తమ శాస్త్రాలను వెల్లడి జేసికొనవచ్చును. గత నవంబరు మాసమునందు సామ్రాజ్య కార్యనిర్వాహక సమావేశము నందు భారత ప్రతినిధులు కోరిక నడిగూడ యిదియే. ఇట్లు చేసిన ఆయా శాఖల వారికిని, భారతీయులకును సంఘర్షణ యుండదనియు, నివాస మేప్పురుచుకొనిన భారతీయుల కష్టము లేదేసననియు ఉద్దేశ్యముగ నుండెను. అవకాశములు గలిగినపుడెల్ల భారతదేశమున యీయధ్యక్షులైన రాజకీయ పరిస్థితులను నా దేశములలో ప్రబలిన దుర్భిప్రాయములనుగూడ తొలగింప నెంచితిని. భారత దేశభివృద్ధికి మనము ఆమెరికాయొక్కయు, అధినివేళ రాజ్యములయొక్కయు సానుభూతిని పొందవలెనని నేను పలుమారు చెప్పియుంటిని.

ప్ర. మీరు మొదట ఆస్ట్రేలియాకుగాక దక్షిణాఫ్రికాకు వెళ్లవలెనని కొన్ని భారతదేశపు పత్రికలు వ్రాసిన విషయము మీకు తెలియునా?

ఉ. నాకు ఆ విషయము తెలియును. అందలి భావము గూడ తెలియును. వ్యాధి యొక్కడ యధికముగను, తీవ్రముగ నుండునో, అక్కడ వెంటనే చికిత్సచేయవలెనని భావయందుగలదు. దక్షిణాఫ్రికాలోకాతి సామ్యసమస్య శీఘ్రముగ పరిష్కరింపగల సమస్య గాదనియు, తగిన యవకాశము దొరకువఱకు నేను అచ్చటికి వెడలగూడదనియు ఆ దేశ ప్రతినిధులు నాకుట్టిగ హెచ్చరించియుండిరి. ఇట్టి హెచ్చరికయండియు నేను వెళ్లితి నేనీ, స్థితి యొకను విషయము గాన ఆస్ట్రేలియా, న్యూజీలాండు, కానడాదేశములలో నా యుద్దయమును సానుభూతియుండి నవో, దక్షిణాఫ్రికావారికిని సాధ్యశ్యముగ నుండగలను. అప్పటికిని దక్షిణాఫ్రికాలో మార్పు కలుగకున్న, అంతకన్న చేయు నది యేమియులేదు.

ప్ర. అంతర్జాతీయ వ్యవహారములలో భారతదేశస్థితి యెట్లున్నది?

ఉ. నేనావిషయమై యనేకమారులు ఉపన్యసించియు, వ్రాసియు నుంటిని. దేశగౌరవము అని చెప్పదు చాస్వంతవిషయములనుమాత్రము గమనించుచుంటిని యిప్పటికే నన్ను కొందరు అనుమానించుచున్నారు. కనుక ఆవిషయమై నేనేమియు చెప్పను.

అంతటితో సంభాషణము ముగిసెను.

ప్ర. జెనోవా సమావేశమునలన కేమైన లాభము గలుగునా?

ఉ. నేనేమియు చెప్పలేను.

ప్ర. వాషింగ్టను సమావేశమునలన ఏమిమార్పులు గలుగునని మీరు తలంచెదరు?

ఉ. అదియొక గొప్ప సమావేశముకొన్ని సంవత్సరములకు గాని దానిలాభములు ప్రజలకుబోధపడవు. ఒకచైవా సమస్య చాలదు.

మెయిలుపత్రిక

మెయిలుపత్రికా విలేజుకు శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు నిన్నవచ్చినతోడనే రాయపేట హైకోర్టులోనున్న సర్వెంటు అఫ్ యండియా సానైటీ భవనమును వెళ్లిసంభాషించెను. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు రాయనను సత్కరించి తమ భావి సంచలనమును గూర్చి పూర్తిగ జెప్పిరి.

శాస్త్రిగారు, యూరోపు ఆమెరికాలకు వెడలివచ్చిన విషయమునుగూర్చి ప్రశ్నింపగా ఆయన భారతదేశములో నీమధ్యజరిగిన విషయముల వలనని రుత్సాహపడినవానివలె గానింపక, తనదేశభావిని విషయమై మిగుల యాకాళుభితుడై యుండి, భారతదేశములో దురదృష్టవశాత్తు సంభవించిన రాజకీయవిషయములవలన కొంచె మాలస్యమైన గావచ్చునని జెప్పిరి. లాండ్ మెన్ ప్రజలు భారత కార్యాలయమునకు వెడలినగాని, భారతరాజ్యాంగ సహాయమంత్రి రాజకీయప్రగల్భముల బలైనగాని ప్రజలు మనోవ్యాకులను జూడెదరని ఆయన యభిప్రాయము. భారతదేశములోనే స్వల్పవిషయములు జరిగినను అదావిడి ప్రజల్లిటివారు యిగ్లాండులో గూడగలరు. వారు తమ వార్తాపత్రికలలోగూడ అనవసరముగ వ్రాయుచుండును. ఆయితే యీ చేష్టలవలన యిగ్లాండు రాజకీయ జీవనములో నావంతయైన కల్లోలముండదు. ఇది యంతయు మనోవేదన యొక్కవైనందులకు చిహ్నముని శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు యభిప్రాయము. కాలము గడచుకొలదిని ప్రజలు యథాప్రకారమునకు వచ్చి యేజాతియొక్కగాని రాజకీయాభివృద్ధికి గలలోపముల నెదుర్కొనుటకు వారపుడు సిద్ధముగ నుండురని ఆయన పూర్తిగ విశ్వసించుచున్నాడు.

భారతదేశములో జరిగిన విషయములగూర్చి ఆమెరికాలో గోరంతలు కొండంతలుగా జేయుటయేలయని విలేజుకు దడిగెను.

ఆమెరికాలో యండియాకు గురించి విషయములు స్వల్పముగనే తెలియు నని శాస్త్రిగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. ఎన్నివార్లకైనను ముఖ్యమైన వార్తాపత్రిక లైనను యండియా ను గురించి వార్తల ప్రకటింపవు. ఇప్పుడు రాజకీయాందోళనమున్న రోజులలో గూడ నట్లే యున్నది మూడు రోజులకో నాలుగోజులకో ఒకసారి ఒక చిన్న ప్యారా కనబడెడిది. అదియెనను భారత దేశములో నేదోయోవ్యవస్థను అపాధములలో ప్రకటింపుటయో లేక మరేవిషయమో యుండును ఆవిషయములనుగూర్చి వాషింగ్టనులోను, మిగిల్చిపోట్సు న్ను కొండలు నన్ను విచారించగా వారి కేమైన జెప్పటకు నాకు కష్టముగ నుండెను. హార్టుప్రెస్సు అబద్ధవార్తలను ప్రకటింపును. ఆప్రెస్సు వార్తాపత్రికలలో జేయు విమర్శనములు బ్రిటిషువిరద్ధము లైవి.

ఆమెరికాలో భారతపక్షమున జూపు సద్భావము నిజమైనదని మీరత్వప్రేషిడిరా' యని యావిలేజుకు ప్రశ్నించెను.

శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు తాము తృప్తిపడలేదనియు, అది యంతయు, బ్రిటిషువైని అనూయాద్యేష ఫలితమని తమకనమానమనియు విగ్లాండువిషయము ముగియుటచే బ్రిటిషువనమానపరచుటకు భారతమున సాధన గైకొనిననియు జెప్పిరి.

అయితే నీజవార్తలను దెలిసి భారతదేశమును నిజముగ ప్రేమించువారలు, భారత వ్యవహారముల నుత్సాహముతో ననుసరించువారు ఆమెరికాలో ఆసలే లేరనియో మీ యధము అని విలేజుకు పుచ్చించెను.

ఆటివారున్నారు. నేను చాలవఱకు చూచితిని. కాని వారు ఆమెరికాలో నెక్కువపనులు జేసి లేనివారై యున్నారు. అని శాస్త్రిగారు ఉత్తరమిచ్చిరి.

మీరు డిల్లీలోనిచ్చిన యుపన్యాసము, మీరు బ్రిటిషువారు భారతప్రభుత్వము లోనిలోపములను తుడిచివేయుటకు సాధనముగ నుండదలచినటుల స్థాపించెనని వివరింపబడినటుల మీకు తెలియునా? యని విలేజుకు ప్రశ్నించెను.

“అవును నేనట్టిదానిని వింటిని. నేను ఆమెరికాలో నిచ్చిన యుపన్యాసముల వినినవా రెవరైనగాని, వాయుపన్యాసములు పూర్తిగ యిండియాలో ప్రచురించినగాని, నేనట్టియుద్దేశముతో బరిజేసితిని భావింపజాలరు. ఇండియాలోను యిగ్లాండులోను ఆటుల జేయ కున్న వో ఆమెరికాలో నాదేశ గౌరవమిరుద్ధముగ మాటాడుట యెదురుకో నాకాశ్చర్యముగ నున్నది. నేను యిగ్లాండుకుగాని, తత్కాల సరిబంధముకుగాని కత్తుడుగ నుండలేదు. ఇగ్లాండుకును యిండియాలోనున్న సంబంధము యిద్దరమంకినే యుండెననియు, యొక నటుల నుండగలదనియు దలంచు సంఘమునకు నేను జెందినవాడను. నేను మూడు సంవత్సరముల క్రిందవరకు సభ్యుడుగ నుండిన దేశీయ మహాసభ యిదివరలో సామ్రాజ్యాంగరైతి అధినివేళ స్వపరిపాలనమునే రాజకీయాద్యముగ గల్గియుండెను. నేను దానిని విడిచి భారతీయులు యితరులు చాలమందికలె వెనుకకు పోలేదు. ఇట్టి వారలు నేను ఆమెరికాకు వెళ్లిన యుద్దేశమున కపార్థము. గల్పింపవచ్చును. యువరాజగమన బహిష్కారమునలన, అసహనోద్యమ విచ్ఛేద విషయములనలన గల్గిన భారతవిరద్ధాభిప్రాయముల బోలగించుటకు దేశభక్తులు చేయగల పనులు చాలగలవు. ఈ విషయములు జక్కపరుపకన్నవో భారతాభ్యుదయముకు భంగము గలుగును. ఇందుగలన ప్రస్తుత సుస్థానిములయందు లోపము గలదని కొన్ని వార్తాపత్రికల వాదనమిచ్చును నేను నా దేశముయొక్క హక్కులకును స్వాతంత్ర్యమునకును గలిచి పనిజేయుచున్నాననియు భారత ప్రభుత్వమును విరద్ధించుటలో వెనుడియననియు ఆమెరికాలో అభిసందింపబడితిని అని శాస్త్రిగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

ఖిలాఫతు సమస్య

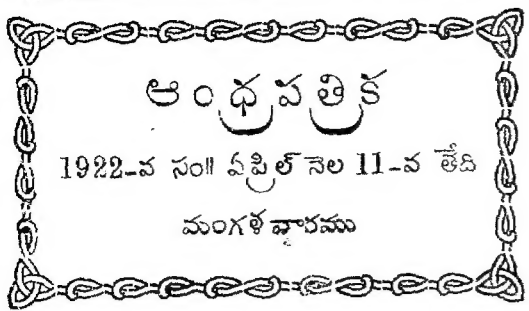
ఆగాఖానుగారి సందేశము

అగ్రహమును ఔదాసీన్యమునుగూడ చెందనలదు

కవ వేదీ కనివారమునాడు ఆగాఖానుగారు బొంబాయినుండి మరల ఆంగ్లదేశమునకు బయలుదేరిరి. అపుడు హిందూదేశముండిలి భారతీయుల కొకసందేశము నొసంగి మహమ్మదీయులు దురాగ్రహమును జెందగూడదు. ఉదాసీనతనుపొందగూడదు. తురుష్కసామ్రాజ్యమునకు ప్రతిష్ఠ అధికారము స్వతంత్రము మరల లభించువరకును ప్రాచ్య దేశమునందు సంఖ్యామరు కాంతిని నెలకొల్పవలె నను మనస్సంకల్ప మిడచువరకును పట్టువదలక పనిచేయవలెను. మహమ్మదీయుల హక్కులకొరకు గట్టి పనిచేసిన మాటాగుగారు గాజీనాహా నియవలినవచ్చుట అత్యంతవిషాదకరము. విషనురీతిగ ప్రభువు గూడ నధికాభిమానుగల వాడగుట చే మనకు కొంత యూహకలుకుచున్నది. రీడింగుప్రభువు రాజకీయినిగ వచ్చిపిచ్చుల సీసయ్యనుగూర్చి అన్నివిధముల నధికమగు విచిత్రములు చెప్పెను. మన మింకను ప్రవాహవర్షమునందే యున్నాము. మనము పట్టుకలతో పనిచేసిన న్యాయకాననబద్ధమగు విధానమునే కాత్యధి బడయుటకు మనధికమగు నవకాశముకలదు. ఈవిషయమున మహమ్మదీయులకు తోడ్పడుటకు రాజప్రతినిధి దృఢ సంకల్పముతో నున్నాడు గాన మహమ్మదీయులు రీడింగు ప్రభువునకు తోడ్పడదగును. మొత్తము మీద మనయుద్దయమున కీదివరకే చాలబలము చేపారినవకి గాన నాకట్టి నిరుత్సాహమును లేదని ఆగాఖానుగారు తెలిపిరి.

మైనూరు శాసనసభ

శ్రీలక్ష్మ వోటు ఇచ్చు అధికారము మైనూరు శాసనసభలో ప్రశ్నితరముల సమయమున దివాను బిగ్గిగారు యాయత్రేకాలలకు స్థాపించుట కిష్టపడి 1571లక్షల రూప్యములు వ్యయమయ్యెననియు ఇంకను మొత్తము మీద 81లక్షల రూప్యములు కాలయననియు చెప్పిరి. శ్రీలక్ష్మ వోట్లయ్య అధికార మునవలయునని అనధికార సంఖ్య దొకతీర్మాక ముపపాదించెను. తీర్మాకమేగ్రీరముగ ఆమోదింపబడెను. ఈతీర్మాకమువై ఉత్తరువులు శీఘ్రకాలములో ఇచ్చబడునని దివానుగారు చెప్పిరి చక్కసమయమున అనేకమంశ్రీలు భవనమునందుండి చర్చ గమనించుచుండిరి.

ఆంధ్రపత్రిక

1922-వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 11-వ తేదీ

మంగళవారము

బాహ్యదృష్టి

మితవాదులు, ప్రస్తుతస్థితితో సంతృప్తులు గాకున్నను, దేశమోక్షముకొరకు వారెటుల పాటుబడదలచిరో విదితము గా లేదు. మాలవ్యాగారి నంటి విశాలహృదయులు కొందరు కాంగ్రెసునందు జేరి, నిర్మాణకార్యక్రమమును పూర్తి జేయుటకు నిశ్చయము గనుబడిచినను, మితవాదులు పలువుర కింకను ఏతోవదొక్కుటకును మనస్సొప్పుట లేదు. దేశవ్యవహారములందు సందిగ్ధ సమయ మరుచెంచినతెరి, కార్యదీక్ష వహింప కుండుట సేరమగును. గాంధీమహాత్ముని నిర్బంధమును నిరసించినమాత్రమునగాని, ప్రభుత్వనిర్బంధ విధానమునకు అసమ్మతి జూపినంత మాత్రమున గాని, మితవాదులు తమ ధర్మమును నెఱవేర్చు జాలరు. వారిదృష్టి హిందూదేశము వెలుపలనుండి లోనికి మరలినగాని, స్వయంకృషియొక్క విలువ వారికి బోధపడదు. మితవాద్యములు గు శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు చెప్పుచు కేతెంచిరి. మద్రాసు మెయిలు, డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్సు ప్రతికల ప్రతినిధులతో వారు గావించిన ప్రసంగము జూచిన, వారి దృష్టి విదేశములపై మరలియున్నదనియు, దేశీయుల సామర్థ్యము వారికింకను గోచరింపలేదనియు, పొడగట్టును. హిందూదేశాశయములకు విరుద్ధముగ నాంగ్లేజీయున వెలువడిన యభిప్రాయములు శాస్త్రిగారి మనమును కలవరపెట్టుటలేదు. ఆంగ్లేజీ సదభిప్రాయమునందు వారికి గాఢ విశ్వాసము కలదు. అమెరికాలో, బ్రిటీషువారిపై ద్వేషముగల ప్రతికలు, హిందూదేశమునందు జెరిగిన అశాంతినిగూర్చి అతిశయోక్తులను ప్రచురించుచున్నట. ఇర్రెండును గూర్చి వ్రాయుట కిప్పుడవకాశము దొలగిపోవుటచే, హిందూదేశమును ఆధారముగ గైకొని ఇంగ్లండును అవమానపరుచుట కవకాశము బ్రయత్నించుచున్నవట. ఇట్టి ప్రయత్నములను పోనాడుటకు, శాస్త్రిగారు మరల అమెరికాకు వెడలెదరు. శాస్త్రిగారు సూచించిన ప్రతికలు, ఇంగ్లండుపై వగసాధించుటయే పనిగ బెట్టుకొని, హిందూదేశమును గూర్చి అసత్యములను ప్రకటించుచున్న విషయమునం దెంతవరకు సత్యము గలదో యూహించుటకు వీలులేదు. సరియగు సమాచారము దెలియక, దూరదేశము నందలి ప్రతికలు అతిశయోక్తులను ప్రచురింపవచ్చును. ఇంగ్లండుపై గల ద్వేషము మూలమున, అన్యతములను బుద్ధిపూర్వకముగ ప్రకటించిన వేరమును ఈ ప్రతికల కారోపించుట, ఎంతవరకు సమంజసమో జెప్ప వీలులేదు.

ఈప్రతికలు దురుద్దేశముతో నసత్యములను ప్రకటించునని యంగీకరించినను, వీనిని సవరించు నిమిత్తము శాస్త్రిగారుగాని, తదితర భారతీయులుగాని అమెరికా దేశమునకు వెడలుట యావశ్యకమా? బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు తమపై నాగోపింపబడిన యసత్యములకు బదులు జెప్పజాలరా? ఇట్టి ప్రచారమునందు, బ్రిటీషువారు అద్వితీయులని పేర్కొంచిరి. వారికి భారతీయులుగూడ తోడ్పడి, తమకాలము నిందుకు వినియోగింప వలయునా?

భారతీయ ప్రముఖులు అమెరికాకు వెడలిరిబో. తమపై నేడే బ్రిటీషువారినిగూర్చి, భారతీయులు జెప్పేడి సమాధానముల కెట్టి విలువయుండును? పాలకుల మెప్పువడయుటకు, వారిటుల బలికిరని, అమెరికనులు తలచుట కవకాశ ముండదా? శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు అమెరికాలో నుపన్యసించుచుండగ, సభ్యులు కొందరు "నీవు బ్రిటీషు ఏజెంటువా" యని పలుమారు ప్రశ్నించియుండలేదా? అట్టి ప్రశ్నమరలరాదా? బ్రిటీషువారి పక్షమున సమాధానము జెప్పటకు బ్రిటీషువారు బనికీవత్తురు. లేనియెడల, మూడవదేశమువారు పనికీవత్తురు. అంతియగాని, పరాధీనులగు భారతీయుల సమర్థనము పరిహాసస్పదముగ నుండును. భారతవర్ష మయినను, ఇంగ్లండుతో సరిసమానముగు స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించిన పిమ్మట, ఇంగ్లండునుగూర్చి జెప్పేడిమాటలకు విలువయుండును. అప్పుడు భారతీయులను ఇచ్చకము లాడెడి వారని నిరసించుటకు వీలుండదు. భారతీయులకన్నను, ప్రస్తుత సమయమునందు ఇంగ్లండుపక్షమున ప్రచారము సలుపుటకు, అధినివేశ రాజ్యములవారి కెక్కుడు వీలుగలదు. అధినివేశ రాజ్యములవారి విషయమై ఇంగ్లండునకు తోడ్పడ గలుగుదురు. భారతీయు లిందుకొరకు తమసామర్థ్యమును, కాలమును వినియోగపరచుట వలన, వారికిగాని, ఇంగ్లండునకుగాని, ప్రయోజన మేమాత్రము గలుగదు. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు దెలిపిన మార్గమునే మితవాదు లనుసరించెదరో, లేక తమదృష్టిని శాహ్వాన్యవహారముల నుండి మరల్చి స్వదేశముపైనే నిగడ్చి, ప్రజలస్వయంకృషి తోడ్పడెదరో ఇంకను తెలియలేదు. ఏదియో యొక నిశ్చయమును వారి తరుణమున గావించుట యవసరము.

అమెరికాకు వెడలక ముందు, శాస్త్రిగారు బ్రిటీషు అధినివేశ రాజ్యములకు ముందుగ వెడలదలచిరి. అక్కడ జేయదగినపనియు నంతగ గనుమి పదు. ఇంపీరియల్ సమావేశమునకు, అధినివేశ రాజ్యముల తోపాటు హిందూదేశమునకు గూడ పిలుపుదగితను. అధినివేశ రాజ్యములతో బాటు హిందూదేశమునకు సమానస్థాన మొసగబడెను. సిద్ధాంతమునందు అధినివేశ రాజ్యములలో భారతీయులకు సమానస్వాతంత్ర్యము లంగీకరింప బడెను. కాని ఫలిత మేమయ్యెను? దక్షిణాఫ్రికా యందు భారతీయులస్థితి నుద్ధరమగు చున్నది. వర్తకము జేసికొనుటకుగాని, భూమిని సంపాదించుటకు గాని వారికి హక్కులేదు. విచ్చికనిర్లమన మను పేరుతో దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులను హిందూదేశమునకు బలవంతముగ బంపినె చుచున్నారు. విచ్చికనిర్లమన రహస్యమును, సి.ఆర్. నాయుడుగారు తెలు తెల్లము గావించిరి. తూర్పు ఆఫ్రికాను శ్వేతరాజ్యముగ గావించి, భారతీయుల కచ్చట చోటులేకుండ జేయుటకు, అక్కడి ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించుటయగాక, వారి ప్రయత్నములకు చచ్చిపోవుత్రు సముతము చేయూత నెసగిరి. ఇటీవల పార్లమెంటు సభ్యులు గొందరు తూర్పుఆఫ్రికా తెల్లవారల పక్షమును నహించి తీర్మానముల గావించియుండిరి. ఇదియంతయు, ఇంపీరియల్ సమావేశమునకు పిమ్మట జరిగినపని. వాసింగ్టును సమావేశము నందును, నానాజాతుల సంఘ సమావేశము నందును, హిందూదేశమునకు సమానస్థాన మొసగిరి. ఇప్పుడు జరుగుచున్న జినోవా కాన్ఫరెన్సు నందు సముతము, హిందూదేశపక్షమున చాలాలో గారిని ప్రతినిధిగ బంపియుండిరి. వాసింగ్టును సమావేశము నందు, సర్ రాబర్టు బోర్లను గారు కనడాదేశమున కెటుల ప్రతినిధిగ నుండిరో తామును హిందూదేశమున కెటులనే ప్రతినిధిగ నుంటి

మనియు, బ్రిటీషు సామ్రాజ్యము నందలి వివిధ భాగముల ప్రతినిధులను గౌరవించుటలో నెట్టి భేదమును జూపలేదనియు, శాస్త్రిగారు బొంబాయిలో నుడివియుండిరి. నిజమే. శాస్త్రిగారికి స్వయముగ నెట్టి గౌరవలోపము జూపి యుండక బోవచ్చును. ఇతరులతోపాటు వారికిని సమానముగు నాదరణను కనుపఱచి యుండవచ్చును. కాని అందువలన హిందూదేశమునకు గలిగిన లాభమేమి?

భారతీయులకు ముఖ్యముగ సంబంధించిన కిలాఫాత్ సమస్యను గూర్చి, నానాజాతులసంఘమునందు సభ్యుల గల హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారు తమ యభిప్రాయములను ప్రకటింప వీలు లేదని, కర్జన్ ప్రభువుగారును, లాయడు జార్జి గారును దెలిపియుండిరి. ఇట్టి హక్కు గలదని తెలిపినందులకు మాంటాగూగారు తమ పదవిని విడువవలసినచ్చెను. అధినివేశ రాజ్యములలో శాస్త్రిగారికి, అక్కడి యధికారులు స్వయముగ నెన్ని గౌరవముల నయినను జూపవచ్చును. కాని, భారతీయుల యెడ వారట్టి గౌరవమును కనుబఱుపరు. కనడా దేశమున భారతీయులను అడుగ బెట్టనియని ప్రభుత్వమువారు, కవి రవీంద్రుని ఆదేశమున దిగుడని స్థానికగ, దేశీయుల ఆత్మగౌరవమును కాపాడుటకై వారందుకు నిరాకరించియుండిరి. దక్షిణాఫ్రికాలో భారతీయు లనుభవించెడి కష్టములు మొండుగనుండ, ముందుగ నాదేశమున కేల బోరని, డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్సు ప్రతిక ప్రతినిధి శాస్త్రిగారి నడుగగ, వారు చిత్రమగు సమాధానము జెప్పిరి. ఆంగ్లేజీము నందు దక్షిణాఫ్రికా ప్రతినిధులు తమతో నొక సంగతి జెప్పిరిట. దక్షిణాఫ్రికాయందు, జాతుల సమానత్వమును ప్రవేశపెట్టుట అసంభవ మని వారు దెలిపియుండిరి. ఈసంగతిని శాస్త్రిగారిప్పుడు బయటపెట్టుచున్నారు. దక్షిణాఫ్రికాలో జయము గలుగునను నమ్మకము శాస్త్రిగారి కందుచే నాటుకొనలేదు. తామీతరుణమున దక్షిణాఫ్రికాకు వెడలుటచే, న్యనహారము మరింత సంక్లిష్టమగునని శాస్త్రిగారు నుచువుచున్నారు. వారొకచిత్రమగు మార్గమును కనిపెట్టిరి. వారు ముందుగ ఆస్ట్రేలియా, న్యూజిలెండు, కనడాదేశములకు వెడలి అక్కడి సందర్భములను కనిపెట్టి, మంత్రులు, పలుకుబడిగల శాసనసభ్యులు, ప్రధానసంఘములవారితో మాటలాడి, భారతీయుల కక్కడ న్యాయము గలుగునటుల కృషి సలిపెదరట. వీరు గనుబడిచెడి ఆదరణ బట్టి, దక్షిణాఫ్రికాకు బుద్ధివచ్చినను జేయుట, శాస్త్రిగారి తలంపు.

ఈతలంపు సిద్ధాంతమునం దెంత రమ్యముగ నున్నను, ఆచరణలోనికి రాదని గ్రహింపవచ్చును. భారతవర్షమునకు స్వపరిపాలనాధికారము లభింప నంతవరకు, దక్షిణాఫ్రికావారెంత నిరసనభావమును గనుబఱుతురో, ఆస్ట్రేలియా, కనడా, న్యూజిలెండువారుగూడ అట్టి నిరసనభావమును జూపెదరు. భారతదేశమునకు శక్తి సామర్థ్యము లలనడిపిమ్మట ఏదేశముగాని చులకన జేయబూనదు. అందుచే కేవల బాహ్య ప్రపంచముపై భారతీయులు దృష్టిని నిగుడించి, తమచేతనున్న స్వరాజ్యఫలమును జారవిడుచుటకన్న అవివేకము వేరొక టుండబోదు. స్వరాజ్యసిద్ధికి బిమ్మట, విదేశములవారు భారతదేశమును వారియంతటవారే గౌరవించెదరు. భారతీయుల హక్కులను గుర్తించెదరు. ఇందులకు విశేష ప్రోద్బల మవసరము లేదు. రాయభారములతో పనియుండదు. శాస్త్రిగారి పర్యటనమునవలన, హిందూదేశమునకు మేల్లు చేకూరునని భావించి, ఏపక్షమువారును చేతుల ముడిచికొని గూర్చుండుట కిది సమయముగాదు. సామర్థ్యమును పెంపొందించెడి నిర్మాణకార్యక్రమమును పూర్తి జేయుటకు భారతీ

యులెల్ల రుచు చేతులగలుపుచో, భారతవర్షము అంత
రంగిక స్వపరిచాలనమును సులభముగ పొందుటయ
గాక, విదేశములలో సయితము గౌరవము బడయు
ననుట కేమాత్రము సందియములేదు. మితవాదులు
ఫలప్రదముగు నిర్మాణ సాధనమును చేపట్టెదరో,
లేక నిస్సారముగ బహిరంగ సాధనల చలనబించి
కాలమును వృధ పుచ్చెదరో, చూడవలయును.

ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానము అపజయము గాంచుట

జస్తిను పక్షపు అభిప్రాయములను వెలిబుచ్చెడి
జస్తిను పత్రిక సర్ ముత్తయ్యచెట్టిగారు రాజ్యాంగ
సంస్కరణముల గూర్చి చెలిపిన యభిప్రాయముపై
నిటుల వ్యాఖ్యానము జేయుచున్నది. “మద్రాసు
రాష్ట్రము నందునలె మరియే యితరరాష్ట్రము
నందును సంస్కరణము లింత సవ్యముగ పరిక్షింప
బడలేదు. మొదటినుండియు, ప్రజలు అనేకులు
ప్రభుత్వమువారికి మనస్ఫూర్తిగ తోడ్పడిరి. సంస్క-
రణములను కొనసాగించుటకు పట్టుబట్టిన వారు,
శాసనసభలో బ్రవేశించి యి. ఎన్నికలలో
విజయము బడసిన పక్షము వారి నుండి
మంత్రులను నియమించిరి. అందుచే, మంత్రులకు
శాసనసభ్యులలో నిధికిసంఖ్యాకుల తోడ్పాటు
గలదు. శాసనసభకు వెలుపల గూడ నూతన
రాజ్యాంగము జయప్రదముగ కొనసాగుట కను
కూలమగు వాతావరణముండెను. సంస్కరణము
లను బహిష్కరింపు మని బోధించిన సహాయనిరా-
కరణవాదుల హితమును, ప్రజలలో ననేకులు విన
రయిరి. ఈ రాష్ట్రమునందు వారిపన్నుగడలు సాగి
రాకబోయెను. మద్రాసు రాజధానియందు అధిక
సంఖ్యాకులును రాజభక్తిపరాయణులునగు బ్రాహ్మ-
ణేశ్వరులనుక్రమవిధానమునుండి వీరు మరల్చుచు
బోయిరి. ఇంతియగాక, విల్లింగ్డను ప్రభువుగారు
సంస్కరణములను జయప్రదముగ కొనసాగించు
టకు నిశ్చయము జూపిరి. అందుచే, ద్వంద్వప్రభుత్వ
విధానము, ఈ రాష్ట్రమునందు మిగుల ననుకూల
పరిస్థితులందు ఆరంభమయ్యెను. విల్లింగ్డను
ప్రభువువంటి మిత్రులును మంత్రులును శాసన
సభ్యులవంటి మేలుగోరువారును, తీవ్రవిమర్శనము
జేయని ప్రజలును ఈ రాష్ట్రమున గలరు. ఇన్ని వీళ్లు
న్నను, ద్వంద్వప్రభుత్వపద్ధతి, మొదట గలిగిన
ఆశలను విఫలపరిచెనని, ఒప్పుకొనకతీరదు. బీహారు
నందు మంత్రు లొకరు, తమ విధులను నెఱవేర్చుట
కెట్టి యాటంకము గలుగుచున్నదో బహిరంగముగ
వెల్లడిజేసిరి. ఇతరప్రదేశములందు గూడ ఇటుల
అసంతృప్తిని చెలిపెడి సూచనలు వెలువడుచున్నవి.
ద్వంద్వప్రభుత్వపద్ధతి అపజయము గాంచినటుల
రుజువయ్యెననియు, దేశక్షేమము కొరకు ఈపద్ధతి
మరియొకపద్ధతికి చోటియనలయుననియు, నూతన
పద్ధతి బనిచేయుటలో సంఘర్షణమున కవకాశ
ముండకుండ, ఎక్కువ లాభకరమగు ఫలితముల
నొసగునదిగ నుండవలయుననియు, అభిప్రాయము
మద్రాసునందు సయితము బలముగ నాటుకొను
చున్నది.” మంత్రుల పక్షమును వహించెడి జస్తిను
పత్రికయే, సంస్కరణములు విఫలము లయ్యెనని
జ్ఞాపించుచు, వేరు నిదర్శనములతో బనియేమి?
సంస్కరణములు ప్రయోజన రహితములని నుడిచి
నందులకు, కాంగ్రెసు పక్షమువారిని, తదితరులు
పలుభంగుల దూషించియుండిరి. కాని వారు చెలిపిన
సంగతులు సత్యములని, అధికారపక్షము వారే
యంగీకరించెడి స్థితి యరుదెంచినది. నిజమునిలు
కడపై చెలియును గద!

జాతీయ దీక్షా వారము

రెండవది నమలు మాత్రమే గలవు

స్వ రాజ్య స్థాపన ము నకు

కాంగ్రెసునందు సభ్యుల కేర్పడు తిలకు స్వరాజ్యనిధిని పోషింపుడు
ఖర్చు ప్రతమును స్వీకరింపుడు అహింసా సత్య ధర్మముల నారాధింపుడు

అస్పృశ్యతను తొలగించువు

హరితాళము - దేశీయుల కందరికి 13-వ తేదీ

బాత్తుగా వీలులేని రాష్ట్రములవారికి 14-వ తేదీ

గాంధీమహాత్ముని, నాయకులను భజియింపుడు

సాంఘికవాదులు

సాంఘికవాదుల మతమును, చర్చిల్ గారు తీవ్ర
ముగ నిరసించిరి. ఇయ్యది బానిసత్వమనియు, అనా-
గరికమనియు, సాంఘికవాదుల అధికారము ప్రబ-
లుచో, ప్రజలు పీడింపబడుదురనియు అందుచే
సాంఘికవాదము నెంతబలముగ నెదిర్చిన బ్రటిష్ వారి
యభ్యుదయ మంతసౌష్ఠవముగ నుండుననియు, వీరు
నుడివిరి. చర్చిల్ గారు వెనుకటి విశాలాభిప్రాయ
ముల నన్నిటిని విడనాడి ఇంపీరియలిజమునకు పట్టు
గొమ్మయ్యిరి. కర్జును ప్రభువుగారి మతమును
వీరవలంబించిరి. వలస రాజ్యము
లను శ్వేతభూములుగ గావించ సమకట్టిరి. ఇట్టి
స్థితిలో వీరు సాంఘికవాదుల మతమును, కడుపు
మంటదీర దిట్టుట వింతగాదు. ఇంపీరియలిజంవలన
గాని, సాంఘిక వాదమువలనగాని, ప్రజలసౌఖ్యము
చేకూరునని మే మెంచుట లేదు. కేవల ఐహిక
లాభముపై దృష్టినుంచక, ధర్మదృష్టితో పాటు
బడినగాని, ఏజాతీయు నిజసౌఖ్యము గాంచనేరదు.
హిందూదేశము ప్రపంచమున కీయనెంచిన సందేశ
మిదియే. కాని, ఇంపీరియలిజమునకన్న, సాంఘిక
వాదమువలన ఎక్కువ నష్టములు గలవని, ఎంచు
టకు వీలులేదు. చర్చిల్ గారు రెంత నిరసించినను,
యూరపు ఖండమునందంతటను, సాంఘిక వాదుల
ప్రాబల్య మధికమగుచున్నది. ఇంగ్లండుమాత్ర మిట్టి
ప్రాబల్యమునుండి తప్పించుకొనుట దుర్లభము.
నేడుగాకున్న రేపయినను, లేబరుపక్షపు పలుకుబడి
ఇంగ్లండునందు విస్తరింపక మానదు. ధనవంతులు
ఇందుకు నెఱపుజూపుట సహజము. యూరపు ఖండ
ము, సంఖ్యోభమునుండి తప్పించుకొనవలెననిన, ధర్మ
ము నాధారపఱచుకొని, పునర్నిర్మాణము గావించ
వలెను. అటులగాక ధనదేవతనే ఉపాసించు నంత
వరకు, ఇంపీరియలిజమునకును, సాంఘిక వాద
మునకును సంఘర్షణ ముదయింపక తీరదు. అంత
వరకును, ప్రస్తుత సంఖ్యోభము తొలగజాలదు.

డాక్టరు మహమ్మదుగారు

కేంద్రకీలాఫాత్ సంఘ కార్యదర్శియగు డాక్టరు
మహమ్మదుగారిపై ఆరుమాసములవిడిఖయిదు శిక్ష
విధింపబడెను. వీరు తమ బారిష్టరు వృత్తిని త్య-
జించి, కీలాఫాత్ యుద్యమముకొరకు తమకే క్రినం-
తను ధారబోయుచున్నారు. వీరు తమత్యాగము
చేతను, కార్యదీక్ష వలనను, దేశమునందు
అధిక గౌరవమును గడించిరి. కీలాఫాత్ సంఘ

కార్యదర్శి లొకరొకరు ఈరీతన నిర్బంధితు లగు
చున్నను, కీలాఫాత్ యుద్యమము మాత్రము నిలచి
పోనదని గ్రహించుట అవశ్యకము.

మైసూరు రాష్ట్రము.

స్త్రీలకు ఎన్నిక స్వాతంత్ర్య ముండవలయు
నని, మైసూరు ప్రతినిధిసభవా రేకగ్రీవముగ
నంగీకరించిరి. కార్యనిర్వాహక సభ్యులలో, మూడవ
సభ్యుడు అవసరములేదని, మైసూరు ప్రభుత్వము
వారు నిర్ణయించిరి. మైసూరు రాష్ట్రము, అభివృద్ధి
యందు ముందడుగు వైచుచున్నది. స్వపరిపాలన
మును ప్రజలకొసగుటలో సయితము ముందునడచి,
మైసూరు రాష్ట్రము ఇతర రాష్ట్రములకు మార్గ
దర్శక మగుగాక!

భగవద్ద్రాక్ష

బ్రటిష్ మంత్రులకు వివేకము గలిగింపవలె
నని, కెనియాభారతీయులు అనుదినము భగవంతుని
ప్రార్థించుచున్నటుల, మైమ్మలఖి ఇండియా పత్రిక
లో ప్రచురింప బడినది. ఈ ప్రార్థనలఫలిత మేమగునో
చూడవలయును.

కృష్ణస్వామి శర్మగారు.

అరెస్టు చేయబడుట.

కాంగ్రెసు కీలాఫాతు ప్రచారకు డగు శ్రీయత ఎస్.
కృష్ణస్వామి శర్మగారు 108 వ కేసు (సి. సి. సి) క్రింద నిన్న
మధ్యాహ్నము స్వదేశీమిత్రు కాన్యస్థానమున అరెస్టుచేయబడిరి.
పోలీసువారంతట ఆయనను తీసికొని యెగ్జామరు షిఫ్ట్ ప్రెసిడెన్సీ
మేజిస్ట్రేటుకడకు వెళ్లిరి.

మేజిస్ట్రేటు ఈతరువు ఈవిధముగ సుంజెన.
“జూట్టవును ఇరుకప్పుకొని టెక్ నెంబరు గృహమునం-
దుడెడి ఎస్. కృష్ణస్వామిశర్మగారు, మీరు, మదరాసులోను
ఇతరప్రదేశములలోను ఇండియన్ పీనల్ కోడు 124 ఏ, 151 ఏ,
క్రిందపచ్చడి కంటియుపవ్యాసముల నొసగుచుండియు మదరాసు
సీర పోలీసు సి. వి. డివాను ఈదినము నాకు తెలిపియు 24
సంవత్సరము సత్ప్రవర్తన గలిగియుండుటకును మీరు రూ 1000
లకును మరియొకరు చెరియొక రూ 500 లకును పూచిగజానినా
నేల యాయగుడదో తెలుపు కొనవలెనని యిందుమూలమున
మిమ్ముకొరకు యైదది.”

జామీనునిచ్చుటకు నిరాకరించుట
కృష్ణస్వామిశర్మగారు జామీనునిచ్చుటకు వీలుపడదని.
నిందితుని సార్వభౌముని మదరాసు కారాగారమునకు తీసికొని
వెళ్లి పోవలసినదని మేజిస్ట్రేటు ఆజ్ఞాపించెను. శర్మగారు సంతో-
షముగ నున్నారు. కేసు బుధవారము 12 వ తేదీ విచారణ
యగును

నిర్బంధవిధాన విజ్ఞాంభణము

ఖద్దరుప్రచారము - స్వదేశీవ్రతము

ఖద్దరు దాతృద్రవ్యమును తొలగించి స్వరాజ్యమును చేకూర్చును - నాయకుల సందేశములు
పండిత మదనమోహన మాలవ్య, నేటు చోటనీ, అబ్బును త్యాజీ, ఎన్. సి. కెల్కరు, సరళాచారిగారు

కలకత్తా నాయకుల కారాగృహవాసము
చిత్తరంజనదాసుగారి ఆరోగ్యము - మాలానా అజదుగారు భగవద్గీతను భాషాంతరికరించుట
గాంధీగారి నిరాయుధప్రతిఘటనము - అమెరికా దేశమున న్యాయార్థనందలి కరెంటు హీస్టరీ చరిత్ర

చెన్నపురిలో కృష్ణస్వామి శర్మగారిని అరెస్టుచేయుట

అఖిలభారత ఖిలాఫతు సంఘకార్యదర్శి డాక్టరు సయ్యదు మహమ్మదుగారికి శిక్షవేయుట

చౌరీచౌరావిచారణ

కలకత్తా మార్వాడీ సంఘము - ఖద్దరుదీక్ష

టర్కీ ఖిలాఫతు సమస్యలు - అగాఖానుగారి సందేశము

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

(1)

రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు ప్రకాశంగారి తంతివార్త

రాజమండ్రి, ఏలూరు పట్టణములలో ఖద్దరు నిర్బంధ సందర్భాగ వర్తక సంఘముల ఏర్పాటు

ఆంధ్రరాష్ట్ర ఖిలాఫతు సంఘసభ - గుంటూరులో 16-వ తేదీని జరుగును

వంగరాష్ట్రము

చెరసాలలోనున్న నాయకులు

దేశబంధుదాసుగారి ఆరోగ్యము

మాలానా అజదుగారు భగవద్గీతను భాషాంతరికరించుట

షి బేవరి నెలనందియు కలకత్తా చెరసాలలో చిత్తరంజన దాసుగారు మందజ్వరముతో బాధపడుచుండిరి గాని యిప్పుడు వారికి మంచి ఆరోగ్యము కలుగుచున్నదని తెలియవచ్చినది. దాసుగారి శిక్షనుగూర్చి యిటీవల వంగరాష్ట్ర కానసభలో ప్రశ్నింపబడినపుడు దానినిగూర్చి గవర్నరుగారును కార్యసంఘ సభ్యులు చాలాచించుచున్నారని ప్రత్యుత్తర మియ్యబడినది.

మాలానా అబ్దులుకలం అజదుగారు

అలీఖాను చెరసాలలోనున్న నాయకులలో అజదుగారు భగవద్గీతను ఉరుడు భాషలోనికి భాషాంతరికరించుచున్నారు.

చక్రవర్తిగారు

కార్యమును వర చక్రవర్తిగారు మరలవిజ్ఞాన వ్యాసంగ మునందే కాలము గడుపుచున్నారు.

బొసేగారు

వజ్రు అలీఖాను బొసేగారు ఖురాను పారాయణము నుండే నిమగ్నులై యున్నారు. వీరు కుర్రుల బంగారము నందలి జమీందారులలో నొక్కరు. అత్యధికమగు దేశభక్తిగల వారు. ముసలమను అను బాలికయి వారప్రతిక (క్రిక్రేషులగు అబ్దు రసూలుగారి పుత్రుల) నిధికి వీరు 500 రూపాయల నిచ్చిరి.

కారాగృహవాసద్యోగుల చర్యలు

వెనుకటి నూపర్నెంటు డాక్టరు ఏ.సి.గారున్నపుడు కిక్కి నులుచుకుంటు ముఖ్యముగ స్త్రీలకు తరుచుగ సందర్శనాన కార్యము కలుగుచుండెడిది. ఇప్పుడు వచ్చిన యువ్వోగి అస్వస్థులకు వాగ్దేహాల గలవలన వివాదాదు, ఇప్పుడు తరుచుగ ఏలులేదను ప్రత్యుత్తరమే వచ్చుచుండును. గంటలకొలది కాలి కొనియుండ చివరకు పీలులేదని ఏ.గారణమును తెలుపకుండ యొకచీటిని పంపుచురు. దీనివలన చూడబోయినవారికి ఇబ్బందులు కలుగుచున్నవిగాని శిక్షకులు వీనిని పాటించుటయే లేదు.

భోజన సదుపాయము

ఎచ్చటకాచినను భోజనసదుపాయ మంతకంతకు పూర్వే పోవుటయే కనబడుచున్నది. ఇటీవల కొండెరు యువకులు (శిక్షకులైన అసహాయవాదులు) నిరకస్మరమును బూని గాని వారితోగూడ చెరసాలలో నున్న దేశబంధు దాసుగారు వారికి నడు పత్రము గావించుటచే వారు దాసుగారి అజ్ఞను శిరసావహించిరి.

భరతఖండమునగాంధీగారినిరాయుధప్రతిఘటనము

న్యాయార్థు "వర్తమానచరిత్ర" అనువార్తాపత్రిక

"భరతఖండమున గాంధీగారి నిరాయుధ ప్రతిఘటనము" అనుశీర్షికతో ఫిబ్రవరి మాసపున్యాయార్థు "వర్తమాన చరిత్ర" యనుపత్రికలో బెర్నార్డు షెక్స్పిర్ గారొక వ్యాసమును వ్రాసిరి ఆవ్యాసములోనుండి కొంతభాగము నిచ్చుట ప్రకటించుచున్నాము.

"ఈ ఉద్యమములో స్త్రీలు విశేషముగ బాల్గాను చున్నారు. స్త్రీజన్మమెట్లుటచేరి వారిని దూరముగ త్రోయ రాదనియ, ఉద్యమములో బాల్గానుటకు పురుషుల తోబాటు స్త్రీలుగూడ అర్హు లని గాంధీయొక్కయునిశ్చితాభిప్రాయము. విద్యాధికులగుయవకులను నిన్ను బాతులుగూడ అతనితోపాటు ఈఉద్యమవిజయమునకు పాటుపడుచున్నారు. అదియవద్యారథ ప్రజోద్యమము. అగ్గ దేశమరణ్యముగానున్నప్పుడును ప్రపంచము న అమెరికాదేశమున్నదను జ్ఞాపకే ప్రజలకుకలుగవచ్చుచున్న ప్రాచ్యుగాతోడ్పడిన ఆర్యులయొక్క పూర్వచారములనుమరల నవలంబించుటకు భారతదేశము దీక్ష వహించి మనోనిశ్చయ మతో పనిచేయు చున్నది. ఈ ఉద్యమము రాజకీయ క్యర హరము మాత్రమేగాదు. జేజోవంతులను, వైర్యసాహసములు ప్రజావిశేషములను గలవారునగు ఆర్యులు ప్రాచీనకాలమునందు వివాహయాకనములగుంట్లగానింపు మైదానమునకువచ్చిస్తావర మేర్పరచుకొనిరియు వారు తమ పూర్వులని భారతీయులు జ్ఞాపకము దెచ్చుకొనుచున్నారు. వారు నునకుకూడ దాదా ములు. వారి ప్రాతభాషను మనము కొంతవఱకు మాట్లాడుచు న్నాము. మన పూర్వుల సాహసము, శౌర్యము శేడు భార తీయుల నావరించుచున్నవి. రుషిమిడులో ఆంగ్లేయులకు గలిగిన సాహసము, బంకరు పర్వతములో అమెరికనులకు కలిగిన సాహసము శేడు భారతీయులకు గలుగుచున్నది. "స్వా తంత్ర్యము" అనునది ప్రాచీనపదము. అనాదిగ ఆర్యులలో ఈ "స్వాతంత్ర్యము" నిరంతరము అభివృద్ధి గాంచుచుండెను. గాంధీమహాత్ముడు

మితవాదిప్రజ్ఞ

గాంధీ మహాత్మునికి చెరసాలశిక్షను విధించుట బొం బాయి "మితవాది" పత్రికను సంకల్పిస్తామనినట్లు పదేడు "ఆతని స్వాతంత్ర్యమున కభ్యంతరములను కలిగించుటతో" శే కార్యము నెరవేరు. ఆతనికి శాసనక్రమములందు గౌరవముండు

డాక్టరు సయ్యదు మహమ్మదు గారి కేసు

అలనెలలు విడిచెను

రాజకీయ సేరనునిగా చూపవలెను.

అఖిలభారత ఖిలాఫతుసంఘ కార్యదర్శి డాక్టరు సయ్యదు మహమ్మదుగారి కేసులో 10 వ తేదీ ప్రదయమున ముజఫరుపూరు (బేహారు రాష్ట్రము) చెరసాలలో జిల్లామేజిస్ట్రేటు తీర్పుచెప్పెను. డాక్టరు గారికి 6 నెలలు విడిచెను విధించెను. రాజకీయ సేరనులకు చూపవలసిన ఆదరణను కారాగృహవాస ద్యోగులు డాక్టరుగారికి చూపవలెననెను.

కలకత్తా మహేశ్వరీ మార్వాడీ సంఘసభ

స్వదేశీదీక్ష-ఖద్దరుప్రతము

శిర్కాము నామిందుట

10 వ తేదీని కలకత్తాలో శ్రీ కృష్ణజయినుగారి అధ్యక్షతక్రింద మహేశ్వరీ మార్వాడీ సంఘసభ జరిగింది. "మనము వ్యాపారముచేయు వాంతులచే మనము పూనుకొనినచో ఖద్దరు సభివృద్ధి నొందించుట కధికమగు నవకాళముకలదు. ఖద్దరును ధరించుట పరమ పవిత్రమును మత విధి యని మన ముభావింపవలెను. మరల నెన్నిటికిని విదేశీబట్టలను ధరింపగూడదు. దేశమునందు దినదినము పెరిగిపోవుచున్న కార్మిద్యము తొలగించుటకు దేశము లందరును స్వదేశీవ్రతమును పూనుటయే బలవత్తమగు మార్గసాధనమని" అధ్యక్షుడు నుడివెను. "మార్వాడీలు స్వదేశీవస్త్రులను మూలమే ధరింపవలెను. మార్వాడీ స్త్రీలు రాట్టముపై నాలుకడవలెను" అను శిర్కానము పాదింపబడినది. "ఈ శిర్కానము ప్రకారము తప్పక నడుచుకొందు మని యీ సభకు వచ్చిన వారందరును ప్రమాణము చేయవలెను. ఇంచు విదేశీవస్త్రులను నము జరుగవలెనని ఒకరు నొక్క చెప్పిరి. అంతట సభలో కొంత కలవరము కలిగినది." మీరు విదేశీబట్టలను త్యజించవలెను. విదేశీ బట్టల వ్యాపారమును మానివేయవలెను. అనియే శిర్కానము యొక్క సంకల్పమని అధ్యక్షుడు తెలివెను. విదేశీబట్టలు యింక నుతమయెద్ద నిలవయున్న నాకుమాత్రము మరీ కొంతకాలము వరకును శిర్కానము ప్రకారము నడచుకొన నక్కరలేదని సభ వారు నిర్ణయించిరి.

చౌరీచౌరాకేసు

పోలీసుస్టేషనుదగ్గర జరిగిన దురంతములను స్వయముగ చూచిన సాత్తులిద్దరు ముద్దాయిలలో 28 మందిని పోల్చిరి. తక్కిన 5 గురు సాత్తులును వారిలో కొందరిని దారిలోచూచి తిరుని చెప్పిరి. పారిపోవుచుండగా యిద్దరినిచూచితినియు చిన్న తనమునుండి వారి నెరుగుదుననియు నూరేండ్ల ముసలివాడొకడు చెప్పెనుగాని కొద్దులో ఎవ్వరిని గూడ పోల్చలేకపోయెను.

ఆంధ్రరాష్ట్ర ఖిలాఫతుసంఘ సమావేశము

గుంటూరులో 16 వ తేదీని జరుగును.

సభ్యులందరును ముఖ్యముగా రావలెను

పితాపురము ఖిలాఫతు సంఘకార్యదర్శిగారు తలచిన రీతిగది రాష్ట్రీయఖిలాఫతుమహాసభ గాదు. రాష్ట్రీయ ఖిలా ఫతుసాయిసంఘసభ అఖిలభారతఖిలాఫతుసంఘము వారి ఆదేశముప్రకార మిసభ గుంటూరులో రైలుస్టేషనుచేత నున్న కాంగ్రెసు కార్యాలయమున నీ నెల 16 వ తేదీని తిప్పక జరుగును. దీనిని మూపు పీలులేదు. మండలసంఘము లన్నియు అనాటికి ముఖ్యముగా సభ్యులను పంపగోరెదనని రాష్ట్రీయ ఖిలాఫతు సంఘ కార్యదర్శి సయ్యదు మహమ్మదుగారు గుంటూరునుండి నెడు (11 వ తేదీ) తంతివార్తవచిరి.

నల్లు బోధించగల వితవాద్యజావంతులు కొందరు - చెరసాలకు వెళ్లి ఆతతో అప్పడప్పుడు సంభాషించుట కవకాళముల నివారణలెను" అని బొంబాయి "మితవాది" పత్రిక వ్రాయుచు న్నది. ఇప్పుడు మనరాష్ట్రములో విద్యాంగమౌలిక చాలవని కల్పించబడినదిగాన చెరసాలలోపల ప్రతిదినము ఒకగంటపేపు శాసనక్రమములను గురించి మహాత్మునికి గంభీరముగ నుపన్యసించుట విద్యాంగమౌలిక బంధవచ్చును. (ఇండియన్ సోషలు కిఫార్మరు.)

విదేశవస్త్రబహిష్కరణము

స్వరాజ్యసంసిద్ధికి ప్రబలసాధనము

ఖద్దరే కామధేనువు - ఖద్దరే కల్పలత

నాయకుల ఆదేశములు

పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు

యజ్ఞర దారిద్ర్య సాగరమున మునిగిపోవుచున్న కోట్ల కోటి మనదేశీయుల సుధరించుటకును, జాతీయ గౌరవమును కాపాడుటకును, జాతీయ లాభములను సంతరించుటకును విదేశ వస్త్ర బహిష్కరణము కంటే ప్రబలతర మగు సాధన మేది యను లేదని నేను దీర్ఘకాలమునను విశ్లేషించి గలిగితిని గాన దేశీయులందఱును ధనికులును పేదలును స్త్రీలును పురుషులును గూడ విదేశీ బట్టలను కొనగూడదు, అమ్మగూడదు, ధరింప గూడదు. యావచ్చక్షిణి వినియోగించి ఎల్లవారును రాట్టములపై నులు వడుకుటకును వడికించుటకును ఖద్దరు బట్టలను వడుకు నులుతో చేతివస్త్రములపై పెచ్చుగ నేయుటకును నేయించుటకును దీక్ష బాసకలెనని వేడుచున్నాను.

నేటమహామదు మియాను హాజీవోలనిగారు

ఈజాతీయవారమున నియోదగిన సందేశము ఖద్దరుసం దేశమొక్కటే. రాట్టములపై నులు వడుకుడు. చేతివస్త్రము లపై వడకు నులుతో ఖద్దరుబట్టలను నేయుడు. : దేశీబట్టలు మనదేశమునకు కాకుండ చేయుటకును దారిద్ర్యము నడచి వేయుటకును ప్రతిగాయమునను ప్రతిజీవమునను రాట్టముపై నను చేతివస్త్రముపై నను పని జరుగుచుండవలెను. దేశమునందు పనితేక కష్టపడుచున్న లక్షలకోటి పురుషులును స్త్రీలును తిడ్డులుగూడ నీపనిని ప్రారంభించినవారికి సోమరితనమును దారిద్ర్యముగూడ తొలగిపోవును. దీనివలన శరీరసౌఖ్యము మానసికానందమును గూడ చేకూరును. సోదరభావమును సమాన గౌరవమును మనకును మన దేశమునకును స్వాతంత్ర్యమును గూడ దీనివలన చేకూరును. మహమ్మదీయులకు పవిత్రమగు మాసము సమీపించినది. బక్షిదుపండుగకు వారు క్రొత్త దుస్తులను సిద్ధపరుచుకొనుట నిశ్చయము. గాన వారు పవిత్రమగు రంజాను నెలదినములును బక్షిదుపండుగునాడును ఖద్దరు బట్టలనే ధరింపవలెను. ఈరీతిగా మహమ్మదీయులందఱును ధనికులును పేదలును యువకులును వృద్ధులునుగూడ ఏక రీతిని ఖద్దరుబట్టలనే ధరించి జుమ్మా ఎఱుదారు మసీదులకు నమాజులకు వెళ్లినచో మహమ్మదీయ ప్రజాసత్తాకము జగద్విది తమగును గాన మహమ్మదీయులందఱు వడుకునాలుతో చేతి వస్త్రములపై నేయుడిన ఖద్దరుబట్టలతో కట్టుడిన జాతీయదుస్తు లనే ధరింపవలెను.

అబ్దుసు త్యాజీగారు

మహాత్ముడు చెరసాల కేగెను. మహాత్ముని చెరసాలకు పంపినవారము దేశీయులమగు మనమే మహాత్ముని ఆదేశాను సారము మనమందఱుమును అపుడే వెంటనే విదేశీబట్టలనున్నిటిని మనయందఱులనుండి తీసివేసి ఖద్దరుపరిశ్రమను ప్రారంభించి ఖద్దరుబట్టలనే ధరించియుండినచో పరిస్థితులయందు వెట్టిమార్పు గలిగియుండును? ప్రతియింటను రాట్టము పైనను చేతివస్త్రము పైనను పని జరుగుచుండినచో మనకొంతటిబలము చేకూరియుండును? అట్టిచో మనము స్వరాజ్యమును కోరిన ప్రభుత్వమువా రిప్పుడుచేయుచున్నట్లు మన దేశీయులను వేలకొలదిగను (ఇప్ప టికి స్త్రీలును పురుషులను 15000 కు తక్కువ గా కుండ చెరసాలలకు పంపిరి) గాంధీ మహాత్ముని సహా దేశీయవాసులకు నందరి నీరీతిగా చెరసాల లకు పంపిరిగియుండురా? మనదేశమునుండి దారిద్ర్యమును తొలగి దారిని తొలగించు దివ్యసాధనము ఖద్దరొక్కటియే. ప్రభుత్వమువారే యధికారమును దుర్వినియోగము చేసి మనస్వాతంత్ర్య గూడముల నన్నిటిని భావనా స్వాతంత్ర్య వాక్యాస్వాతంత్ర్యదు లను పూర్తిగా హరించుచున్నారో అట్టి అధికారమును వదలుట కంగీకరింపని వాకేవలంబానుండి ఆ అధికారము మాడవెరికి కొని మనకు జన్మసాక్ష్యగు స్వాతంత్ర్యము ననుభవించుటకు వలయు మనోబలమును అత్యంత స్వాసక్తియును మనకు కలగజేయ జాలినది ఖద్దరు.

ఇందుల కవసరమగు త్యాగము నొనర్చుటక మనో బోధ్యముచే మనము నులు వడుకుటకును నేత నేయుటకును పూనక పోవుటలననే మహాత్ముడు కారాగృహమున కేగుట

స్థించినది. మనకొరకు మహాత్ముడు తన జీవితమునంద మూల్య మగు 6 వత్సరములు కారాగృహ మున కృధ చేయవలసి వచ్చినది. అట్టిచో మహాత్మునికొరకు మనముగూడ నింతటి త్యాగమును చేసితిమని చూపుట మన విధి కాదా? నేడు మొదలు ఒక్క విదేశగుడ్డపేలిక యైన మనయందఱు నుండగూడదు. మనమందఱుమును ఖద్దరునే ధరింపవలెను ఖద్దరుబట్టలను విస్తారముగ నే యుటలనను విస్తారముగ నుప యోగించుటలనను కలుగు ఘనలాభమును ఖద్దరునందు గల మహాత్మ్య మనదేశీయుల కందఱిని మనము బాగుగా బోధింప వలెను. భరతమాతజీవితమంతయును బలమంతయును స్వాతంత్ర్య మంతయును ఖద్దరులో నే యున్న దని దేశీయులందఱును గ్రహిం పదగును.

తనకు క్షిణి కేసుబడగానే మహాత్ముడు కారాగృహ మున కేగుటకుముందొసంగిన ఆదేశమును మనము మన్నించుచో మనమందఱుమును విదేశీ బట్టలను పూర్తిగా వదిలివేయవలెను. సర్వత్ర క్షులను వినియోగించి ఖద్దరుబట్టలను నేయించి నేసి దేశమునందు పూర్తిగా వ్యాపింప జేయవలెను. ప్రతిసాలునను విదేశీ బట్టల నిమిత్తము మనదేశమునుండి పోవుచున్న 60 కోట్లను పోకుండ చేయుటగువరకును మనము కొంచెమైన విక్రాంతి గొన రాదు. హిందువులు, మహమ్మదీయులు, పార్శ్వీలు, క్రైస్తవులు, యూదులు మున్నగు వివిధమతములకు చేరిన దేశీయులందఱును సామూహికముగ నై మత్యమును కలిగి యుండునట్టి సరింపవలెను. అస్పృశ్యత యను ప్రభు నిరోధమును తొలగింపవలెను. మహా త్ముడు కారాగృహమునుండి వచ్చినపుడు మన కార్యములను చూచి "నా త్యాగమునకు తగిన రీతిని నా దేశీయులు పనిచేసి నా ప్రేమను చూరగలిగి" యని పలుకుటలు మనము నడుచు కొనవలెను గాని "నేను నా దేశీయులను పరీక్షించితిని వారి కన్నత యింకను కలగలేదు" అని యనునట్లు మనము మెలంగ గూడదు.

ఎన్. సి. కెల్కరుగారు

దేశీయులందఱును జాతీయవారమున ఖద్దరును గూర్చి యే ఏకమైన ఆశ్చర్యము చూపెదరినీ నేను విశ్వసించెదను. వెద్ద వెద్దపరిశ్రమల యంత్రకాలముగల పట్టులులకు కడుదూరము నందలి పల్లెలలోనున్న నిరుపేదలకు కూలివాకి దుష్ట దారిద్ర్య దుర్గతను తొలగించుటకు ఖద్దరును మించిన దివ్యసాధన మింకొ కటిలేదు. ఖద్దరును ధరించుట తమపరిశ్రమకు హానికరమని తలంచు వారు దేశీయులందఱును నుండగలయు స్వదేశీ బహిష్కరణో ద్యమములందు ఖద్దరు బ్రహ్మత్వదృక్పథమని సంతోషభూర్యక ముగ దేశీయులందఱును గూడ దానినే ఆలంబించెద రనియు నే నాసించెదను.

సరభాదేవిగారు

చిరకాలమునుండి మరుగుపడియున్న మన ప్రాచీనుల నిత్యమగు ఖద్దరు దేశీకి మనకుంబడినదని బ్రహ్మానందముతో దేశీయులందఱును ఖద్దరునే ధరింపవలెను. దేశీయవాసులందఱును నిర్బంధింపబడుటచే కలిగిన దుఃఖాశ్చర్యమునకముగ దేశీ యులందఱును ఖద్దరునే ధరింపవలెను. ప్రభుత్వ మనుపేరుతో తమ యిష్టానుసారము మెలగునట్లు మనల నిర్బంధించుచున్న స్వాధీనములు, కఠినతలు, క్రూరులు నగు విదేశీయుల యజ్ఞమును నిరాకరించి స్వేచ్ఛానుసారము ప్రవర్తించు దృఢసంకల్పముతో ఖద్దరును దేశీయులందఱును ధరింపవలెను.

రైల్వే ప్రమాదము

తూర్పుఇండియా రైల్వేకు సంబంధించిన డిపార్టుమెం టుల ప్రధానోద్యోగులు మధుపురమునందు 7 వతేది సమావేశ మై పంజాబు మెయిలు బండి పట్టాలు తొలగి క్రిందపడిన విషయమై విచారణచేయ ప్రారంభించిరి. రైలుమార్గము చెడి పోవుటవల్ల గాని అతివేగముగ బండిపోవుటవల్ల గాని యీ ప్రమా దము సంభవించెదదని వీరు తీర్మానించిరి.

ముందుదినము రైల్వే పర్యవేక్షకులు ఇన్స్పెక్టరు ఆఫ్ సాఫ తమునందు ప్రాచీన వైస్రొపుడు రైలుమార్గము చక్కగ నుండె ననియు, ఎనగా కొందఱు దుర్మార్గులు మూడుపట్టాలు తొల గించి డోదవెరికి మార్గమున కడ్డముగ నుంచినందు, పర్యవేక్షకు వేగాంగివారు దోషులు కావలననియు సాక్ష్యముగల కొంత వరకు తేలెను.

స్థానికవార్తలు

శ్రీవాల్మీకిరామాయణము:—మాంగుడి చిదంబర భాగవతము గారితో పాడుచుండిన ఆయన సోదరుడు చనిపోయి నతడున మదరాసు గోవిందస్వామికి విధిగాని 48 వసంబరు గృహ మున జరుగుచుండి కాలక్షేపములు ఇంక ఆరుమాసములవరకు జరుగవు.

కర్ణాటక కాగితవ్యయ్యుక్తము:—కర్ణాటక పరమిల్లుల వాటాలమొత్తమును పదిలతలనుండి ముప్పదిలక్షలు చేయుటకు వాటాలను ఆహ్వానించుచు రైరక్తరులు బంపుకొనిన విజ్ఞప్తి చేసినచో ప్రకటించిరి. ఈయంత్రములు గోదావరి నదియొత్తనరాజును హేంద్రవరమున నిర్మితమగుచున్నది. ఇదివరకు నిశ్చయించుకొనిన పదిలతలకును వాటాలు ఆంగీకరింపబడుట చేతను, ఇంకను కొన్ని ప్రయోజనకరములగు మార్పులను కానిం పవలసి యుండుటచేతను, కంపెనీవారు వాటాల మొత్తమును బాప్తిచేసినట్లు తెలియుచున్నది.

గ్రామాధికారులు:—గ్రామాధికారులను తగ్గిం చెడి యధికారమును ప్రభుత్వమువారు రివిన్యూ బోర్డు కొన గిరి. రయల్వారి ప్రవేశములలో నీ క్రింది విధమున తలంచినట్లు బోర్డువారి రిపోర్టులును వెలికిరి. 14, 268 కరణములకు గాను 718 మందిని, ఆసిస్టెంటు కలెక్టరు, 1, 117 కుగాను 447 మంది, మునసులులు, మచెగారులు 17, 284 మందికి గాను 862 మందిని, వెట్టి 81,957 మందికి గాను 6, 351 మందిని, తల యారిలు 23, 269 మందికి గాను 4, 791 మందిని, నీరుకొటి 2, 294 కు గాను 260 మందిని తగ్గించెదరు. మొత్తము మీద నాటికి 20 మందిని తగ్గింప వచ్చును. కాని బోర్డువారి కింకను ఈ విషయమై ఏమియు దృఢముగ తీర్మానించుకొనలేదని చుద రాను ప్రభుత్వప్రజాపంఘమువారు తెలిపిరి.

తపాలావారి సంఘము:—ఈసంఘమువారిసా ధారణసభ గతకుక్రవారము 7 వ తేది సాయంత్రము వరమా నందవాసు ఛోటాదాసు స్వతమునందు జరిగెను. (1) ఈసంఘ సభ్యులయెడ సానుభూతి జూపిండుటకు సభ్యులు తంజావూరు వాస్తవ్యులకు కృతజ్ఞత తెలిపిరి. (2) పదార్థముల ధరలు పెంచు పెరుగుచుండినందునను, క్రొత్తపన్నులవలనను, పోస్టుమార్పుల జనరల్ త్వలో సంఘప్రతినిధులను సంక్షింపించెదనని చెప్పినందు నను, ఇదివరకు డిశంబరు, జనవరి, ఫిబ్రవరి మాసముల తీరములను దీసికొనగూడదని తీర్మానించబడిన తీర్మానము నుపసంహరించు కొనుచు వగరమునందును, ఇతరచోట్లు ఆయామాసముల తీర ములను దీసికొనవలెనని తీర్మానించిరి. పోస్టు మెనులకు జూపిన ప్రమాదములు చాలవనియు, ఇతరప్రదేశములలోని మీనియల్సు కు ప్రమాదముల నీయవలెననియు తీర్మానించిరి.

తూర్పుఇండియా రైల్వే సమ్మెకట్టు.

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 10:—తూర్పుఇండియా రైల్వే సమ్మె కట్టుయొక్క సామాన్యపరిస్థితులక మూఁట్లపదవు. నగదేశపు కాసనసభయందలి కార్మికప్రతినిధి యగు కె. సి. రాయచౌదరి గారు అసెంబ్లీలో వెళ్లి సమ్మెకట్టుపరిస్థితులను గురించి కార్మి కుల నాయకులతో చర్చించి, వారికి సమాధానమును కుదుర్చు టకు వలనుపడదాయని కనుగొనుటకు బహులు దీరి వెల్లిరి ఏజంటు 15 వ తేదీలోగా అందరు చేరవచ్చుననితజ్ఞాపించవలసినదనియు కార్మికముగ కొలదియంది మాత్రమే పనులలోనుండి తీసివేయ వలసినదనియు, తూర్పుఇండియా కార్మికసంఘమును అతడు గుర్తించవలసినదనియు, ఆయోధ్య ఇతరచోట్లులందు పోలీసులు సమ్మెకట్టినవారిని ప్రాసిక్యూటుచేయుటను మానవలసినదనియు తీర్మానించబడెను. డివిజనల్ కమిషనరు కే. సి. డి. కల్లామేజు ప్రేటు హోరుగారును సమాధానమును కుదుర్చుటకు శక్తకైకొ లది సహాయము చేసెదమనిరి. తరువాత సాయంత్రము కార్మికుల బహిరంగ సభ జరుపబడెను. నాయకులంగీకరించిన వరకులు సభ యందు దామోనించబడెను. స్వామిదేవనాథయ్యగారు, రాయచౌదరి గార్లు ఏజంటును కార్మికులతోపున సంభాషించవలసిట్లు ఏర్పా టుచేయబడెను. వీరు నేటిసాయంత్రము ఏజంటుతో మాట్లాడ గాంతడు కొన్నివరకుల కంగీకరించెను. ప్రతినిధులు రాత్రి అసెం బ్లీలో బయలు వెడలుచున్నారు. వారు కార్మికులకు జరిగిన విషయములను, వెలిపి తిరిగితమ పనులలో చేరవలసినదని కలహ నివారణలని యున్నారు.

విదేశ వార్తలు

బర్లండు పరిస్థితులు.

విషయముగ నుండుట

రిపబ్లికనుల దౌర్జన్యము.

ఏప్రిల్ 6:—అయిర్లండునుండి వివాదకరమగు వార్త లే తెంచుచున్నది. అచ్చట పరిస్థితులు దిగ్విజయ విషయములగు చున్నవి. బర్లండు ప్రజాస్వామ్యవాదుల ప్రయత్నముల యెదుట తాత్కాలిక ప్రభుత్వముయొక్క పలుకుబడి కృష్ణపక్షచంద్రుని గతి తీవ్రించుచున్నది. రిపబ్లికనులు తాత్కాలిక ప్రభుత్వమును బహిరంగముగ తిప్పికొందుచున్నారు. వీరి ప్రయత్నములవలన రాజౌవు యొన్ని కలయందు ప్రజలు తమ తమ యదా రాశియముల దెలుపబడకపోయెదని వివేకవంతులు భీతినిం దుచున్నారు. మైకేల్ కొల్లిన్సుగారి స్థితి చాల బలహీనముగ నున్నది.

కాన్స్టేబుల్స్ లెరు హత్య గావించబడుట.

ఈ దినమున కొందరు కామన్స్ భాగస్వామ్యులు పనినండి తొలగింపబడిన విషయ కాన్స్టేబుల్స్ రీ ల కు తగిన రక్షణ మొనగవలయునని ఛాంబర్లెనుగారిని గోరుచున్న సమయమున వార్తావాహాదోక తింతివార్తను దెచ్చి ఛాంబర్లెను గారి కొనగెను. బర్లండునందు ప్రభుత్వమున నిర్దేశ విషయ కాన్స్టేబుల్స్ లెరికి జెందినవారు హత్యగావించబడిన అందు గలదు. విషయ కాన్స్టేబుల్స్ లెరికి తగిన రక్షణ మొనగదమని ఛాంబర్లెనుగారు వాదన మొనగిరి.

సారాయిబుడ్లను పగులగొట్టుట.

డబ్లినునందు ప్రజాస్వామ్యవాదులు కష్టముచువును నందు ప్రవేశించి నాల్గు లక్షల సారాయిబుడ్లను పగులగొట్టిరి. ఈ బుడ్లు బెల్జియన్ గ్రామములకు సంబంధించినవని యెంచి 800 ప్రజాస్వామ్యవాదు లిట్లు గావించినని దెలియుచున్నది. నష్టము 20 లక్షల సరకులు లండును.

సర్ జే. క్రెయిగుగారి అభిప్రాయము.

ఏప్రిల్ 7:—అలస్టరు ప్రభావామాత్యుడగు సర్ జే క్రెయిగుగారు లండను పురవాసులవలె బర్లండు స్థితినిగురించి భయపడుటలేదు. తాత్కాలిక ప్రభుత్వమువారు ఒడంబడికను అమలులో పెట్టితీరదని క్రెయిగుగారు అలస్టరు పార్లమెంటు నందు ప్రకటించిరి. కాంతినివాచన తిదివరకకంటే నిష్పక్షపాదికముగ గలవని వారు నడిపిరి. దీనికి డబ్లిను వ్యాయస్థాసాధికారి యగు జస్టిసు గార్ల నుగారి వాక్యములే ప్రమాణములు. ఇటీవల పీరు డబ్లినునందు వ్యాయస్థాసమును దెరచుచు గత వత్సరమున కన్న నీవన్నరము సెరముల సంఖ్య పెరిగినయొ కొలదికాలము లోనే దక్షిణ బర్లండునందు కాంతి వాతావరణము తేల్చుచున్నది యునునది. ఏదియెట్లున్నను అనతికాలములోనే కొత్తిచ్చు గారు గొప్ప తిరుగుబాటు నెరుక్కొనవలసియందుననుట త ధ్యమని కొల్లిన్సుగారు నడిపిరి.

ఒడంబడికను సమూలముగ నాశన మొనర్చును.

డివెలరాగారు

డివెలరాగా రిటీవల డబ్లిన్ నందు దుపన్యసింపును ఒడం బడికను సమూలముగ నాశనమొనర్చవలెనని ప్రజల నుద్బోధించిరి. ప్రజలెవరును తాత్కాలిక ప్రభుత్వమును లక్ష్యపెట్టిన యెడల నీ ప్రభుత్వమువారు తమ కార్యములను నిర్వహింపబాల సని డివెలరాగారు నడిపిరి.

దక్షిణ బర్లండునందు ఇటు పక్షములవారికిని జరుగుచున్న వివాదములగు గాంచి ఇరుపక్షములందలి వాయకులును భయపడుచున్నారు. రాజౌవు యొన్ని కలయందు దిరుపక్షములవారికిని సమా భావము కుండు స్థితిని నిర్వహించి పెద్దలు తలచుచుండి.

విషయ ప్రజాస్వామ్యవాదుల తీ దినమున డబ్లినునందు కొక తెలివోను ఏ స్పెషియల్ పట్టుకొనవలయునని ప్రయత్నించి, అంతకుపూర్వము తాత్కాలిక ప్రభుత్వపటాలము లచ్చటకు వచ్చి యుండుటచే, విఫలమౌరగలేరి. తారతలను, ప్రభుత్వభవనములను తాత్కాలిక ప్రభుత్వపటాలములు బాగరూతతో కాపలా గాయుచున్నవి.

కెన్యా సమస్య.

భారతీయుల రాసీయగూడదు.

పార్లమెంటు సభ్యుల తీర్మానము.

ఏప్రిల్ 6:—కెన్యా సమస్యనుందు అభినివేశముగల పార్లమెంటు సభ్యుల తీర్మానమున సమావేశమై, ఇటీవల చర్చిల్లుగారు దెలిపిన విధానమున కనుకూలముగ తీర్మానమును గావించిరి. కెన్యాదేశమును బ్రిటిష్ వలసదేశముగ నే యుంచవలయుననియు కెన్యాదేశమునందలి ప్రాచీన నివాసులకును శ్వేతజాతులవారికిని మాత్రమే కెన్యాయందు నివాసాధికారముండవలెననియు నితరులకుండరాదనియు భారతీయుల నాదేశములోనికి రాకుండజేయుటకు వెంటనే ప్రయత్నింపవలెననియు తీర్మానములగావించిరి.

ఏప్రిల్ 7:—కెన్యా కామన్స్ భాగస్వామ్యుల తరపున వర్మ మున్నద్దీనుగార్లను సభ్యులునుగ నియమించుటకు సార్వభౌము డంగ్గిరించెను.

భారతీయులందోళనము.

నిష్పంధభిధాన ప్రశంస.

ఇటీవల ఇండియను బ్యాంకుల ఆధ్యక్షుల యుపన్యాసములపై వ్యాఖ్యాన మొనర్చుచు డెయిలీ టెలిగ్రాఫు పత్రిక ఇటుల వ్రాయుచున్నది—ఇండియను బ్యాంకుల ఆధ్యక్షులు దమ యుపన్యాసములందు భారతరాజకీయాందోళనము వలన వర్తకము పడిపోయెనని నుడువుచు ప్రభుత్వమువారు కఠినచర్య దీనుకొనిన యెడల నియాందోళన మంతరించునని నడిపిరి. ఇటీవల స్థితిగతులవలన వీని యభ్యర్థము బోధపడెను. ప్రభుత్వము వారు రాజద్రోహ ప్రచారకులపై తీవ్రచర్యను బూనినతోడనే పరిస్థితి లభిస్తున్నదామను బట్టెను. ఇట్టి విధానమే కాశ్యత్ ముగ నవలంబింపబడునని యెంచుచున్నాము.

పీలుప్రభువు భారతరాజకీయ విధానము.

ఏప్రిల్ 7:—వర్మింగునందు పన్యసింపును వింటర్లను ప్రభువిట్లు నుడదెను:—నూతన భారత కాంగ్రెస్ పార్టీగారు ఇదివరకు 1919 సం॥ చట్టమునందు ప్రకటింపబడిన రాజకీయవిధానమునే యవలంబించుదు. చెందు సభలవారియొక్కయు సమస్తవార్తా పత్రికలయొక్కయు ఆమోదమునందిన ఆ చట్టమునందొ దెలుపబడిన భావములనుండిగాని వచనములనుండిగాని వేరు మార్గమును ద్రోక్రవలసిన యవునములేదు. భారతీయులందోళనాకారులను సమాధానపరుచుటకు గాను ఎట్టి నూతనపథమును ద్రోక్రవవు నరములేదు. నిష్పక్షపాతబుద్ధితో ప్రభుత్వమువారు ఆందోళనాకారులపై చర్యదీనుకొనెదరు. పీలుప్రభువు చిన్నప్పటినుండి యురాజకీయవికారముల వుధ్య మెగెను. పీలుప్రభువు అనుభవ విహీనతచేగాని ఇంతుచేగాని తన విధానమును విడచువారు గారు.

పోలీసుల తొలగించు ప్రయత్నము విరమింపబడుట.

బర్లండునంతలి అల్లరులవలన ఇదివరకు నిశ్చయించుకొని నటుల రాయలు విషయ కాన్స్టేబుల్స్ లెరి తొలగించు ప్రయత్నములు తాత్కాలికముగ విమింపబడెను.

కొల్లిన్సుగారిని చంపు ప్రయత్నము

అంతఃకలహము తప్పుదు

ఏప్రిల్ 8:—దక్షిణ అయిర్లండునందు అంతఃకలహములు సంభవించి తీరునని తలచుచున్నారు.

వెస్ట్ మిడ్లండ్ నందొక సభ్యుడు దుపన్యసింపుటకుగాను మైకేలు కొల్లిన్సుగారు డబ్లినునుండి రైలులో బయలుదేలిసి ఆ రైలును ధ్వంస మొనర్చుటకు ప్రజాస్వామ్యవాదులు ప్రయత్నించిరి. కాని కొల్లిన్సుగారు బహిరంగముగ ప్రకటింపబడిన రైలునందు గాక రాత్రిరైలునందు బయలుదేరివెల్లి ఈ ఆపాయమును దప్పించుకొనిరి. మిగిలిన రైల్వేలు దెను. రైలుమార్గములందు అడ్డంకులు నిర్మింపబడెను. తంతివార్తలు సరికివేయబడెను.

కొల్లిన్సుగారు వెస్ట్ మిడ్లండ్ నందు దుపన్యసింపుచు డివెలరా గారియనుచరులు తమ విధానమును ప్రచారమును వెంటనే మార్చుకొనకపోయిన యెడల త్వరలో దైవసంఘటన వలనదప్పు అంతఃకలహములు దప్పవనియు నుడివెను.

నూయార్కు నందలి బొగ్గు గనుల పరివారి యొక్క సమ్మె దిగడెను బలపడు చున్నది.

యూరూపానికి నేటాలు ప్రభుత్వము వారిచే బహుమతి జేయబడిన కన్యకాములు లండనునమా నేజరికి జేరెను.

జెనోవా సమావేశము

జెనోవా సమావేశము

రష్యా ప్రతినిధులను

ఏప్రిల్ 6:— రష్యా ప్రతినిధులు జెనోవాకు జేరిరి. వీరు వచ్చుపూర్వమున వీరి రక్షణకొరకు చాల బాగరూత తుచ్చుకొనబడెను. రైలు ఆగు ప్రతిష్టేమనునందును సాయుధ మౌనులగు సైనికులను పహారాయించబడిరి. సాంటామార్తెటా వద్ద అధికారులు రష్యా ప్రతినిధులకు స్వాగత మొసగిరి. అచ్చటనుండి రాయబారవర్మమువారికొర కేర్పణపబడిన బసకు దీసికొనిపోరి.

రష్యా ప్రతినిధులువచ్చు మార్గమున ఇటలీ సరిహద్దులం దంతటను పెద్ద పెద్ద సైన్యములు నును మి ఇతరజా గ్రాతీలు ను పుచ్చుకొనబడెను. రాయబారులు రిస్ గురులరు. యేష్టేమనునందును రష్యను ప్రతినిధులు రైలునుండి దిగలేదు. మోటారు బండ్లలో వారిబసలకు గొనిపోబడిరి. వారికి వెనుకను ముందును మిలిటరీ సైనికబలము వెల్లిరి.

బ్రిటిష్ ప్రతినిధులు

ఏప్రిల్ 7:—లాయడు బార్బిగర్ యర్. వర్మింగుటను ఇవెన్సు, సర్ రాబర్టు వారసు మొదలగు ఆంగ్ల ప్రతినిధులు జెనోవా సమావేశమునకు బయలు వెడలిరి. ప్రధానమంత్రిగారు పారిసునందు దాగి పాయింకేరు గారిలో సత్ప్రదిం చెదరు.

పాయింకేరుగారితో సంప్రదింపులు

ఏప్రిల్ 7:—పాయింకేరు మొదలగువారు పారిసునందు లాయడుబార్బిగారికి స్వాగత మొసంగిరి. ప్రధానమంత్రి లిరువురును చాలవరకు సంప్రదించిరి. లాయడుబార్బిగారు జెనోవా సభయందు జర్మను సంధివిషయములేమియు చర్చింపబడవనియు రష్యనులకు సంబంధించినంతవరకు సైనికవిషయములు చర్చింపబడుననియు పాయింకేరుగారితో దృఢముగ బలికిరి. రష్యనుల మూలబలము దాదాపు 20 లక్షలవరకు గలదు. కరెన్సి, కష్టము, మారకము మున్నగు విషయములను పరిష్కరించుట ప్రస్తుతమని పాయింకేరుగారు నడిపిరి. లాయడుబార్బిగారి కొరికపై మిల్లిరాండుగారు ప్రాంసునకు వచ్చినతోడనే పాయింకేరుగారు జెనోవాకు జనుటకు సమ్మతించిరి.

ఈ సమావేశమువలన ఇదివరకు బొల్సోనీ సమావేశ సంబంధములు బలపడెనని అధికారులు దెలుపుచున్నారు.

ఏప్రిల్ 8:— లాయడు బార్బిగారు జెనోవాకు జేరిరి.

రష్యా-బొల్సోనీ రాష్ట్రముల ఒడంబడిక

ఏప్రిల్ 8:— రిగాయందు బొల్సోనీ రాష్ట్ర ప్రతినిధులను రష్యా ప్రతినిధులను గావించుకొనిన ఒడంబడిక వరకులు లండనునకు జేరెను. యూరపు ఆర్థిక పుంజు ర్మాణము కొరకుగాను రష్యాసోవియట్లు ప్రభుత్వము సంగీకరింపవలయునని పోలండు యస్థానియా లట్ వియా ప్రభుత్వ ప్రతినిధి యొడంబడిక యందు వెలిపిరి.

సోవియట్లు ప్రభుత్వము సంగీకరించుటచేత ప్రథమము ఆయుధ నియమమునకు ఈ ప్రభుత్వ ప్రతినిధులందరును, అంగీకరించిరి. సరిహద్దు ప్రదేశములందు మాత్రము కొలెక్ట్ సైన్యముల నియమింపవచ్చునని వారుదెలిపిరి.

సోవియట్ల కొర్కెలు

జెనోవానుందు చివరిన గాతిరి దర్శించి వారి కార్యక్రమమునుగురించి ప్రశ్నింపగా వారిట్లునుడిపిరి: రష్యానానా ఆర్థికపరిస్థితుల పునర్నిర్మాణమునకు మాత్రమే అంగీకరింపవలె ననుకే న్ను సమావేశపు ఆలోచనలకు మేళుంగీకరింపము. రష్యను ప్రభుత్వము వారు విదేశీభవన స్వాములు తమ దేశమునందు ధనము వెట్టుబడివెట్టి వ్యాపారము నొనర్చుటకు అంగీకరించెదరు కాని వాణిజ్య ఒడంబడికలకు ముందు సోవియట్లు ప్రభుత్వమును ఇతర ప్రభుత్వముల వారికి కరింపవలెను. రష్యను ప్రభుత్వమువారు సంగ్రామమునకు మార్గముగల జాతీయ ఋణములను తీర్చుట కంగీకరించెదరు గాని శ్వేతపటాలములచే రష్యాయందు గలిగింపబడిన నష్టములకా ప్రభుత్వములవారు పరిహారము నొనగవలెను. శ్వేతప్రభుత్వముల వారు రష్యాను ఆక్రమించు ప్రయత్నముల విమించుటకు పూచీ నిచ్చినయెడల రష్యను ప్రభుత్వమువారు తమ సైన్యమును తగ్గింప సమ్మతించెదరు.

సమీప ప్రాచ్యము

మిత్రమండలి అంగోరా

ఏప్రిలు 8:— అంగోరా ప్రభుత్వమువారు మిత్రమండలి వారి కఠిన ప్రభుత్వతరమును గూర్చి తీవ్రపరాసు ప్రభుత్వములవారు సంప్రదించు చున్నారు. మిత్రమండలి సమావేశము వారు గావించిన మాత్రమన ననుసరించియు సమాప్తపాద్య సమస్య పరిష్కరింపబడలేదని మిత్రమండలి వారు నిశ్చయించిరి. ఈ విషయమై అంగోరా కాన్ఫ్రెన్సిలోని ప్రభుత్వముల కెరింగింపవలెనని కాన్ఫ్రెన్సిలోని సభ్యులందరి మిత్రమండలి హైమివ నరునకు తెలుపబడెను.

కాన్ఫ్రెన్సిలోని ప్రభుత్వ ప్రభుత్వ తరము

ఏప్రిలు 8:— పోర్టువారు (కాన్ఫ్రెన్సిలోని ప్రభుత్వము) మిత్రమండలి వారి జాబునకు తాత్కాలిక సందర్భి గురించి ప్రభుత్వ తర మిచ్చిరి. అది విషయములను పోర్టు ప్రభుత్వమువారు యిచ్చిరి. గ్రీకు పటాలముల ప్రభుత్వ మున్న ప్రభుత్వముల నుండి వెనుకకు పంపివేయబడలేదు. తేనులోనికి ప్రభుత్వముల పంపబడరాదు. టర్కీయొక్క రాజకీయ ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యముల గాపాడవలయుననియు సమాప్తపాద్యమునకు కావ్యముగ నిలచు మైత్రీని నెలకొల్పవలయుననియు కాన్ఫ్రెన్సిలోని ప్రభుత్వము వారు గోరుచున్నారు. మిత్రమండలి వారు తురుష్క వాక్కులను, నిష్పక్షపాతముగ విచారింపి శాస్త్రమును గలగజేతురని ప్రభుత్వమువారికి నమ్మకము గలదు. ఈ విషయమై చర్చించుటకు 8 వారములలో మిత్రమండలి సమావేశమునకు ప్రతినిధుల సంపుటకు తురుష్కలు సిద్ధమగుచున్నారు. స్థానిక కారణములవలన నిష్టి సమావేశమును కాన్ఫ్రెన్సిలోని ప్రభుత్వము వారు పోలగలగజేతులకు జెంతిలించు యూరపు పక్షిభాగమున నే. పట్టణమునందైన ఈ సమావేశమును జరపవలెనని గోరుచున్నారు.

గ్రీకు పటాలములు

తాత్కాలిక సంతి ప్రకటించబడక పూర్వమే చాలపటాలములను ఆసియా మైనరునందు జేర్చుకు గ్రీకు ప్రభుత్వమువారి కాటు జేయుచున్నారు. ఎఫయును, కురాహిస్సాను-ఎస్కూహులవైపున గ్రీకులు నైతికపటాలముల నమితముగ గూర్చుకుండిరని స్మిర్నా నుండి తెలియుచున్నది. ఎస్కూహులవైపున నొక తురుష్క బెటాలియను గ్రీకు పటాలముల నెదిర్చుననియు కాని తిరుగ గట్టబడెననియు తురుష్కలపక్షమున చాలగుది హతులైరనియు, గ్రీకులపక్షమున హతులైరనియు 14 గురుకు గాయములు తగిలిననియు గ్రీకు ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి.

సప్త పరిహారములు

జన్మములు నిరాకరించుట

ఏప్రిలు 9:— జర్మనీ పరిపాలనను చక్క బెట్టుటకు తమ కధికార ముండవలెననియు జర్మనులు 80 మిలియన్ల మార్కుల పన్నును నియమింపవలయుననియు సప్త పరిహార సంఘమువారు గావించిన తీర్మానములకు జర్మను ప్రభుత్వమువారు సమ్మతించ నిరాకరించిరి. జర్మను ఆర్థిక పరిస్థితులను విశదముగ సప్త పరిహార సంఘమువారికి తెలిపెదమని ప్రభుత్వమువారు తెలిపిరి.

బ్రిటిషు వారి యూరపియను విధానము

చర్చిలు ప్రసంగము

ఏప్రిలు 9:— చర్చిలు గారు డెండీయం దుపర్యవించుచు యిట్లు నడిపిరి:— పరాసు జర్మనీలకు సమాధానమును మైత్రీని పొనగ జేయుటయే బ్రిటిషు వారి యూరపియను రాజకీయ విధానమునకు మూలము. నిష్పక్షపాతముగ జర్మనులు

తిర్వినాపు గాట్లు నుడివిరి:—

తెనోవా సమావేశము మాత్రన ఆర్థిక విధానమున ప్రవేశ పెట్టుటకు మేము యెత్తించు చున్నాము. ఈ విధానము క్రింద రష్యా యందు కొంతవరకు ధన స్వామ్యమును ప్రవేశ పెట్టుటకు మేముంగీకరించెదము. భావి శస్త్రావికాశిచ్చి కట్టు జేయుట అవునము.

యెథమునకు పూర్వము గావించబడిన రష్యా సభాతీయ ఋణమును ఒప్పకొనుటను గురించి ప్రశ్నింపగా నిట్లు నడిపిరి. ఆ ఋణముల సంగిరించునది లేనిది సమావేశము వారిచర్యవై నాధారపడి యుండును. రష్యా వారి తరుల కన్నియు నిచ్చి వైచి లామేమియు పుచ్చుకొనకుండ నుండజాలరు. మేము కొంతవర కాశ పెట్టకొని ఇచ్చటికి వచ్చితిమి. లాయదుజ్జా గారిని దర్శించి సంప్రదించ గలిగినందులకు సంతసించితిమి.

ప్రాంసువై వాడి వెడలిన యెడల పరాసువారి కాంగ్ల జేతము నుచూ మొనర్చు నని తెలిపిన యెడల నిదిసాధ్య మగు ను. ఇంజనలన పరాసు బ్రిటనులకు గాఢమైత్రీ గురుదును.

ప్రభుత్వమువారు ప్రభుత్వ వ్యయమును తగ్గించుటకు సాధ్యమైనంతవరకు ప్రయత్నింతున కాని ఈ కాఢను వాషింగుటను తీర్మానమునందు తెలిపిన దానికన్న నుగూడ తగ్గించుటకు వీలులేదు.

అయ్యుండు సీతినీ గురించి మనములు చాల నాందోళనము నందుచున్నామి. కాని పరిస్థితు లభిన్నమిగులునట్టిక పూర్వము ఇంతకంటెనుగూడ కిచ్చుము లభనని జోచుచున్నది.

సాంఘిక వాదులను నిరసించుచు వారిట్లు నడిపిరి:— సోషలిజము, బ్రిటిషు లిబరలిజములకును ప్రతి అంగీకారముని భావములకును కేక మెసగి. కిరాతక ప్రవృత్తి, బానిసత్వమును సాంఘిక సిద్ధాంతముల యొక్క నూతనములు సోషలిజము అధికారమునకు వచ్చిన యెడల అధికార భూగర్వియున్నై మెలగుచు సామాన్యులను గురించి దలంపనైన దలంపను. ఇందులకు రష్యా సీతినే తార్కాణము. బ్రిటనుయొక్క అధికారము బ్రిటిషు సామ్రాజ్యతీవిత పరిమాణమును బ్రిటిషు పౌరులు సోషలిజము వై నాపెడు అవరణ నిరాదరణలవై నాధార పడియున్నది.

కోనక్కునాయకు డిరెక్టు జేయబడుట.

ఏప్రిలు 6:— నైజేరియను కోనక్కుల వాయకుడగు టింగిలు సెననాపుగారు న్యాయాధ్యక్షుల దిక్కుజేయబడెను వీరు 1919 నుండి చీటాయందు 475000 జోల్ద సామాను జొంగ తన మొనర్చెనని నేరము మోపబడెను. వస్త్రపులు యూర్పిటా హము అందు స్థాపు బ్రేడింగు కంపెనీవారిని. ఈ కంపెనీ ఇప్పుడు దివాలాదీసెను.

చాలా ప్రయత్నము లొనర్చి సెననాపుగారు 250.0 డాలర్లకు జామీనును సంపాదించెను. వీరితో గూడ ప్రయాణ మొనర్చిన ఒక యంత్ర 50000 డాలర్లు వెలువల తరతర్చుఖిత కింతవరమును జామీనుగా నియమిచ్చెను గాని తిరస్కరింపబడెను. సెననాపుగారు ప్రభుత్వ తరమిచ్చుచు ఆపహరణమున నల్లకల్లలముగ నుండెననియు యెనరికి జేజిక్కినది వారు డిమిగొని రనియు నడిపిరి. “బోల్షివిజము నాడడమండి కొంగిలింపిరి. అందుచే వారివద్దనుండి నేను దొంగిలింపితి”ని యాయన నుడివెను. తన మనస్సులు ఇద్దర మెరిక నులను హత్యగావించిననియు అందులకుగాను ఆ హత్యకు కారణ మైన అధికారి కోర్టువారు లజ్జి కాల్పివేయబడెననియు చరియొక యుద్ధానికి పోనుండి తొలగింపబడెననియు నాయన యొప్పున నెను.

శత్రువుల ఆస్తి

ఏప్రిలు 6:— ప్రభులభవం దొక తీర్మానమువై ప్రభుత్వమువారు పరాజయము నందిరి. సంగ్రామము ముగించు క్షణ జేకకుల ఆస్తులను ప్రభుత్వమువారికి మొనర్చుకొనిన విషయమున ఆంగ్ల జేతమునందు 1924 నుండి న ఆగస్టు 4 వ తేదీ వరకు 25 జర్మనులు ఆంగ్ల జేతము నందు నివాస మొనర్చిన యెడలను బ్రిటిషు తరదొక్కలకు జన్మించినన అట్టివారియొక్క కాట్లు 5000 సకు: నలకు దత్తువుగ నున్న యెడల దానిని లాగు కొనరాదని బట్టమార్పున ప్రభువు గారు నడిపిరి. ప్రభుత్వమున గొరెల్ల ప్రభువు ప్రభుత్వ తర మిచ్చుచు ఆట్లు సప్తపక్ష శత్రువులకు సప్త పరిహార మొనగు భారమును వారివారి ప్రభుత్వములు వహించెననియు అవునమైనచోట్ల ప్రభుత్వము వారు కనికరము జూపుచున్న రనియు, ప్రభుత్వ తర మిచ్చెను.

బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి హెచ్చరిక

పరాసు ప్రభుత్వమువారు బ్రిటిషు వారికి క్షమగలసిక ఋణమునై నడి నీయవలసి యుండుని బ్రిటిషు వారు గావించిన ప్రకటనవై సంయుక్త రాష్ట్రములకు చాల చుత్సాహము ప్రబలెను. సప్త పరిహార సమస్యవై సాయకు సమాధానము కుదుగుటకుగాను బ్రిటిషువారు పరాసువారికి యెత్తికి గల్గించుచు న్నానియు ఇందువలన సప్త పరిహార విషయము పరాసువారి చేతులలోనుండి బ్రిటిషు వారి చేతులలోనికి వచ్చునని న్యాయాధ్యక్షులు ప్రతీక వ్రాయుచున్నది.

గార్డీయను బోర్డుల యెన్నికలు

ఏప్రిలు 7:— లండనునందు గార్డీయను బోర్డుల యెన్నికలయొక్క ఫలితములు ప్రకటించబడెను. మునిసిపలు రిఫార్మర్లకు 53 సీట్లును కార్మికులకు 52 సీట్లును ఇండియన్ డెంట్లకు 17 సీట్లును వచ్చెను.

విమానములు డికోనుట

క్రీడను నుండి పారిసునకు జనుచున్న బ్రిటిషు శిపాలా విమానమును లిబరుటునుండి లంజనునకు జనుచున్న పరాసు విమానమును డికోని భగ్నము చేయెను.

రెండు విమానములును డికోనునపుడు 400 ఆడగుల యెత్తున నుండెను. డికోనిన తరువాత గొప్ప చుంటులతో రెండును క్రిందపడెను.

వాతావరణము బాగుండక పోవుటచే బ్రిటిషు విమానము నంకు ప్రయాణికులు లేరు. పరాసు విమానమునంకు 14 మంది కూర్చుంటు తావుగలదు. రెండు విమానములును గంటకు నూత్తుమెళ్ల వేముతో జనుచుండెను. ముప్రసిద్ధుడుగ (ఫ్రెంచిమన్ మైత్రుగారు పరాసు విమానమును నడపుచుండిరి.

రెండు విమానములందు గలవారందరను చురశించిరి

వాషింగుటను నాకాతీర్మానమును అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముల సెనెటువారంగీకరించిరి. గతవత్సరమునకంటె నాకా వ్యయమున 80 లక్షల డాలర్లను తగ్గింపవలె ననియు నాకాఖ యందలి యుద్ధాగ్రుల సంఖ్యను 95000 నుండి 65000 వరకు తగ్గింపవలయుననియు టాక్యోలో బోటు డిప్టాయ్గ సంఖ్యను 278 నుండి 103 వరకు తగ్గింపవలె ననియు సెనెటువారు తీర్మానించిరి.

నాకాఖ మంత్రియగు డెన్విగా రివిధానమును తీర్ణముగ నెదిర్చిరి. ఈ విధానములను బ్రిటిషువారికి 5 జపాను వారికి 3 సంయుక్త రాష్ట్రములవారికి 2½ చొప్పున నాకాఖ ముందునని వీరు నడిపిరి. వాషింగుటను సమావేశ తీర్మానము ప్రకారమెరికా క్రియబడిన 18 యుద్ధకాలలోను 5 విదవి వేయవలసి వచ్చును.

చైనా విషయపు

ఏప్రిలు 10:— డెయిలీ మెయిలు విలేఖకు డిల్లు తెలుపుచున్నాడు:— చైనాయందు అంతర్భుద్ధములు జరుగుట నిశ్చయము. జెనరలు బాంగులోలినుగారి పటాలములలో 50000 ల ప్రభుత్వము యుద్ధమునకు సర్వసన్నద్ధము గావించబడెను. శేషటికి 50 సైన్యరైళ్లు తయారు గావచ్చును.

పుష్టిపుగారు ఇటీవల ఆయుధసాగుగని విశేషముగ గొనెను. విషవాచువుల దయారుజేయటకు బ్యూకాస్ట్రాఫ్లాలను నియమించెను.

క్రాంత ప్రధానమంత్రి

ఏప్రిలు 9:— ఇదివరకు వెకింగ ఆర్థిక మంత్రియగు చావేజిగారు తాత్కాలికముగ ప్రధానామాత్య పదవియందు నియమింపబడెను. వీరన్ని పక్షములవారికిని హితులు. కాంతి పరి సితులను వికమత్వమును యేర్పరుచుటకు వారు ప్రయత్నించెదరు. లియాంగు హుగారి విధానమును ప్రభుత్వముల తగ్గించుట ఆర్థిక పరిస్థితుల జక్కజేయుట మొదలగు కార్యములకు వీరు సాగించెదరని యెంచుచున్నారు.

భారత ద్వ్యంశుల ప్రయాణభర్తులు

ఏప్రిలు 6:— కామన్వెల్త్ యందు కలనలో 30 చార్లెసు యేటుగారికి ప్రభుత్వ తర మిచ్చుచు వింటర్లను ప్రభుత్వము నడివెన:— భారత ప్రభుత్వమువారి నుండి ప్రభుత్వము 3 భారతీయోద్వ్యంశుల ప్రయాణపు భర్తులను గురించి యేమియు నిదవిధమని తెలుప వీలులేదు. యుద్ధ కారణములచే, నియమిత కాలమై పోయిన తరువాత గూడ పథికముగ నుద్వ్యంశులను నన్న వారల యొక్క పంథులను గురించియు శీతములను గురించియు గూడ భారత ప్రభుత్వమువారి నుండి ప్రభుత్వము రానిది యేమియు వెలపజాలను.

పరాసు సైన్యము

పరాసు భూబలమును, గొప్పధ సైనిక శిక్షణా కాలమును 18 మాసములనుండి 12 మాసములవరకు తగ్గింపవలెనని తీర్మానముల నొడిపిరి.

మంత్రిులకు వివేకము గల్గించువలెను

కెన్యా యందు భారతీయులు ఒక విచిత్రమైన ప్రచారమునకు గడంగిరి. బ్రిటిషు మంత్రిులకు వివేకము గలిగింప కలెక ని ప్రతిదికమును భగవంతుని ప్రార్థింపవలెనని కెన్యా కార్య యుగు విశేషముగ వెలంబించుచున్నాడు. మైక్లు ఆర్ట్ ఇండియా.

ఆస్ట్రీయాకు 850 లక్షల ఫ్రాంకుల ఋణమిచ్చుటకు పరాసు డిప్యూటీలచాంబరువా రంగీకరించిరి.

వార్తావరణస్థితి

1922-వ సంవత్సరం ఏప్రిల్ నెల 11-వ మంగళవారము.

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	గత 24 గంటలలో అధ్యక్షింపబడిన వర్షము	గత 24 గంటలలో అధ్యక్షింపబడిన వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	ఏప్రిల్ 1-వ తేదీ నుండి వర్షము	ఏప్రిల్ 1 తేదీ నుండి వర్షము
విశ్వోరియా పాల్ గ్రామ్	93.6	80.1	...	...	...
పోర్టు బ్లెయిర్	89.6	77.9	...	0	0.82
నీపురు ద్వీపము	...	...	...	...	...
దైమందు ద్వీపము	85.6	79.8	...	0	0.07
సాగారు ద్వీపము	87.4	76.3	...	0.08	0.27
గోపాలపురి	86.7	76.3	...	0	0.14
కోరాపుట్	94.2	89.3	...	...	...
వికాఖపట్నము	90.8	78.1	...	0	0.14
కాకినాడ	95.6	76.1	...	0	0.16
మచిలీపట్నము	94.1	76.7	...	0	0.12
గుంటూరు	98.8	76.2	...	0	0.25
నెల్లూరు	96.0	74.6	...	0	0
మద్రాసు	91.3	75.8	...	0	0.18
కడపూరు	90.8	76.5	...	0	0.01
నాగపట్నము	91.5	82.2	...	0	0.05
పాంబూర్	90.1	79.0	...	0	0.61
ట్రెంకోమరీ	98.6	76.7	2.82	0	...
కోళంబో	90.6	71.1	0.65	8.38	2.89
తిరువేంద్రము	90.0	77.8	...	1.85	1.20
కోచ్చిక్	90.8	89.5	...	0.08	1.28
కాలికట్టు	90.0	78.6	...	0	0.50
మంగళూరు	93.5	79.7	...	0	0.10
మేర్ కార	86.6	60.5	...	0	0.67
కార్ నార్	91.1	84	...	0	0.03
రత్నగిరి	88.1	73.8	...	0	...
బాంబాయి	89.7	75.9	...	0	0
నైద్రాబాద్	101.5	75.9	...	0.26	0.39
లై మారు	102.3	78.1	0.52	0.54	0.28
అనంతపురము	100.3	77.4	...	0	0.10
బళ్లారి	102.7	76.2	...	0	0.17
కర్నూలు	102.8	80.1	...	0	0.14
కడప	105.6	77.2	...	0	0.02
హస్సాన్	94.6	66.6	...	0	0.39
తెంగుటూరు	94.5	66.8	...	0	0.27
కోడయకల్	71.6	50.0	...	0	1.62
ఉడక చుండ్రు	75.4	46.0	...	0	0.74
కోయంబత్తూరు	99.8	73.8	...	0	0.29
యేలూరు	98.4	72.4	...	0	0.17
సేలము	160.9	75.2	...	0	0.54
తిరుచనాపల్లి	100.5	77.1	...	0	0.12
పల్నాటి	100.0	78.1	...	0	0.47
మధుర	99.4	77.7	...	0	0.51
రెన్సిలేస్	...	...	...	0	0.44

సర్కారులు:— మబ్బు లాకమాదిరిగ గలవు. అర్ధత తక్కువ. వేడిమి స్వల్పముగ తగ్గును.

దక్కను:— మబ్బు లాకమాదిరిగ గలవు. అర్ధత సామాన్యముగ నున్నది. వేడిమి తగ్గును.

కర్ణాటకము:— మబ్బు లాకమాదిరిగ గలవు. అర్ధత తక్కువ. వేడిమియందు మార్పులు లేవు.

నెల్లూరు:— మబ్బు లాకమాదిరిగ గలవు. అర్ధత అధికము. వేడిమియందు మార్పులు లేవు.

దక్షిణము:— మబ్బు లాకమాదిరిగ గలవు. అర్ధత తక్కువ. వేడిమి స్వల్పముగ పెంచును.

పశ్చిమతీరము:— మబ్బులు విశేషముగ గలవు. అర్ధత తక్కువ. వేడిమి స్వల్పముగ పెంచును. తిరువేంద్రమునందు 85 సెంటుల వర్షముగలది.

మైసూరుకుదురు:— మబ్బు లాకమాదిరిగ నుండెను. అర్ధత సాధారణముగ నుండెను. చాలప్రదేశములలో వేడిమి పెంచును.

నైద్రాబాదు:— మబ్బు లాకమాదిరిగ గలవు. అర్ధత స్వల్పముగ పెంచును. వేడిమి 2 డిగ్రీలు తగ్గును. రాయచూరు నుండి 52 సెంటుల వర్షము కురిసెను.

భారత అభివృద్ధి సంఘము

భారత ప్రభుత్వమునకు తంతివార్త నిచ్చుట

బాంబాయి, ఏప్రిలు 7:— బాంబాయి నగరమునందలి భారత అభివృద్ధి సంఘమువారు భారత ప్రభుత్వము వారికి ఇట్లు తంతివార్తను బంపిరి. “భారత ప్రభుత్వముయొక్క వ్యయ మీ సందర్భము ఆ దా య ము కం టె 9 కోట్లు మించేటట్లు పై న లంకా మైదు వర్తకులను సంస్కృతి పెట్టుట కొరకు భారత ప్రభుత్వము వారు విశేష బట్టల మీది దిగువతి పన్నును ఎత్తున చేయకుండు చరమి పెట్టుట చాల కోచనీయమని బాంబాయి భారత అభివృద్ధి సంఘమువారి అభిప్రాయము. దేశమందంతట ఈ చర్యను ప్రజల తిరీతముగ ఖండించుచున్నారు. భారతదేశమున కాథిక స్వాతంత్ర్యము గలదని ఇంతకుముందనేకలు తీర్మానించినదిగాని ఇటీవల లంకా మైదుపట్టల వర్తకుల రాయబారమునకు ఇప్పటి భారతరాజ్యాంగ సహాయ కార్యదర్శి ఆల్ఫ్రెడ్ వింటర్ క్ గావొసంగిన ప్రత్యుత్తరము ఈ విషయమును గురించి సందేహముగ బలపరుచున్నది. ఈ అభిప్రాయమును తత్ బామే ఖండించినయెడల, సామ్రాజ్య ప్రభుత్వ మువారి సదుద్దేశములనుగురించి సంశయములు గలుగును. అనేక మామములుగ దేశమందంతటను వర్తకులను చేసిన ఆర్థిక సంఘ మువారి శ్రమ నిర్భక్తమగును. వారి విచారణ ఒక మాస్సుపు నాటకమును బోలియుండును. భారత ప్రభుత్వమువారి దీని విషయమును గురించి వారికిని రాజ్యాంగ కార్యదర్శికిని జరిగిన ఉత్తరప్రత్యుత్తరముల నన్నిటిని తక్షణమే ప్రకటించుట యుక్తముగ నుండును. ప్రజల మనము లందలి సందేహముల నన్నిటిని బా అన్వేషించుట భారత దేశమున కాథిక స్వాతంత్ర్యము గలదని పూర్వ మనేక మంది ఆంగ్ల రాజ్యశాస్త్రజ్ఞులు వలసిన పలుకులు, వేసిని వాదన ముల కేలాటి మోసము జరుగదని అధ్యయన ప్రధాన మిచ్చుచు ప్రకటించుట యుక్తముగ నుండును. భారత రాజ్యాంగ కార్యదర్శి 25 మిలియనుల పొండ్లు భారత ప్రభుత్వము యొక్క వ్యయమున కాంగ్ల దేశములో ఋణము చేయుట కోచనీయము. ఇచ్చట భారతీయులు దేశములో ఆ ప్రభుత్వమున అప్పు ఇయ్యలేరా యని మొదట అడిగి యుండవలసినది. ఆ ఋణము ఎంతవరకీ తీయబడును మున్నగు విషయములనుగురించి చర్చించుటకు భారతీయుల కవకాళ మియ్యవలెను. ఆంగ్ల దేశములో నవ్యాంశములు లేనివారికిని భారత ప్రభుత్వమునకు కావలసిన రైల్వే సామగ్రిని హై కమిషనరు ఆంగ్ల దేశములో కొనగోరుట కేవలము అన్యాయము. ఏలైనంతవరకా సామగ్రిని దేశములోనే కొనవలెను. ఇట్లు దొరకనప్పడు ప్రపంచమున దేశములో చాకగా దొరకుకో అచ్చట కొనవలెను. భారత కొనననభవారి సమ్యక్తినిబడసి, వారి అజ్ఞానసారము ఎచ్చట నయముగ దొరకతే అచ్చట కొనవలెను. భారతదేశపు ఆర్థిక పరిశ్రమాభివృద్ధి కోస మిట్లు చేయుట అత్యవసరము.”

కాళం చక్రవర్తి పక్షమువారు పెద్ద యూరెగింపుతో వినున్నా యందలి ఆస్తియూ పార్లమెంటు భవనమునకు జనిరి వీరి రాయబారమును వినుటకు పార్లమెంటు అధ్యక్షుడు నిరాకరించెను. గుంపు వారు వెళ్ళిపోవుటకు నిరాకరింపగా వాల్చువైపులను నైసికులు మార్గముల నకట్టిరి.

బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు పాలనైసునందు నూనెగనులను పరిశోధించుటకు స్టాండర్డు ఆయిల్ కంపెనీ వారి కనుమతి నొసంగిరి.

మాండ్లెరు ప్రెత్రివీ శ్రమాధి కారులకును హాలివారి కిని సంభవించిన తగాదాల పరిష్కార అభివృద్ధి శూన్యమును బట్టెనని తెలియుచున్నది.

నైట్సు బర్నెండు (లండను) అప్తను రాయబారి కార్యస్థాన మీదికిమున తెలిపబడెను. ఈ యుత్సవమునకు చాలమంది విచ్చేసిరి.

ఎరలేస్తు యాత్రికులు ఏప్రిలు 8 వ తేదీన ఫేరినండి కిం భాజాంగుకు బయలుదేరిరి.

బాంబాయి:— కొన్ని ప్రదేశములందు మబ్బులు స్వల్పముగ తగ్గును.

పర్వత ప్రాంతములు:— మబ్బు లాక మాదిరిగ గలవు. అర్ధత తక్కువ. వేడిమి తగ్గును.

ఎస్. ఆర్. యు. సామ్రాధు.

వార్తావరణ కాన్త్రజ్ఞుడు.

ది కర్ణాటిక్ వేపరు మిల్సు,

లిమిటెడ్.

“వెక్సుఫర్డు హాసు” టీ. పాక్,

మదరాసు, తేదీ 1 ఏప్రిల్ 1922.

అయ్యా,
కంపెనీయొక్క మూలధనమునకు యిరువది లక్షల రూపాయలు హెచ్చుచేయుటకొరకు ఒక సైమలు మీటింగు జరుపబడునని, కంపెనీ డైరెక్టర్ల అనుమతి ప్రకారము యిందుమూలముగా మీకు సరియైన నోటీసు పంపించుచున్నాము.

కంపెనీయొక్క ప్రొస్పెక్టస్ ప్రచురించినప్పటి నుండి డైరెక్టర్లు మదరాసులో గాని తత్సమీప మునగాని మిల్సు స్థాపించునట్లు ఉద్దేశమును మాని వేయుటకు నిశ్చయించి, రాజమహేంద్రవరములో గోదావరినది యొడ్డున మిక్కిలి యనుకూలమైన ప్రదేశములో 45 ఎకరముల భూమిని సంపాదించిరి. ఆ ప్రదేశముందు గడ్డితో కాగితములు తయారు చేయుటకున్న, వెదురుగుజ్జ (పల్పు) తయారు చేయుటకున్న, తగిన కట్టడములను నిర్మించుచున్న, వాటిలో యంత్రములను స్థాపించుచున్న, అతిచురుకుగా జరుగుచున్నవి. వెదురుగుజ్జను సాపై న కాగితముగా తయారు చేయుటకు తగినయంత్రములను తెప్పించుటయున్న, అట్టలను తయారు చేయుటకు తగినయంత్రములను తెప్పించుటయున్న, అత్యవసరమని డైరెక్టర్లు తలచుచున్నారు. ఇంతేగాక, కాగితమును తయారు చేయుట కవసరమైన ద్రావకాది పదార్థములను తయారు చేయుటకు ఒక ప్యాక్ రీ స్థాపించవలసినదని, డైరెక్టర్లు ఉద్దేశించుచున్నారు. చాలా చౌకధరకు కాగితమును తయారు చేయుట కవసరమైన యీ రెండు విధముల ద్రావకాది పదార్థములకు యితర ఆవశ్యకతకూడ చాలా ఉన్నది.

యిందుచేత, డైరెక్టర్లు మూలధనమును పైన వ్రాసినట్లు హెచ్చుచేయు తీర్మానమును నుపపాదించిరి. మూలధనము హెచ్చుచేయు తీర్మానము అంగీకరింప బడినయెడల ది 15 మెయ్యి 1922 సం॥ తేదీనాడు కంపెనీ యొక్క ఓజువులో వాటాదార్లకు పదిలక్షల రూపాయలు విలువ గల వాటాలను చందా కొరకు సమాన ధరకు యిచ్చుటకు నిశ్చయింపబడును. ఈ తీర్మానము అంగీకరింపబడి రూపొందుపబడిన తక్షణమే తదితర ఆంశములు దరఖాస్తు ఫారములలో సహా పంపబడును.

యంత్ర సామగ్రిలను అతిత్వరితముగా తెప్పించుట ముఖ్యవసరమై యున్నందున దరఖాస్తురుసుముతో సహా దరఖాస్తులు తీసికొనుటకు ది 30. జూన్ 1922 సం॥రం తేదీ ఆఖరుదినముగా నియమించబడును.

బోర్డువారి అనుమతిప్రకారము
వి. ఆళ్వార్ నెట్టి,
కె. భాస్కరరామమూర్తి,
మేనేజింగు డైరెక్టర్లు.

ది బెంగాలు ఇన్సూరెన్సు అండు రియల్ ప్రాపర్టీ కంపెనీ లిమిటెడ్.

12, డిల్ హాసి నైక్ నగరు, కలకత్తా.
ది బెంగాలు ఇన్సూరెన్సు అండు రియల్ ప్రాపర్టీ కంపెనీ లిమిటెడ్ తరపున పనిచేయుటకు ఉత్తరమద్రాసురాజధానిలో అనగా (ఉత్తరసర్కారులో) ఏజెంట్లు కావలెను. సెలవులకు సామ్య కమిషను యియ్యబడును. దరఖాస్తులను ఈదిగువ విలాసమునకు పంపుకొనుడు.
Secretary
The Bengal & Real Property Co. Ltd
12 Dolhouse Square, Calcutta.

జూబులు

జాతీయవిద్యా పీఠపరిషత్తు

ఇదివరలో విద్యాపీఠపరిషత్తులు రాజకీయమోక్షములను సకాలములో జరుప వలెనైతే పోయినందున విద్యాపీఠ పరిషత్తు సోదరులు మన్నింతురుగాక.

ఈ పరిషత్తులవచ్చే నాటికి 3-వ తేదీ మొదలు ప్రారంభింపబడును.

దేశభాషలు వచ్చే మే ఆఖరులోగా మాతృభాషానామనకు చేరవలెను.

క్రిందిటి సంగతిని పరిషత్తులో గమనించిన వారి సహజములు జూను మొదటి వారముగా జరుగును

నడింపల్లి వెంకటలక్ష్మీ నరసింహారావు,

గుంటూరు 7-4-22, విచారణకర్త

ఇప్పటి వరకు నేను కాంగ్రెసునిధినుండి జీతము పుచ్చుకొనుచు గోదావరిజిల్లా కాకినాడ తాలూకా యందేమూరు ఫిర్యాదులో కాంగ్రెసు ప్రచారకుడైన గాయండ్ల పనిచేయుచున్నాను. వేలకొలది నాయకులును తుదకు శ్రీ గాంధీమహర్షిని బంధులై వారుగావించిన మహా త్యాగములకు ప్రతిఫలముగా వివేచిత్వాధునియందునుటచే యీ శ్రేణి మొదలు నేను జీతముపుచ్చుకొనడనే పనిచేయుటకు శక్తియును కొంటిని. నేనింటినుండి కాంగ్రెసు నిధినుండి జీతముపుచ్చుకొనుట మాననప్పటికి ద్వైరసహితముగా దీక్షలతో కాంగ్రెసు ప్రచారము జరుపుచుండుటకును అందువల్ల వచ్చే కష్టముల ననుభవించుటకును సంసిద్ధుడనే యని నన్ను వినుకొనుచుంటిని.

ఆర్య కటుం కాకినాడ తాలూకా కందికొండ వీరభద్రయ్య.

స్వస్థమైన కంఠంమెట్టు

కేవలరావుగారు: (ఏలూరు)

వీరు కొంతకాలము వెనుక రాజనూపాధికరణము నందు ఆర్యకాళిలో విద్య నభ్యసించి, తర్వాత బొంబాయి నుండి బి. ఆర్. టి. యింటిట్టుకునందు కేవల ప్రాథమికవిద్య (టెక్నోలోజీ) మేన్యువేజర్ (వర్క) నభ్యసించుటకు జరిగి. గత మార్చి నెలలో రెండవ సంవత్సరపు పరీక్షయందు బ్రీట్లై స్వగ్రామమునకు వచ్చిరి. అప్పటినుండియు జబ్బుగానుండి యీనెల 3 వ తేదీని ఏలూరునందు స్వగ్రామమున. తన భార్యను, తల్లితండ్రిలను, సోదరులను, మిత్రులను దుఃఖిసారమున గొంచి దివి కేగిరి. వీరి వయస్సు 23 సంవత్సరములు. ఒక విశేషం.

కాకినాడతాలూకా కాంగ్రెసుసంఘము

2-4-1922 నాటికి కాకినాడ తాలూకాకాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘసభలో తీర్మానములు.

కాకినాడ సగతముయొక్క సాంఘిక చనువరించి యితర పట్టణములయందలి ఆచారముల సాధారణముగొని ఫిర్యాదు, తాలూకా, జిల్లాసంఘములయందు సభ్యులుగా నుండుటకు నిక 5 గురిని అనగా జగన్నాథపురం 1, కాకినాడపట్టణం 1, శ్రీసంఘము 1, కామారావుపేట 1, మార్కారావుపేట 1, మొత్తము 5 గురు ప్రతినిధులుగా ఆయా ఫిర్యాదుసంఘములవద్ద వియోగింపబడుటకు తీర్మానింపబడిరి.

ది 1 ఏప్రిల్ 1922 నాటికి లగాయతు కాకినాడ తాలూకాలో కేరణము పుచ్చుకొను ప్రచారకుల సంఘము గౌరవ ప్రచారకులుగా పనిచేయుటకై యీ సంఘమువారు ప్రార్థించుచున్నారు.

శ్రీల కాంగ్రెసు సంఘపు నిర్వాహసంఘమునందు శ్రీభమిడిపాటి కేశవయ్యశ్రీ గారిని శ్రీ వింజయ్య వెంకటరమణయ్యగారినికూడ సభ్యులుగా చేర్చడమైనది.

1921 నాటి డిసెంబరు 21 వ తేదీవరకు గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమువారు కాకినాడతాలూకా కాంగ్రెసు సంఘమున కియ్య తీర్మానించుకొనిన మొత్తములో యిచ్చివేసినది గాక నిక యివ్వవలసిన మొత్తమును సాధ్యమయినంత త్వరలో కాకినాడతాలూకా కాంగ్రెసుసంఘమున కియ్యవలయునని జిల్లాసంఘమువారిని యానభివారు కోరుతున్నారు.

(న) గుంటూరుడి కామోజిరావు,

కాకినాడ, 2-4-22.

అభ్యుదయ.

తూర్పు కృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము.

ఈ నెల 24 వ తేదీ హాజరయిన సాయంత్రము 8-30 గంటలకు బందరు పురమందిరమున జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము నకు ఈ సంవత్సరము (1922-23) నకు ఆర్యభూమి, కార్యదర్శులను, కార్యనిర్వాహక సభ్యులను ఎన్నుకొనుటకు జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘసభ్యుల సాధారణసభ జరుగును. కావున ఈ సంవత్సరమునకు ఫిర్యాదులనుండి క్రొత్త ఎన్నుకొనబడిన జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులెల్లరు రా బ్రాభితులు.

2. ఆ రోజుననే రాష్ట్రీయ సంఘమునకు మన జిల్లా తరపున ప్రతినిధుల నెన్నుకొనుటకు గ్రామ సంఘసభ్యుల సభ కూడ పురమందిరముననే జరుగును. కావున ఈ సంవత్సరము నకు క్రొత్త తమకమ గ్రామసంఘములలో చందాలిచ్చి సభ్యులుగా చేరినవారెల్లరు రా బ్రాభితులు.

మర:—1. జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘసభ. ఈ సభకు వచ్చు నూతన సభ్యులు ఒక్కొక్క ఫిర్యాదునుండి గ్రామ సంఘములయొక్క సభ్యులచే నూతనముగ ఎన్నుకొనబడియుండవలెను. ఏ గ్రామసంఘమునుండి ఈ జిల్లా సభ్యులు వచ్చెదలో ఆ గ్రామసంఘము 1922-23 సంవత్సరమునకు సక్రమముగ పుర ద్విర్వాణము నొంది యుండవలెను. ఇందులకు నిదర్శనముగా ఈ గ్రామసంఘము లన్నియు తమ చందామొత్తములలో నాల్గవ వంతు జిల్లాసంఘమునకు నూతనముగ పంపియుండవలెను. లేదా సభనాటికి ప్రతినిధులు ఆ సొమ్ము తీసికొనిరావలెను.

2. రాష్ట్రీయసంఘ ఎన్నికలు:— 1922-23 సంవత్సరమునకు పునర్నిర్వాణము గావించబడిన గ్రామసంఘములలో క్రొత్త చందాలిచ్చి సభ్యులుగా చేరినవారే రాష్ట్రీయ సంఘసభ్యులను ఎన్నుకొనుటలో పాల్గొనుటకు అర్హులైయుండురు. కావున ఈ సభకు వచ్చువారు తమ తమ పేర్లుగల పట్టికలకు తమ తమ గ్రామసంఘ కార్యదర్శులు జిల్లా సంఘమునకు ఈలోపుగ పంపునట్లు చూడవలెను.

3. జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమునకు ప్రతినిధులుగా నెన్నుకొనబడినవారు జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమునకు ఇతరులైన సంవత్సరము చందా రు. 0-4-0 లు 24 వ తేదీ సభకు వచ్చునప్పుడు తీసికొనిరా బ్రాభితులు.

4. ఈ నెల 13 వ తేదీ జాతీయవార సందర్శమున ఆఖిలభారత కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీవారియొక్కయు, ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయసంఘమువారిచే బెజవాడలో 24-3-22 తారీఖు గావించబడిన తీర్మానము ప్రకారమును ప్రతిగ్రామములోను హరితాళము జరుపుచు ఆలయము జరుగకుండ చూడవలెను.

మర:—పై నూహించబడిన సభలు 17 వ తారీఖున జరుగునని ఇదివరలో తెలియజేయడమైనది జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘ ప్రతినిధుల పట్టికల ఎన్ని ఫిర్యాదులనుండియు రాకపోవుటచే నున్న, ఇతర కారణములచేనన్న, 24 వ తారీఖునకు మాళ్ళబడివి.

దుగ్గిరాల రాఘవచంద్రయ్య.

భో. పట్టాభిసేతారామయ్య.

కార్యదర్శులు.

సినగాల

మగ్రామమునకు ఘమారు 5 వర్గాలకు దూరమున పోలములో నొక పోలిమెర కాలువ కట్టవీరదను నానెంద స్వామి వెలసియున్నాడు. ఆయనవెలసి యిప్పటి ఘమారు ఇరువది దినములయినది. ఆదేవుని చూడుటకు చాలాదూర స్థలములనుంచియు కూడ ప్రతి ఆదివారమున వేలకొలది జనులు వచ్చుచున్నాడు. గత ఆదివారముకంటె యీజనులు పూర్తిగా జడమునవ్వరి. మహాత్తము చాల ఎక్కువగా నున్నది. బిడ్డలు లేనివారలకు గ్రహపీఠగలవారలకును ప్రాణాచారములు పడువారలకును ఎక్కువ నిదర్శనము లగువడుచున్నది. వివాహము నకు సమీపమున పెద్ద పుట్టయొక్క ఉత్పన్న మయినది. అప్పుడు ఎప్పుడును నుంచి నీరుపడని చోట నుంచి తియ్యని నీరుపడెడిది. 2 బావులుత్రవ్వవారు. ప్రతి ఆదివారమున ఆతావులలోని నీరుచాలక గూడవల్లి కడగాల్గ గామస్థులు యాత్రికులకు త్రాగుటకు స్నానములకును ఘమారు ఇరువది బండ్లవీరద పీఠాలుకట్టి నీటిని చేరబోయిచున్నారు. ఫలాభిగము కిలాభిగము ఆనుప్రమాణము మాకిచట గోదరించినకృష్ణవెనకలిపాతెత్తు శ్రీనాకతె తన శత్రుకు కన్నులు సరిగా గనపించినచో గుడికట్టించి కొంతపాలము మాన్యముగా నిచ్చెనని (మొక్క కొనెనట. ఆమెకోరిక సఫలమయినందున గుడికట్టుటకు ప్రయత్నములో నున్నది. కొటంరాజు కామేశ్వరరావు.

తూర్పుకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము

ఈ సంవత్సరమునకు ఈ క్రింది గ్రామసంఘముల పునర్నిర్వాణము గావించబడినట్లు జిల్లాసంఘమునకు రిపోర్టుగాబడినవి ఫిర్యాదులనుండి నూతనముగ నెన్నుకొనబడిన సభ్యుల పేర్లుకూడ క్రింద జేర్చబడినవి.

గుడివాడతాలూకా:— ఎలకుర్రు, గుడివాడ, తుమ్మలపల్లి, బల్లిపల్లి, విక్టోరియా, పెదవిరివాడ, అయినపూడి, గుంజ, తురుతుద్దూరి, లంకలకల్వంకుంట, చెన్నూరు, చోరగుడి, ఆయలూరు, వానపాముల, కవుతరం, కూరాడ, నెమ్మలూరు, జోకిపల్లి, వెంబురుమిల్లి.

కైకలూరుతాలూకా:— కోరుకొట్ల, దొడ్డిపల్లి, నర్సాయపాలెం.

బందరుతాలూకా:— బందరు, వడ్లరున్నాడు, గల్లడం, మున్నర్ల.

దివితాలూకా:— విశ్వనాథపల్లి, పెద్దకల్లేపల్లి, శ్రీకాకుళం, చిరువోలు, కోడూరు, కొడూరి, ఘంటసాల.

ఫిర్యాదు ఎన్నికలు

1. కవుతరంఫిర్యాదు:— 1. చెన్నూరి వెంకటసుబ్బారావుగారు, చెన్నూరు 2. కూరాడ సీతావతిగారు, కూరాడ. 3. దాలిపల్లి వెంకట్రావుగారు, వేమవరం. 4. పొట్లూరి రాజేశ్వరరావుగారు, గుడ్లవల్లేరు. 5. కానూరి చినవెంకట వాసయ్యగారు, కవుతరం.

2. పెదవల్లేపల్లిఫిర్యాదు:— 1. గొట్టిపాటి బ్రహ్మయ్యగారు, ఘంటసాల. 2. కత్తా వేకటేశ్వరరావుగారు, శ్రీకాకుళం. 3. కొడూరి ఆంజనేయులుగారు, కొడూరి. 4. కాపురి కోదండరామయ్యగారు, రావివారి పాలెం, మోకిలికివారు, 5. చిరువోలు కోటిశ్వరరావుగారు, చిరువోలు.

3. కాజిఫిర్యాదు:— 1. పుట్ల వెంకటయ్యగారు, కాజి 2. మొక్క వీరభద్రరావుగారు, మొక్క. 3. బొంబలపాటి వెంకటసుబ్బయ్యగారు, వారిపల్లి. గొర్రెపాటి వెంకటసుబ్బయ్యగారు, ఘంటసాల. 5. భాగవతుల సీతారామశర్మగారు, కూచిపూడి.

4. కోడూరుఫిర్యాదు:— 1. లెంజర్ల నూర్యసారాయణగారు, పెదకల్లేపల్లి. 2. కందప్ప విశ్వనాథంగారు, పెద్దకల్లేపల్లి. 3. ముప్పి లక్ష్మీనారాయణగారు, నాలెంపాలెం. 4. ముట్నూరి లక్ష్మీకాంతయ్యగారు, కోడూరు. 5. కిట్ట వెంకటేశ్వరగారు, పెదకల్లేపల్లి.

5. అచనిగడ్డఫిర్యాదు:— 1. వేములపల్లి వెంకటగోపాలరావుగారు, నాగాయలపల్లి. 2. దీవి సాంబమూర్తిగారు, అచనిగడ్డ. 3. క్రొత్తపల్లి శ్రీకృష్ణయ్యగారు, క్రొత్తపేట. 4. చిరువోలు కుటుంబరావుగారు, చిరువోలు. 5. వేమూరి కుబ్జయ్యగారు, అచనిగడ్డ.

6. నాగాయలంకఫిర్యాదు:— 1. ఉప్పలూరి సత్యనారాయణమూర్తిగారు నాగాయలంక. 2. తంగిరాల లక్ష్మీనారాయణగారు, వోడవరం. 3. పులమూరి లింగయ్యగారు - పులిటిగడ్డ. 4. మాలెంపాటి నాగయ్యగారు-నిమ్మగడ్డ. 5. చంద్రగురజయ్యగారు-మంగళాపురం.

7. పాత్రుర ఫిర్యాదు:— 1. గుళ్లపల్లి శ్రీరామచందరిగారు-కురుమదూర్. 2. బలగుం ఆంజనేయులుగారు - పెంజెండ 3. నిభావపూడి ప్రకాశరావు, పంతులుగారు నెమ్మలూరు 4. కాకినాడని వీరమల్లయ్య అయ్యవారుగారు ఎలకుర్రు. 5. గడియారం సాంబయ్యగారు పాత్రుర.

8. ఆలపాడు ఫిర్యాదు:— 1. కాజ వెంకట్రామయ్యగారు నేతపల్లి 2. భూజిరాజు సోమరాజుగారు సిద్ధాపురం 3 వడ్లంగి భాస్కరరావుగారు-కోడికట్ట 4. ఆలూరు కుబ్జరాజుగారు-తాడివాడ 5. బంపా గోపాలకృష్ణయ్యగారు-ఆలపాడు

9. కపిశేషపురం ఫిర్యాదు:— 1. వెంపటి సోమన్న శ్రామిగారు - నెనువత్తు 2. యలమంచి చినకేశవులుగారు అనిగోపురు 3. మొగేని సీతారామయ్యగారు 4. తుమ్మల వెంకట కుబ్జయ్యగారు పెడిమక్కల 5. కాంచేటి వల్లిభూదన శర్మగారు-వీరంకి.

10. బందకుటపుర ఫిర్యాదు:— 1. భో. పట్టాభిసేతారామయ్యగారు. 2. ముట్నూరి కృష్ణారావుగారు. 3. కాతా శ్రీరామ శాస్త్రిగారు 4. గురజాడ రాఘవశర్మగారు 5. పిల్లారి శేటి పార్థసారథి వాయుడుగారు.

శ్రీ దుగ్గిరాల రాఘవచంద్రయ్య

శ్రీ భో. పట్టాభిసేతారామయ్య

కార్యదర్శి.

వృత్తాంతలేఖలు

ఏ లూ రు.

(స్వకీయ విలేఖరి.)

ఏప్రిల్ 9:— 8-4-22 తేదీని మున్సిపల్ కౌన్సిలు వారి సభ జరుగునని తెలిసికొని, జిల్లా కోర్టు ప్రివరీ గారగు ఉన్న వ భానుమూర్తిపంతులు బి. ఏ. బి. యల్. గారు, జాతీయ కళాశాల ప్రధానోపాధ్యాయులగు పద్మ సాగ్యకేశం పంతులు ఎం. ఎ. గారు, సీతారామ రైసుమిల్లు ప్రొవైడెంటుగారగు మా శేషలి సత్యనారాయణమూర్తిగారు, మల్లెపెండ మామం చేయులుగారు, కొర్రపాటి వెంకట లక్ష్మీనారాయణ పంతులు గారు ముఖ్యులగు సభ్యులు కలగి యుండిరి. అక్సను ఎస్టాబ్లిష్మెంటునందు చేయదలచిన మార్పులను గురించి యీ మీటింగునందు విమర్శింపబడుననియు, దీనిని యితరులు వినుట భావ్య కరముగ నుండదనియు, కావున ప్రేక్షకులందరు సభనుండి వెళ్లవలసిగదనియు చేర్చున గారు సభా ప్రారంభమున నివేదించిరి. ప్రాతమాలుకమగు ప్రొసీడింగు చేసిపో వెడలిపోదుమని భానుమూర్తి పంతులుగారు చెప్పగా, చేర్చున గారు ప్రొసీడింగు చేసి చదివి వినిపించిరి. అంతట అందరూ సభను విడిచి వెళ్లి పోయిరి. అనంతరము మా విశ్రులును, హితకారిణీ పత్రికాధిపతులును సగు శ్రీ మున్నంగి లక్ష్మీనారాయణగారు, ప్రేక్షకులు నిక్షేపింపబడిన విషయము నెఱుంగనివారై సభకుపోయిరి. తాను ప్రెస్సు కమిషనరులైనందున, లిఖితపూర్వకముగ ప్రొసీడింగు చేసిపో వెడలిపోదుమనియు చెప్పకొనుచున్నను, అట్టి ప్రొసీడింగు సభా ప్రారంభముననే జరిగినవని తెలుపకుండ మా చేర్చున గారు దుర్భరకోపోలచితులై ఆర్చి, పేర్చి, ఆసనంబుదగ్గి, మీదపడి కొట్టువాడనత ముందుకు చంగు చంగున భుమికి మహట్టహాసంబుతో “నన్ను ప్రొసీడింగులు చేసెదను; టేబులెంటు చెప్పము” అని పరుషముగ బలికెను. మీ ప్రొసీడింగునులకు వెడలిపోదరానను. తర్వాత చల్లని ప్రవచనంబుల సారంబుల భంగి చేర్చున గారి వీనులకు సోకి కాబోలును వేడి క్యాబుల వెలియుచు “Inspector! Drive him out” (ఇన్స్పెక్టర్! బయటికి వానిని తరిమి వెయి.) యని అయ్యగారు బొబ్బరించిరి. మావంటివారికి జరుపు సూర్యుడ యిదియేనా యని తర్కగారు కౌన్సిలర్లతో చెప్పకొనుచుండ, సాసిటరీ ఇన్స్పెక్టరు కోటువ్యాసాయుడుగారు తర్కగారి రక్తంబుబట్టి కౌన్సిలుజులనుండి వెంటలకు వెడలవంపెను. ఈ దౌర్జన్యమును మాయచుండి కౌన్సిలర్లు అందరు తలలు వాల్చి విన్నకుండిరి. ఈ వార్త వెంటనే పట్టణమంతటను వ్యాపించినది. ఆజ్ఞులరహస్య సాహెబుగారు మే నేజరు గారికి తనవారా కారా? ఊరి కొనుగబడుచున్న తీతము నద్వివిధాగ్రహించుచున్నా లేదా? యను చర్చ నీయంతముల నంత రహస్యముగ విమర్శింపవలసిన అవసర మేమికిలిగదనియు, ప్రజల పన్నులనుండి వెచ్చించుచున్న ధనసంబంధపు విషయమగుట చేత ప్రజలు దానిని విమర్శించుకొనుటకు సర్వాధికారము యుండియున్నదనియు, చేర్చున గారికి ఎట్టి అధికారములు యుండియున్నను తర్కగారికి గావించిన అసభ్యసామాన్యసన్మానము కాల హేయముగ నుండియున్నదనియు ప్రజలు తర్కించుకొనుచున్నారు.

సదరుసభా విషయములను గురించి మేము దర్బారు ప్రజ్ఞాపింపి. చేర్చున గారు అసభ్యుడనైన మేనేజరు ఆజ్ఞులరహస్య పుగారికి కౌన్సిలర్ల సమక్షమున నిరూపించి రు 74 లు నుండి రు 75 లకు పెత్తనము హెచ్చించిరనియు, ఈ మేనేజరుతో కార్యము జరుపుకొనజాలనని చేర్చున గారు నివేదించారు 70 ల పెత్తనముగల మరియొక అసిస్టెంటు మేనేజరును కార్యము చేసెదననియు వినుచున్నాము. సాహెబుగారు సమర్థులై అభినయి దిగిగూడ లేబడినపుడు అసిస్టెంటు మేనేజరును మరియొకని చేయటంతో ఆర్థము కనుపించును. ఈ ధనవ్యర్థమునకు కౌన్సిలర్ల కారణముగ కనుపించుచున్నాడు.

మొదట భారతీయ పాఠశాల, కాంచీనగరము ఈ పాఠశాల యొక్క పదియవ వార్షికోత్సవము (15-4-1922) స్థిరపరమునాడు మహాత్మాము 1 గంటకు కాంచీపురము రాజబీధి 118 నెంబరుగల పాఠశాల భవనము నందు మ-రా-రా-శ్రీ కొల్లా-వెంకటరావున (శ్రేష్ఠిగారి యాదృశము క్రింద జరుగును. మద్రాసు ప్రభుత్వచరిత్రులగు ఎ. పరమరామదాస్ పాట్రోగారు అగ్రాసాధిపత్యము వహించెదరు. విద్యాభిమాను తెల్లరు విచ్చేయ ప్రార్థితులు.—కార్యదర్శి.

శ్రీదుర్గా మల్లేశ్వరస్వామి దేవాలయము, బెజవాడ 18-1-1919 తేదీన ప్రకటించబడిన ఆంధ్రప్రదేశ్ కయందు యీ దేవాలయముయొక్క అదాయవ్యయములపాలన కొరకు స్త్రీ-ము నొక దానిని తయారుచేయింపగోరును బెజవాడ సబ్బాస్థి నేటు కోర్టునందు ఒక దావా అప్లొకేటు జనరల్ గారి పుత్ర య్యతో లేబడినట్లు ప్రచురింపబడియుండెను. సదరు O.S. 1-1919 నెంబరు దావావిచారణ జరిగి దేవాలయముపాలనకొరకు స్త్రీ-తయారుచేయబడి 8-3-22 తేదీని ఫయలు దీక్షి యివ్వబడినది. బెజవాడకాపురము మ-రా-రా-శ్రీ మాజీటి నాగభూషణం షాహుకారుగారు దేవాలయపరిపాలనకొరకు ప్రథమ శ్రేష్ఠిగా కోర్టువారివలన యేర్పఱుపబడినారు. స్త్రీ-యొక్క తెప్పీలు వలయువారు వారివలన తెలుసుకొనవచ్చును. దేవాలయపు సాత్తులను స్వాధీనపరచుకొని పరిపాలించవలసినదిగా 80-8-22 తేదీన సబ్ కోర్టువారివలన శ్రేష్ఠి గారికి పుత్రులు బారీచేయబడి పున్నవి. శ్రీస్వామివారికి అర్పించదలచిన కానుకలు వగైరాలు శ్రేష్ఠి పంగా పంపవగును. (ఒకవిలేఖరి)

అన కాదుల్లి ఈ గ్రామములోని అత్యల్ప సంఖ్యగల స్వరాజ్యోద్యమ భిమానులలో నొకరుడు తమ గవర్న మెంటు ఉద్యోగమును యిందుమూలమున వదలుకొనిన వారు సగు శ్రీయ్యత మత్తేం పార్వతేశ్వరముగారు. ఇక్కడకు వచ్చింది మొదలు శ్రద్ధతో ఖద్దరు వ్యాపిచేయుచు మత్తేడి అసహాయ సోదరులకు ప్రోత్సాహమును కలుగ జేయుటచే శ్రీయ్యత దూర్వాసుల పాశ్ సాధి కిగ్గు, నివల నరసింహంగారు కూడ సత్యావ్రాదినను (6-4-22) కిగ్గు వస్త్రములను మోసుకొని యింటింటికీ దిరుగుచు వ్యాపిచేయుచున్నందులకు సంనియులై యుండుటయే కాక వీరు మువ్వగును చూడ యీ గ్రామము కల వెళ్ళి అసహాయ సోదరులకు మార్గదర్శకులగు చుండిరి. గాన వర్తక కిభా మణులును యితర ఉద్యోగభిమానులును కాంగ్రెస్ సెక్రటరీ శ్రీయ్యత పట్టుకారు మాచించిన విషయమున దీని ఆచరించి ఉద్యమాభివృద్ధిచేయ ప్రార్థితులు.—(ఒక విలేఖరుడు.)

జ్యోతిష గ్రంథ విమర్శనము గోదావరి జిల్లా అయిలాపుర వాస్తవ్యులను, వంశ పరం పరాకత జ్యోతిష్య విద్యా పరిజ్ఞాన సంపన్నులును, అగు మహారాజశ్రీ ఇవటూరి అయ్య, ఇవటూరి మూర్తి రాజశర్మ గార్లచే ప్రచురింప బడిన జాతక ఫలముల మంజరి అనుగ్రంథము యొక్క ప్రథమ ద్వితీయగుచ్ఛములు రెండును మాకు బంపబడి నందున మా కార్యస్థానము నలంకరించి అపరిమితానందమును గలిగించినవి. ఈ గ్రంథములు సంఘమునకు మహాపకారకము లగు మాయుద్దేశము. రాజ్యపు శుభాశుభముల నెఱుంగుట మనవ్య జాతికి సహజము. అట్టివానిని వెఱుపకొనినది జ్యోతిష్య కాస్త్రము. దానియందు ప్రజ్ఞావంతులగువారు అరుదుగ నుందురు. వారిని తృప్తిగ సత్కరించినగాని వారివలన తమ శుభాశుభముల నెఱుగు భాగ్యము లభింపదు. అట్టి శ్రమను తొలగించుటకై ఈ గ్రంథకర్తలు శ్రమదీసికొని ఈగ్రంథ ద్వయమును ప్రశస్తి త్తర రూపముగ రచియించిరి. పూర్వగ్రంథ ములకలెల్లకీ, శ్లోకార్థ రూపకమయిన ప్రతిబంధకము లేదు లేవు. సులభమైన తెలుగుభాషలో ప్రశ్నలను, ప్రత్యుత్తరము లను, వ్రాయబడినవి. తమ ఫలంబుల నెఱుంగుగోరు వారు గ్రంథమునందు జరుగ బనిలేదు. ఏప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తరము వల యునో అప్రశ్న నొకటిమాత్రము చూచుకొనిన చాలెను. ప్రశ్నలకు సంఖ్యలు వేయబడినవి.

1. ఎవడు ధనవంతుడు? ఎవడు రాజు? ఎవనికి సం తానముగలుగును? ఎవనికి ముదికాయోగము గలుగును? ఎవని భూమిలో ధనము దొరకును అని ప్రశ్నలు ఈ విషయగ నుండు ను. ప్రశ్నలకు పత్యుత్తరములు చూచుకొను పద్ధతులుగూడ ఆగ్రంథములందే విపులముగ దెలుపబడియున్నవి ఈ గ్రంథ ప్రయోజనముం బడయుటకు వెదదీయని వారుండరని మా నమ్మకము. దీనివెల ప్రథమగుచ్ఛము రు 1-4-0 ద్వితీయగుచ్ఛము రు 1-8-0 వలయువారు. “ఇవటూరి మూర్తిరాజశర్మ” బెజ వాడ కృష్ణాజిల్లా అని వ్రాయుతో వి. పి. గా షడగులరు.

ఉచితము శ్రీరామభజన చేయు వాయకులు వారి అడ్రసునూకు పంపిన “శ్రీ సీతారామల మహిమ” అను పుస్తకము కొన్ని ప్రచురణపుత్రికలు ఉచితముగా పంపెదము.—అధ్యక్షుడు శ్రీ. సి. రా. సంఘము తుమ్మపూడి, దుగ్గిరాలపాస్టు, గుంటూరు జిల్లా.

ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘము అధ్యక్షులగు ప్రకాశముగారి ప్రకటనము ఆంధ్రులు హరతాలను 13 వ తేదీన జరుపవలెనుగాని 14 వ తేదీనకాదు. ద్రవిడరాష్ట్రీయవారు మాత్రమే 14 వ తేదీన జరి పెదరు. హరతాలను జరుపుటకు ఎవరిని నిర్బంధింప గూడదు. కడుకాంతముగ హరతాలను జరుపవలెను. జాతీయవారమున ఆంధ్రరాష్ట్రీయను గొప్ప అభివృద్ధి జరుగు చున్నందులకు మిగుల సంతసించు చున్నాను. ఏలూరు రాజమ సేంద్రవరము లందలి ధనికులు కేవలము వ్యాపారరచిని ఖద్దరు సేతకాలలను ఏర్పఱుప వలయు నని నేను కోరు చు న్నాను. చెరి 50 వేల రూప్యముల మూల ధనముతో రాజమ సేంద్రవరమునందును ఏలూరునందును సంయోగ నర్తక సంఘముల నేర్పఱుచి వెంటనే నేతపని ప్రారంభించుటకు ఆరె:దు పట్టణములలోని ప్రముఖులును సమ్మతించిరి. రాజమ సేంద్రవరమునందు డైరె క్టరసంఘముకూడ ఏర్పఱుపబడినది. వాంఛుడే కొన్ని వేల రూప్యములు పోగుచేసిరి. మిగతినామ్మకూడ ఒకటిరెండు లక్ష ములలో సమకూరును. ఏలూరులోకూడ యీ జాతీయవారము లోనే ఇట్టిసంఘ మేర్పఱుపబడును. ఆంధ్రరాష్ట్రీయనందు ప్రతి మండలము, ప్రతీతాలూకా, ప్రతీపట్టణము, ప్రతీ గ్రామమునందు కూడ వెంటనే ఇట్టి నేతకాలలను సంఘములను నేర్పఱుప కొరదను. ప్రతి మండలమునందు వదుకునూలు విస్తీర్ణముగ నున్నది. మోసపు ఖద్దరును విదేశీబట్టలను బజారులో అమ్మ కుండచేయుటకు నేతపనులను వెంటనే ప్రారంభించుటయే ముఖ్యసాధనము. ఈవిషయమున భరతఖండమునకంతటికిని ఆంధ్ర రాష్ట్రీయే మార్గదర్శకమగునని నేను నమ్మెద ను అని ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘ అధ్యక్షులగు టంగుటూరి ప్రకా శం పంతులుగారు మాకు ఏలూరునుండి తంతివార్త పంపు చున్నారు.

పితాపురం రథోత్సవపు కేసు పితాపురం రథోత్సవపు కేసులో 7 గురు దేశాభి మానులు జుల్కానాయక్ క్షేత్రస్వజన్మస్థానమునకేగిరి. 8 గురు జుల్కారా యిచ్చెదమనిరి. 9 గురు నిరపరాధులుగ నెంచబడిరి. 2 వ ముద్దాయి నేతి వెంకట సత్యనారాయణగారు, కోరవాడు, వెళ్ళుడు, కాంతివైసికుడు, మనోహర్యము గల వా—మొత్తం 2 1/2 నెలలు కఠినశిక్ష. ఈకేసుకే పెద్దాపురం లో పాటపాడినందుకు రాజద్రోహముక్రింద యీ 7 వ తేదీనే శ్రీ. ప్రొ. కో. 108 నెక్తును ప్రకారము జామీను యివ్వనంటే ఒకసంవత్సరము కఠినశిక్ష. 7, 9, 11 ముద్దాయిలు—శ్రీ నేతూరి వేణుగోపాల దాసు (కాంతివైస్యపు కేస్టు) కొత్త బుచ్చిరాజు (తాలూకా కాంగ్రెసు కార్యదర్శి) మున్నప్పల్లి నూక రాజుగార్లు—అందఱు నువకులు, మొత్తం 2 నెలలు కఠినశిక్ష. 5, 8, 16 ముద్దాయిలు—శ్రీ కొడూరి అన్నమ్మ, కొటమర్తి వెంకన్న, వింజమూరి సత్యనారాయణగార్లు—అందఱు యువకులు కాంతివైసికులు—ఒక నెల కఠినశిక్ష. మొదటిముద్దాయి చిరంతనీ హనుమంతవర్ధుల వీర భద్రుడు పెద్దాపురం హైస్కూలులో మూడవపాఠము చదువు బాలుడు—కథానాయకు డ్దుట్టుగ ఇరువదివేల మందికి ఆజ్ఞా పించి తాను నిధము మీద నెక్కి దేవుడు రథముమీద తేని సుయమున రథమును పోన్నాడమంద బయలు నకు లాగి—చెంట ఇతనికి వివాహ నిశ్చయము చేయబడి నందున తల్లి దండ్రుల ఆజ్ఞలకు బద్ధుడై ముండుటచేత ప్రిడరుచే వాదించు కొనెను కాని ఫలితమునందు వాదించుకొనని. వారితో సమాన మే అయినదని తోచును. రూ 125 లు జుల్కానాయకుట్టు అంగీకరించెను.

3, 4 ముద్దాయిలు శ్రీ వాడపల్లి రంగ నాథాచార్య, తుప్పా ఆంజనేయశాస్త్రిగార్లు కాస్త్రముల జరుపుకొను యువకులు వాదించుకొన్నను శిక్ష తప్పినదికాదు. రూ 50 లు జుల్కా నాయకుట్టు అంగీకరించిరి. కాని రెండవవారు చందాల్కై యె దురు చూచుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. తక్కిన 8 గురులో ప్రారంభముననే 3 రను విడుదలచేసిరి. సాత్యుకల్ల సుదేహము గల్గి మిగత 5 గెరను శిక్షింపలేదు. చిత్రకళా ప్రకృష్టత ప్రారంభ మహాత్మ్యకము బొంబాయిలో 7 వ తేదీ సాంఘికాలము జరిగెను. గౌ. డాక్టరు సుప్రగారు 8 వ తేదీ అలహాబాదుచేరిరి. 16 వ తేదీవరకు అలహాబాదునందుండెదని తెలియుచున్నది.

వసుగుకాలు (బూరకాలు).

(మదరాసు ప్రభుత్వసంఘమువారిచే ప్రచురింపబడినది.)

(ప్రతిపాదనల 8 వ లేదా 9 వ వరకు తరువాయి)

- 1000-కి 21 చొప్పున కల్లలోన,
- 2 ,, కేరళలో మూత్రమే,
- 18 ,, గుహ్యంగాములలో మూత్రమే,
- 11 ,, కల్లలోన గుహ్యంగాములలోన కూడా,
- 8 ,, కల్లలోన, కేరళలోన, గుహ్యంగాములలోన కూడా,
- 7 ,, కల్లలోన కేరళలోన కూడా.

కొచ్చినలో నూటికి 13 చొప్పున ప్రజలకు ఈ రోగము మున్నది. తెల్లగా తాలవర మూత్రము తెలుపడటము చేసే రోగము భేదము ఇంతకుదూరముగా ఉండదు. కొచ్చినలో 1,000 మందిని చూచి చూస్తే, 'శ్వేతమూత్రము' 6 గురికి మూత్రము ఉన్నట్లు కనబడుతుంది; బూరకాలు మొత్తం 180 మందిలో కనబడుతుంది. 'శ్వేతమూత్రము' కంటే ఎక్కువగా ఉంటుంది; అది రావడమునకు గాని పోవడమునకు గాని వరుసగా వచ్చేదు. అరోగముయొక్క చిహ్నాలు ఏమీ ముందుగా కనబడవు; అది తలగిన వెంటనే, కన్నులో నొప్పి పుట్టుతుంది. ఒక్కొక్కప్పుడు మూత్రము చిక్కగా ఉన్నందున, పైకి తాలవరము కట్టుముగాను అపాశ్యముగాను కూడా ఉంటుంది. ఈ రోగము తరుచుగా రావడముగాని, చాలకాలము విడువకుండా ఉండడముగాని సంభవించినట్లుయితే, రక్తము తగ్గి శరీరము ఊడిపోయి, ఉత్సాహము పోయి రోగి జీవనాధారము సంపాదించుకొనుటకు అశక్తుడవుతాడు. ఈ రోగము ఏకారణము శత్రు ఉండ్రకము పొందుతుందో నిశ్చయించుటకు వల్లపడతే; దాని లక్షణము ఎరుగనివారికి అది భయంకరముగా తోచవలెను సాధ్యమేగాని, అది సాధారణముగా ప్రాణాపాయకముకాదు.

గజలు మొదలైన చిల్లలు పెరిగి జ్వరము రావడము బూరకాలు మొదలయ్యి కలుగుట, "శ్వేత మూత్రము" కలుగుట— ఈ రోగము లన్నిటికినీ "ఫిలేరియా" పురుగుతే నిశ్చయముగా కారణము. ఇదివరకు చెప్పినట్లుగా, బుడలు వరి లీను కీళ్లలోవాపు—వీటికికూడా ఏదో విధముగా ఈ పురుగుతే కారణమని చాలామట్టుకు నమ్మకమున్నది; గాని, ఆ పురుగులు ఏవిధముగా ఎంతమట్టుకు రోగము కలుగజేస్తున్నవో బాగా తెలియలేదు. ఇతర కారణములు అనేకవిధములైనవి ఈ రోగములను కలుగజేస్తున్నవని మానవ వాస్తవమే; ఈ "ఫిలేరియా" పురుగులవల్ల కలిగే రోగాలు ఏమీ లేనివోట్ల కూడా బుడలు మొదలయిన ఈ రోగములున్నవి; అయితే, ఈ పురుగులతో ఏదో సంబంధము ఈ రోగముల కన్నట్లు ఎందుకు ఉపాంతి నారంభే, "ఫిలేరియా" పురుగుల వల్ల కలిగే రోగాలు ఎక్కడ ప్రచురముగా వ్యాపించి ఉన్నవో, అరోగాలు కూడా అక్కడ తరుచుగా కనబడుతున్నవి గనుక. ఇంతేకాక, అరోగాలవల్ల చెడిన అవయవములలో ఈ పురుగులూ, తేక, వాటి తాలూకు దొక్కలు మొదలయినవి ఏవో కనబడతాయి.

ఈ రోగములు తగులుటవల్ల రోగులకు అట్టే అపాయము కలుగ దని సాధారణముగా చెప్పుతారు. ఈ మాట చాలమట్టుకు వ్యాప్తమే; మహామారి, కాలరా, మన్యజ్వరము మొదలయిన వాటివల్ల కలిగినట్లు, ఈ రోగములు తగులుటవల్ల మరణము సంభవించదు; అంతే కాక, నున్నీగాను సోనముగాను ఉండదు; గాని రోగములు ముదిరిన తర్వాత రోగులకు ఇబ్బందులు కలుగకపోవు; జీవనాధారము సంపాదించే శక్తి తగ్గుతుంది; ఇంతేకాక, బూరకాలు మొదలయినవి చూచుటకు అసహ్యముగా ఉంటుంది.

"ఫిలేరియా" అనే పేరు గల ఈ రోగము ఏ ప్రదేశ మందయినా ఉన్నదో, ఉంటే ఎంతమట్టుకు వ్యాపించినదో, తెలుసుకొనుటకు రెండు మార్గము లున్నవి. మూలము ప్రాథమికంగా కొంతమంది మనుష్యులను తనిఖీచేసి, ఎవరికి బూరకాలు మొదలయినవిన్నో శ్వేతమూత్రమున్నో గజలు మొదలయిన చొట్ల గగ్గోల కలవో నిర్ణయించుట ఒక పద్ధతి. రెండవ పద్ధతి "ఫిలేరియా" కేరళమునకు కొందరు మనుష్యుల శరీరమునందు రక్తాంతర రక్తవిందుపు తీసి, "మైక్రోస్కోప్" అనే అద్భుతముగా పరిశీలించి చూచి, రోగకణము లయిన చిన్న పురుగులు ఉన్నవో లేవో నిర్ణయించుట. ఈ రెండవ పద్ధతి తనిఖీచేసే ఎరువు అచరించవలెనంటే—అ సమయముచే

ఆ పురుగులు రక్తములో కనబడతాయి. ఒకటివేళ శరీరముయొక్క ప్రాంతములను రక్తములో అవి ఉండవు; లోపలి భాగము లలో—ముఖముగా ఉపరి త్తరలలో—ఉన్న రక్తకణముల లోనే ఉంటాయి. ఈ రోగముయొక్క వ్యాప్తి స్పష్టముగా నిరూపించవలెనంటే, ఈ రెండు పద్ధతుల ప్రకారమున్న పరిశీలన వలెను. అనేకమంది జనులలో, రక్తము ఈ పురుగులతో నిండి ఉన్నప్పటికినీ, రోగలక్షణములు తక్కినవి ఏవిన్నీ కనబడలేదు. వారియందు రోగము మొదటి అవస్థలోనే ఉన్నది; మరి కొంతకాలము గడచిన తర్వాత పరిశీలించి చూస్తే, బూరకాలు గాని తక్కిన రోగలక్షణములుగాని స్పష్టముగా కనబడతాయి. ప్రజలు నివసించే ప్రదేశములో రోగవ్యాప్తికి అనుగుణముగానే ఈ పురుగులుగల వాని సంఖ్య ఉంటుంది. కొచ్చినలోని జనులలో నూటికి ఇరువైవంకి రక్తములో ఈ పురుగులున్నవి. ఒక్కొక్కరియొక్క ఈ పురుగులు అలెమిలముగా, ఒక్కొక్కప్పుడు 100 న్ను అంతకుంటే అధికముగానున్నవి, ఉన్నవి.

ఈ రోగము వ్యాపించే విధము.

ఈ రోగము వ్యాపించడమునకు కారణము ఏమియందున్న ఏవో ఒక గుణమని ఈ దేశమందు ప్రజలలో నమ్మక మున్నది; మరొకరైన లేకున్నా, చచ్చి పోయిన మృతములలో తిప్పకుండా అనన్యక మున్నది. గొట్టములు (కోయిలు) పెట్టి, వాటివ్యాళా మంచినీళ్లు తెప్పించడమువల్ల గాని, ఏవో ఒక పురుగుని నీరు త్రాగుటకు వాడుకొనుట వేయడమువల్ల గాని, ఈ రోగము తగ్గినదన్నందుకు అనేక నిదర్శనములు మాకు తెలియవచ్చినవి. నిమ్మరసాని నిశ్చయించి వాస్తవము కనుగొనుటకు కావలసిన నమ్మకమైన భోక్తా విశ్రమముగా సంపాదించలేదు; గాని, ప్రజల ఉపాలో కొంత సత్యమంటే ఉండవచ్చును. అయినా ఇప్పటివరకున్న వాస్తవముగా తెలిసినంతమట్టుకు మంచినీళ్లవ్యాళా ఈ రోగము కలుగుటకు తగులుతున్న దన్నందుకు తగినంత దృఢమైన ప్రమాణము లేదు. తానే మంచినీళ్లు నిశ్చయముగా ఉంచుటవల్ల ఈ రోగము వ్యాపించడము ఏమైనా తగ్గితే, తగ్గినందుకు వేరే మరొక కారణము ఉండవచ్చును. నిమ్మరస మంచినీళ్లవల్ల ఆ ప్రదేశమున్న అందులోని జనులున్ను, ఇట్లు మొదలయినవిన్ను మునుపటికన్న ఎక్కువ నిర్మలముగా ఉండి పరిశుభము ఎక్కువ ఆరోగ్యవ్రతముగా చక్కండి ఉండవచ్చును; ఇంతేకాక మునుపు అధికముగా ఉన్న దోషము తగ్గిపోయి ఉండవచ్చును. ఎందుచే నంటే, తోషము ఈ రోగముగల మనుష్యుల నెత్తురు తాగుటవల్ల, ఆ నెత్తురుతో కూడా ఈ పురుగులు కొన్ని దోషములకదుపుగా ప్రవేశించి, వాటిదోషములో పెరిగి, 12 మొదలుకొని 20 రోజులవరకున్న వాటి రొమ్ముకండలలో కాపురముంది, తుదకు వాటి కోటికోటి, తొండములోకి వచ్చి, అవి మరొక మనుషిని కలవినప్పుడు, ఆ మనిషి రక్తములో చొచ్చి, ఒంటిలో చేరడము వలన నిశ్చయముగా ఎరిగిన విషయమే. ఇట్లు తిరిగి మానవదేహములో ప్రవేశించి, మేదోనాశములలో నివాసముచేర్చు, పెరిగి పెద్దవై, అనేకమైన పిల్లలకు కని, ఆ మనిషి రక్తము తమ మోతాముతో నింపుచి, ఇట్లు కాగాక గా, కొంతకాలమునకు రోగము ముదిరి రోగలక్షణములు స్పష్టముగా కనబడుతాయి. ముగిసినది దోషమున్ను తిరిగి దోషముచే మనిషికినీ ఈ రోగము పుట్టుకూ ఎక్కువగా ప్రకముకత తగు గుర్తు ఉంటుంది.

మన్నె పు ఉష్ణము (శీతజ్వరము) ఏలానునో, సరిగా అలాగుననే, ఈ రోగములన్న ఒక మనిషినుంచి మరొక మనిషికి ఎక్కువగా అని ఇప్పుడు చెప్పినదానినిబట్టి తెలుసుకోవచ్చును. "ఫిలేరియా" అనే ఈ రోగము విషయములో దోషముచేసేవి 1875 వ సంవత్సరములో మొదట కనుక్కొన్నారు; దోషములన్న మన్నె పు ఉష్ణమునకున్న సంబంధమున్నదని అప్పటికి ఇంకా తెలియనేలేదు; ఆ తర్వాత చాలాకాలాకు తెలిసినది. ఈ రోగము ముదరడమును గురించి, దోషములకు మనుష్యులకు అది వ్యాపించడము గురించిని వివరముగాను స్పష్టముగాను చాలా కాలమునకు గాని తెలియలేదు.

ఈ రోగమునకు చేసే చికిత్స క్లిష్టకరముగా లేదు; శీతజ్వరము కుదుర్చుటకు క్రైస్తా వ్యవస్థలు, ఈ రోగమును కుదుర్చుటకు తగిన నిశ్చేషధము ఇంకా ఎవరికినీ తెలియలేదు. అట్టిది తెలుసుకొనుటకు అనేక ప్రయత్నములు జరిగినవి గాని, ఏమీ ఫలము కాలేదు.

ఈ రోగమువల్ల జ్వరమువచ్చినప్పుడు, రోగి కదలకుండా పడుకొనిపోయి; విశేషములకు మందు పుచ్చుకొనడం; గజలు మొదలయినవోట్ల చిల్లలుపుట్టి నొప్పిగా ఉంటే, అక్కడ (వేడినీళ్లలో గుడ్డముంచి నీరుబడిచి) ఒత్తవలెను. నొప్పిగా

ఉన్న అవయవము ఎక్కువగా విడుదల చేసి ఉంచితే, తాళతగుతుంది. జ్వరము తగ్గిన తర్వాత, వీలయితే, కొన్నాళ్లవరకున్న రోగి తిరుగుండా విశ్రాంతి తీసి ఉండవలెను.

మూత్రము తెల్లగా ఉండేమొదల, కదలకుండా పడుకొని ఉండవలెను; వైద్యుని పిలిపించి చికిత్స చేయించడము హితముగా ఉంటుంది.

Ready Now. (3:09)
Illustrated Cat-logue of
RATNA WATCH & Co.
The Right House for Watches & Clocks
93 China Bazaar Road, MADRAS.
Apply with 1 Anna Stamp.

వెలదిపట్నం. For Sale Overland. శ్రేష్ఠ మైన కట్టుపు.
మోటారుకారు, మాడెల్. 40. American Car
శ్రీమతి మోటారుగా నడచుట ముడిసి. ఇప్పుడు ప్రస్తుతం
దొరకనటువంటిన్ని, సదరుమోటారుకారు, మాడెల్ 90 ఓటర్
లాండ యాక్రింద ఆడ్రెసు వారివద్ద విక్రయమునకు వున్నది.
కలయవారు యాక్రింద ఆడ్రెసు వారికి వ్రాసి విచారించుకోవలెను.

(17) బ్రదినారాయణ సూర్యనారాయణ
గుంటూరు పరంహారు, గుంటూరు

నోటీసు (18)

తేలు మా పిత్తలడి గాడి అచ్చయ్యగారు 1916-వ సం
మార్చి నెల 12-వ తారీఖున వ్రాయించిన టెలు ప్రకారము
అయన భాగ్యకు యిచ్చిన దత్తత అధికారము అనుసరించి
"పుప్పరి" అనే మా చిన్నవానిని దత్తత యిచ్చుటకు నేనన్న
అంగీకరిస్తు వున్నప్పటికినీ అమె దురుద్దేశముతో మరియొక
పిల్లవానిని దత్తత చేసుకొనుటకు ప్రయత్నించు వున్నట్లు
తెలియుచున్నది. అట్లు యెక్కడో ఆమెకు దత్తత యిచ్చిన
యెడల సదరు దత్తత లాభకారము గాని అచ్చయ్యగారు
వ్రాయించిన టెలు ప్రకారముగాని తెల్ల నేరదరి తెలుసుకోవలెను.

మరిచేత } గాదె కామరాజు వ్రాలు.
తలుకు తాలూకా }
(కృష్ణాజిల్లా) } 5-4-1922.

నోటీసు

తేలు మాడపాటి వెంకటేశ్వరరావు పంతులు
గారి కుమారుడు సూర్యనారాయణ రావు గారి
తాలూకా బెజవాడలో వున్నటువంటిన్ని ప్రస్తుతము
బెజవాడ నలు కొద్దు వున్నటువంటిన్ని బంగాళా
యున్న దానికి సంబంధించిన రెండు చిన్నయింట్లన్ను
ఆవరణ స్థలమున్ను కలిసి సుమారు 4000 ల
చదురుపు గజముల విస్తీర్ణముగల ఆ స్థిని 21-4-22
వరకు 11 ఘంటల లగాయతు సదరు బంగాళాకు
దగ్గరగావున్న విశ్రాంతి బంగాళాయెదుట వేలము
వెయ్యబడునని యిందుమూలముగా తెలియ చేయ
డమైనది. 2994

మకాం }
బెజవాడ } కస్తూరి కృష్ణానందం
7-4-22 }

మహాత్మాగాంధీ వేండిపతకములు

త్వరపడుడు } త్వరపడుడు
అన్యకమునకు కాయగా నున్నవి.
అప్పుటమైన వేండితో చేయబడిన పతకములు తయారు
గుతున్నవి. ఒక ప్రక్కన మహాత్మా గాంధీగారి ప్రతిమయు
మరొక ప్రక్కన చరక లేక లోకమాన్య బాలగంగాధర తిలకు
గారి ప్రతిమయు గలదు. బహు అదముగా నుండును.
1-కి ధర రు. 1, 12-కి రు. 11-4 0 144-కి రు. 12.
జోషుభయ్యలు ప్రత్యేకము
అన్ని తెగలవారికి కావలసిన బంగారు వేండిగలు మా
సద్ద పిదముగా నున్నవి.
ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి
అందు కంపెనీ, నగలవర్తకములు
వైశాల్యారోడ్డు, మద్రాసు.

ముఖ్యగవనింపు

1920-వ సంవత్సరం ఆగస్టు నెల మొదటి తేది నుండి ఆగస్టు 31 వరకు మాచుబడినది.

The Zandu Pharmaceutical Works Ltd.

Elphinstone Road, Bombay.

ఇప్పటి కాలము ననుసరించి మిక్కిలి

నమ్మకముగాను, తప్పక గుణము నిచ్చునట్లును ఆయుర్వేద బాహుళ్యములను తయారు చేయుచున్నాము.

హిందూదేశమునందు జరిగిన ఆయుర్వేద వస్తువదర్శకము లన్నిటిలో బంగారు సతతములు బహుమతిగా నిచ్చియున్నాడు.

పై కనిన విలాసమునకు వ్రాసినచో ధరల పట్టి పంపబడును.

జాండూ పర్వస్యాటికల్

వర్సు

ఆయుర్వేద యావధముల తేయువారు

(388) బొంబాయి నెం 13.

ది ఆంధ్ర ఇండస్ట్రియల్ ట్రేడింగు కంపెనీ, పోల్ ఏజెంట్లు: కాకనాడ.

దంతచూర్ణము

వెల డబ్బి 1-కి 0-2-0. వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకం.

ఈ ధంతచూర్ణముతో పండ్లు తోమటవలన చిగుళ్లనుండి రక్తము ప్రవించును. నోట దుర్బంధములేక యుండును.

అనేకులకల్ల ప్రతిరోజు వాడబడుచున్నది.

పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగా నుండును.

అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు.

చ్యవన ప్రాశ్న లేహ్యము

చరకసంహిత - రసాయన ప్రకరణము

చ్యవన ప్రాశ్న లేహ్యము బలము నిచ్చును. కాన, క్యానరోగములలో మహావధము. స్వస్థభంగమును బోగొట్టును. క్యానరోగములలో ఉండే రోగములను బోగొట్టి వాటికి బలము గలిగించును. మృత్రోగమును బోగొట్టి బలముగలిగించును. వాతరక్తము (అనగా మోకాళ్ళ మీదను, మోచేతులమీదను పుట్టినమచ్చలు, పొక్కులు) బోగొట్టును. (మంగళ)

చ్యవన ప్రాశ్న లేహ్యము మూత్రములనుండి బాహ్యములను బోగొట్టి, మూత్రమును శుభ్రపరచును.

చ్యవన ప్రాశ్న లేహ్యము శుక్రములనుండి దోషమును బోగొట్టి ధాతువృద్ధిని గలిగించును.

చ్యవన ప్రాశ్న లేహ్యము తీసివినవారలకు పుష్టినిచ్చును. గాయముచేత కృశించినవారలకు బలము గలిగించును. వృద్ధులయొక్క ముసలితనమును బోగొట్టి నవయావస్థను నిచ్చును. బాటరకు కఠినము పుష్టిని గలిగించును.

చ్యవన ప్రాశ్న లేహ్యము - రసాయనము.

తైద్యులకు ప్రత్యేకమైన ధరలు.

10 కులముల వెల రూ 1.

40 కులముల వెల రూ 3.

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి బి. ఏ. ఎం. బి. సి. యం. ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ లిమిటెడ్

19 హాన్స్ రోడ్డు మాంటూరోడ్డు మదరాసు.

(8166) క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

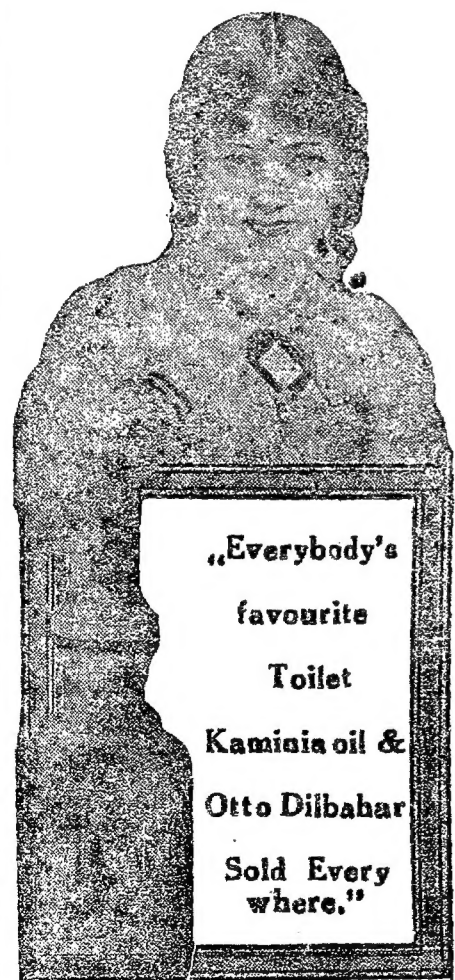
అమృతాంజనము

తలనెప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కి నది.

ఇతర ఏ ఏదైనా నెప్పులను కూడ మా అమృతాంజనము వాడినంత

మాత్రమున నయమగును. వెల 0-10-0 అణాలు.

అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు-బొంబాయి.

„Everybody's favourite Toilet Kamini oil & Otto Dillabhar Sold Every where.“

వెంటుకలే అందము.

రాలిపోకుండ, జాగ్రత్త!

వెంటుకలు దువ్వెనతో ఉడి రాకమునునే త్వరపడును. ఉడికవచ్చుట మొదలు వెట్టినయెడల వెంటుకలు పాడైపోవును.

అంతవరకు రానియవద్దు.

నేడే

కామినీయా నూనెను

వాడుట మొదలు వెట్టును.

ఇది రిజర్వు చేయబడినది.

వెంటుకల కెట్టి రోగ మున్ను, రోగ మంద్య మున్ను, యిది దివ్యవధము.

వెంటుకలు చిట్లుట గాని, గరుకుగ గాని యుండదు. మీ వెంటుకలు నురల యెప్పటి మెత్తదనమును గల్గి పట్టువలె నుండి మెరయుచుండును.

ఈ రోజుననే దీనిని పరీక్షించి చూడుము. వెంటుకలు యెట్లు వృద్ధి యగునో కని వెట్టును.

కామినీయా తలనూనె నిన్ను సర్వోత్కృష్టమనిగ జేయును. వెల డబ్బి 1-కి 2-కి రూపాయి. వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము.

అన్ని పోట్లలోను ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము విక్రయించబడుచున్నది.

ఇది మందు లమ్మవా రందరివద్దనున్న, నరకు లమ్మ వారివద్దను గూడ దొరకును, లేకున్న,

పోలు యేజెంట్లు:—

ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్స్ కంపెనీ

కెమికలు కంపెనీ,

(126) 155 జమ్మామణిద, బొంబాయి.

రక్తశోధక

ధీరతఖండమున ఆనెక స్వర్ణ పతకములును,

మొదటి కరగతి యోగ్యతాపత్రములును బొందిన

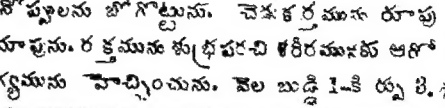
వైద్యరత్న పండిత,

డి. గోపాలాచార్యగారి

చర్మరోగములకు అమృతము వంటిది.

మొటిములు, కురుపులు, మేహపాదలు, గండ మాలలు, సవామేహము, రసపట్టు, మేహవాత రోగములను బోగొట్టును. చెతకర్మమును రూపుమాపును. రక్తమును శుభ్రపరచి కఠినమునకు ఆరోగ్యమును పొందించును. వెల డబ్బి 1-కి రూ 3.

కఫరోగులకు వాడవలసింది.

చిరకాలపు దగ్గును, ఉబ్బునపు దగ్గును, తుల దగ్గులను, పోగొట్టుటలో ప్రత్యేకమైనది. గుండె కాయకు ఉపరిపిత్తులకు యెక్కువ బలమును గలిగించును. కఫము జలుబుచే బాధపడువారికి అమృతము వంటిది. వెల డబ్బి 1-కి రూ 3.

వజ్రదంతచూర్ణము

ప్రతినీత్యము దీనితో దంతధానము జేసిన దంతములకు మంచి పటుత్వము నిచ్చును. వెల డబ్బి 0-4-0 అణాలు.

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

41, ఆచారప్పన్ విధి, జి. టి. మదరాసు.

తంజివిలాసము:— పండిట్ - మదరాసు.

త్వరపడు! జాతకరత్నము ప్రతులు తక్కువ!!

PART 1

జన్మనత్మము. పుట్టినతేదీ వేళమున్నగునవి లేకయేసం

వత్సర ఫలితములను క్యాంక్టరు రీడింగుతో సహా యెన్నిసంఖ్యరములకైనను జ్యోతిషుని సహాయము అక్కరలేకయే తమంతట తాము వ్రాసికొనవలయు ధాము, సంతానము మున్నగు ద్యా

దేశభాషములతో మీమీ జాతకములను మీరే వ్రాసికొనగలరు. ఇది యింతిజ్యోతిషుగను. దీనివెల రూ 2 మాత్రమే.

క్రేట్ యిండియన్ జ్యోతిషాలయము,

(8291) ఖిలకోట, విశాఖపట్నంజిల్లా.

“కాంతామదహరణి”

అను యువానీ వైద్యకాండ్రుప్రకారము తయారయిన ఇంద్రియపుష్టికి దివ్యమైన లేహ్యము. దీనిని నేదించుటచే, నిస్సత్తుర, లేవనకత్తిలేకుండుట, స్వప్నచయ స్థలము, రతిలో శీఘ్రస్థలము, కానుచేతులు లాగుట, పోగొట్టి నిత్యయావన సుఖము నిచ్చును. నీ గృహవయస్కు యేల సిగ్గు పడెదవ్వు? దీనిని నేదించి స్వర్గసుఖములను పొందుము. పథ్యములేదు.

పరీక్షచేసి చూచిన మీరే తెలియును. వెల 1 డబ్బా 4-0-0.

ఆంధ్రప్రదేశ్ చదువరులకు రూ 3-0-0 మాత్రమే.

తామరమందు:— నేడే తామర, గజచర్మము, తామరలకు అమోఘము వెల డబ్బి 0-3-0.

ది రెడ్డి అండు కంపెనీ, గోపాలపురం,

[8383] కొత్తపేట పోస్టు (గోదావరిజిల్లా)

వనాపధిసర్వరిల్లా

రక్తహీనతను రక్తముయొక్క పరిశుద్ధతను పోగొట్టుట యందు మేరెన్నిక గాంచినది. ధర 1-10-0.

ఇండియా సిల్కానాను ఎవ్వటికైనను తన లాభార్జు పురితముగా పంపబడును. (2978)

విలాసము వి. డి. సావంత్

నెం 144 ఫనసవాడీ, బొంబాయి